

Hájas Csilla

A FELE KOMOLY

HÁJAS CSILLA

A FELE KOMOLY

Kárpátaljai Magyar Könyvek
243.

Felelős kiadó és sorozatszerkesztő:
Dupka György

Készült a
Nemzeti Kulturális Alap
támogatásával

© Hájas Csilla, 2016
© Intermix Kiadó, 2016

INTERMIX KIADÓ

Felelős szerkesztő: **Nagy Zoltán Mihály**
Grafika a borítóra: **Hájas István**
Műszaki szerkesztő: **Dupka Zsolt**
Készült a **Shark Kft.**-ben

ISBN 978-963-9814-76-9
ISSN 1022-0283

HÁJAS CSILLA

A FELE KOMOLY

Kisprózák

INTERMIX KIADÓ

Ungvár – Budapest

2016

Ezt a könyvet ötfelé ajánlom:

*Szerelmemnek,
aki a legfontosabb számomra ezen a világon;
Édesapámnak,
akire mindig számíthatok;
egyetlen Názáromnak,
akivel a közénk szakadt nagy távolság
ellenére a legfélkegyelműbb barát-
ságot ápoljuk (Szasz, Ciukám! Ígértem
másfél sort az ajánlóban – itt van!);
Beregszászi Anikónak,
akinek annyi mindent köszönhetek,
és neked,
kedves Olvasó,
aki megtiszteltél azzal, hogy a kezedbe
vetted.*

A szerző

HELYZETJELENTÉS

Kora hajnal van. Alig negyed tizenkettő. A húgom ráz, nógat: játszani! *Tejóég*. Ezt még évekig nem fogja kinőni. Felöltözni, esetleg reggelizni? Ki van zárva. Amit lehet: bebújni hálóingesen a méterszer méteres sátrába és görnyedten hallgatni, ahogy felolvas Janikovszky Évától.

Szerencse, hogy sok a kép, különben a végére fejem az ölembe gurulna. Szépen olvas a húgom. Büszke vagyok rá. Rendszeres olvasója a blogomnak. Erre nem vagyok annyira büszke. Mostantól meg kell válogatnom, mit és hogyan írok; rejtjelesen, hogy ne értsen mindent. Sőt, novellát írt a macskáról meg rólam. Tegnap felolvasta. Nem az a lényeg, hogy hat sor az egész, hanem hogy én vagyok a példaképe. Végre valakinek.

A nevetés itt bugyborékol bennem, mikor látom a kis áhítatos arcocskáját, ahogy rám néz és csillogó szemeit, ahogy minden szavamra figyel. Mintha én lennék a világ ura. De ilyenkor mindig kijavít, hogy *haha, nem te vagy Csillus, hanem Isten és utána meg apa*. Na, tessék. Rögtön a harmadik helyre szorultam vissza. Félelmetes, mekkora hite van. Nagyobb, mint nekem. Pedig csak egy hatéves tökmag. (*Már mindjárt hét leszek, Csillus!*) Nagyon helyes.

ISMERŐSÖK

Az értelmező szótár szerint ismerős az az ember, akit ismerünk ugyan, de a három lépés távolságot megtartjuk. Mert annyira azért mégsem ismerjük.

Az én értelmezésemben kicsit eltérő jelentéssel bír ez a szó. Az ismerős annyit jelent, mint a barát, csak kicsit messzebbi. Persze, olyanokat is számon tartok ismerős címszó alatt, akik egyáltalán nem ütik meg a mércét. Erre mondjuk azt, hogy kivétel erősíti a szabályt. Ami ugye lényegében teljesen hülyeség. Mert ha van kivétel, akkor a szabály teljesen megbukott. Ismerős és ismerős között különbség leledzik. Még hozzá óriási. Akkor szoktam még ezt a szót használni, ha az illető is jelen van, és nem akarom, hogy más is tudja, kiről beszélek.

Van egy ismerősöm, aki irtózik a gilisztáktól. Ezen nincs mit nem érteni, úgyhogy ne is húzogasd a szemöldöködet, te ott a harmadik sorban. Igen, te. Szóval ez az ismerősöm, igazán kedves pofa. De tényleg. Hálás is vagyok érte, hogy az ismerősömnak mondhatom. Annyira irtózik a gilisztáktól, hogy az már egyenes vicces. Engem mindig nevetésre ingerel.

Nem olyan régen volt egy mulatságos esetünk. Sétáltunk a sötétben, és a markába nyomtam egy gumicukrot, ami történetesen giliszta formájú volt. Két autó egymásnak ütközött és egy harmadik belecsúszott az árokba, akkorát visított. Teljesen kiment a fejemből ez a gilisztádsi.

Nem volt hajlandó megenni csak úgy, hogy összetépkedtem apró darabkákra, még véletlenül se lehessen azt hinni, hogy valamikor köze volt a gilisztához. Kicsit úgy éreztem, mintha lenne egy gyerekem. Nem volt rossz érzés.

Akad olyan ismerősöm is, aki nem fél a gilisztáktól. Nem sok ugyan, de akad. Egyszer majd írok egy novellát róla. Olyan igazit, személyre szabottat. Még nem írtam. Nem jött az ihlet.

Igazán remek alak. Az a fajta, akire az ember bármikor számíthat, az ilyenekből kevés van. Kicsit munkamániás. Kevés az önbizalma. Azt hiszi, hogy nem jól csinálja, amit csinál. Pedig de. Kitartó és türelmes. Talán egyszer magától is rájön.

Tud szívből nevetni, ez fontos. Szereti az állatokat, ez is fontos. A macskákat is szereti, ez már nem annyira fontos. Lecsó nélkül. Még ilyen nem pipáltam. Pedig már ezerszer megmondtam neki, hogy a macska csak lecsóval jó. Hasztalan. Nem hisz nekem.

Kicsit úgy megy, mint egy kacsa. Ez vicces. Lassan gépel, ez már kevésbé vicces. És szédítő sebességgel forgatja a szemeit. Annak ellenére, hogy és-sel nem kezdünk mondatot. Körbenéztünk az optikusnál a barátosnémmel, üvegszemek tekintetében. Legyen mivel pótolni, ha az eredetieket egyszer elveszíti. Ez egyszer be fog következni, ahhoz nem fér kétség. Előbb vagy utóbb. De inkább előbb. Mint utóbb.

Van egy ismerősöm, aki néha borostás. Mellesleg, hadd tegyem hozzá, ő az egyetlen ismerősöm, akinek jól áll. Piszok jól. Egészen annyira, hogy az embernek meglódul tőle a fantáziája. Az ember lányának is. Nem épp a megfelelő irányba.

Van egy ismerősöm, aki nagyon fontos nekem. Aranyat ér. Szép az orra, olyan nemes. A keze megér egy külön fejezetet. Olyan férfias. Meg a háta. Az is. Amikor nevet, nekem is mosolyra húzódik a szám. És boldog vagyok, hogy az ismerőseimhez tartozik. Akkor is, ha és-sel nem kezdünk mondatot.

FIGYELEMELTERELÉS

Bármerre megyek, a húgom mindig követ. Ha még nem lenne világos mindenkinek, ez időnként elég nagy türelmet igényel. Sőt, még többet. Ha lejövök a kertbe napozni, akkor irigykedve méreget. Hétéves lévén, percek alatt odasülne valamelyik bokor alá.

Továbbá előszeretettel eszik fokhagymát és mindent, aminek éktele szaga van. Bejön a szobámba, már a küszöbről érzem, hogy valami nagyon bűzlik Dániában. Odaáll mellém, természetesen futva érkezett valahonnan, ami azt is jelenti, hogy orrán-száján lélegzik. Amikor szóvá teszem, hogy mit tud ezekről az orrfacsaró forrásokról, akkor könnyedén megjegyzi, hogy bevitt pár vitamint a szervezetébe. Ezekkel a szavakkal.

Én meg röhögök, mint valami félkegyelmű és titokban büszke vagyok, hogy ilyen értelmes.

Mihelyt lemegy a nap, ő is jogosult haszonélvezője a füves területnek, amit mi csak kertnek hívunk. Ugrásra készen lesi, hogy az utolsó napsugár is lebukjon a látóhatár peremén, utána indián csatakiáltáshoz hasonló üvöltéssel és csörömpöléssel, amit a nyakába akasztott sok kacat okoz (felkészült a fogadásomra, na), lélekszakadva rohan, és úgy szemlél meg, mintha valami évezredek óta kihalt állatfaj lennék, hogy vajon mennyit változtam az elmúlt két órában, míg megkímélt a sors tőle. Utána elégedett sikollyal hajigál szét mindent a pléden. Rémes, mekkora mennyiségű játékot bír lecipelni és ahelyett, hogy játszana velük, lyukat szúr a bordáim közé a könyökével. Mindenáron beszélgetni akar. Kíváncsi, hogy én miért nem akarok.

Miután kitartóan hallgatok, elégedetten közli, hogy megölt egy bogarat. Teljesen egyedül. A hangyával is elbánik már. Aztán megint beszélgetni akar. Egyedül nem szeret. Én még mindig nem akarok.

Aztán kérdezősködik, hogy miért sírtam.

– Nem sírtam.

– De sírtál, Csillus, hallottam.

Az ember hogy meséljen gyereknek a szakításról?

– Fájt a lelkem.

– Már nem fáj?

– De, még mindig fáj.

– És miért?

– Tudod, a felnőtteknek sokszor kell döntenüök, és némelyik döntés fáj.

– Akkor dönts vissza.

– Nem lehet.

– És miért?

– Nem tudom. Akarod, hogy süssek neked egy tortát?

– Nagyon!

MACSKALOPÓK

A macskákkal folytatott örökös harcomban jelenleg a macskák állnak nyerésre. Már nagyiékhoz is beférközött egy. Egy szép. Hogy még jobban fájjon.

Egy gyönyörű, hosszúszerű szürke macska, szerintem kandúr, de nem vagyok túl nagy szakértő a témában. Kifejlett példány, ápolt, nyakörvvel. Élvezet simogatni, mert látom rajta, hogy utálja, csak eltűri, mert tisztában van azzal, hogy az evolúciós ranglétrán magasabban állok.

Szóval ezt a dögöt imádom piszkálni. Dorombolni nem szokott, ül méltóságteljesen, a gerince megfeszül és alig várja, hogy jobb dolgom legyen valahol másutt. Nem úgy, mint a miénk, lesi, hogy valaki kinyújtja a tenyerét, már bújik alá. Mekkora szégyen.

Nézem ezt a macskát, és úgy érzem, valami homályos körülötte. Szűrős szemekkel nézek nagymamára, békésen kavargatja a pörköltet, nagypapa olvasgat az ágyban, egyik se néz ki úgy, mint aki eltulajdonított volna egy macskát valahonnan.

Hát csak nem bírom ki, megkérdezem: nagymama, honnan ez a macska? Nagypapa felnéz a könyvéből, nagy a fazékból, kezében megáll a fakanál, bennem meg a szusz: te jó Isten, tényleg loptunk egy macskát. Ebből hogy mászok ki, 83 éves nagyszülők ritkán lopnak macskát, ettől eltekintve az enyémeik igen. Semmi válasz, kénytelen vagyok konkrétizálni az aggályaimat: Nagymama, nem tán loptatok egy macskát? Semmi válasz. Na, mondom, te jó szagú málnás bokor, ez több mint válasz.

Vajon kié lehet, a polgármester macskája? Hogy kerül ide? Ha meglátja, mit fogtok mondani? A Mikulás hozta? Ej, mekkora felelőtlenség macskát lopni, hát nyávog. Még a nyelvét sem vágátok ki. Látszik, hogy amatőr munka.

Egyáltalán, hogy szereztétek meg? Bevillant a fejembe egy kép, nagymama fogja a zsák száját, nagypapa egy seprűvel betuszkolja a

macskát, ha esetleg ki akarna jönni az állat, akkor a fejére koppint párat a seprű erre való végével, mígnem megszűnik az ellenállás, utána bekapja a vérnyomáscsökkentő piruláit, majd közösen hazahúzzák a zsákban a macskát. Igazán barátságos kép. Végigfutott a hideg hátgerincemen.

Értelmiségi család és macskát lopnak. Már láttam magam megbélyegezve járkálni, kitaszítva a társadalom periferiájára. Hallom, nagyapa kuncog. Nevetgél, abbahagyja, újra kezdi. Hangosabban nevet. Nagymama is mosolyog, nézi nagyapát, ő is rákezd. Én meg állok a küszöbön, a hátam leizzadt, mint amikor tanítom a kölköket az iskolában, gyöngyözik a homlokom, ezek meg nevetnek.

Nagymama leül a székre, nagyapa kezéből kiesik a könyv és kacagnak, mint ahogy már régóta nem. Feledve mindent, rántást, Jókait, gondokat, betegséget. Kacagnak, ahogy csak azok tudnak, akik eleget éltek már, hogy megbecsüljék az apró dolgokat.

Én is elnapolom a macska fölötti bosszúságomat és elégedett vagyok, hogy legalább ma nem éltem hiába.

U.i.: A macska csak úgy lett. Egy reggel megjelent. Azóta ott van. Becsszóra. Privát vélemény: hiszi a piszi.

ÁLLATI PILLANATOK

Macskás háztartás lettünk. A körülmények ilyenén alakulásával keltett ellenérzéseim kifejezéséhez nem találok szavakat – ami ritkán esett meg velem, mióta élek.

A dög azzal az indokkal került hozzánk, hogy majd megeszi az egeret. Ehhez elsőre csak annyit, hogy egyelőre ő maga sem sokkal nagyobb, mint egy felnőtt egér, másodsorban pedig a mi házunkban soha nem volt egy fia egér sem. Remélem, megfogja az összest.

Ha már itt van, akkor nevet kell neki adni, mert név nélkül azért mégsem lehet ugyebár. A húgom szokásos macskanevekkel jött, mint a Cirmi meg a Garfield. Mondtam neki, hogy én valami trendit akarok. Rögtön olyat akart ő is. Rendit. Aszongya, legyen Vilmos. Egy hatéves-től nem is olyan rossz ötlet, de megvétőztam, mert nekem jobb ötletem van. Igaz, már többször hat éves vagyok.

Először a Zacsó nevet ajánlottam, ami szerintem prima macskanév. Már láttam lelki szemeim előtt, ahogy kurjongatunk utána a kertben. Mikor észrevettem, hogy a húgom szája rossz irányba görbül, sietve helyesbítettem: legyen Pitagorasz a neve, a tétel után.

A húgomnak ez sem tetszett, nagyon válogatós ez a mai fiatalság. Hosszas egyeztetések után, nagy nehezen döntésre jutottunk. Addigra már elátkoztam mindent, ami élt és mozgott a környéken, de ez nem tartozik ide. A macska neve Anti lett.

Mert ez egy fiú, ha még nem mondtam volna. Egyébként a teljes neve Antikrisztus, először is, mert pont úgy néz ki, másodszor meg, mert nem bírtam volna elviselni, hogy csak egy normális neve legyen. Ez a helyzet. Nem kötöttem a húgom orrára, mert ha apáék fülébe jut, akkor kegyetlenül megpirongatnak érte, hogy már megint miket hordok össze a gyerekeknek, és hogy nem szégyellem magam? Mindig ezek a zavarba ejtő kérdések. Ilyenkor bármennyire is nem akarom, elresteltem magam, hogy egy ilyen nagy ló, mint én, igazán taníthatna valami értelmeset is ennek a gülüszeműnek.

Aztán gondolkodom, hogy mi az, amit még nem tanítottam meg neki. Arra már kioktattam, hogy a napraforgómag héját mélyen az ágy alá hajolva érdemes hajigálni, hogy ne látsszon; ha a nadrág hátul barna, kifordítva még fel lehet venni; este az utcán csak oda kifizetődő lépni, ahol csillog, mert minden hülye odalép, ahol nem. Semmi kihívás. Azt hiszem, ezzel a tudásom legjavát át is adtam.

Fehér macskát akartunk, ez meg fekete, mint a rosszbaj, ezért mindenkinek azt mondom, hogy amúgy fehér, csak egy kicsit odaégett. Tömjük állandóan, mert olyan sovány, hogy rossz ránézni. Húsz deka az egész jószág a farka végétől a bajuszaig, és annak is a 90%-a szőr meg szempilla. Így nem lehet beledarálni a kolbászba.

A húgom előtt ezt nem emlegetem, mert jön verekedni, és már egyre nehezebben bánok el vele. Vénülök, vagy mi. Amíg kisebb volt, csak beleborítottam a játékos dobozba, és mehettem a dolgomra, de azóta már egyedül is ki tud mászni, és jön utánam. Valami jobbat kéne kitalálnom, vagy lehet, hogy fel kéne hagynom a húgom bosszantásával. Bizony, az lenne a helyes, és nem viharászva elhajolni a játékaik elől, amikkel dobál.

Visszatérve a macskához: valamelyik reggel arra ébredtem, hogy az állat szabályszerűen a számban aludt. Felidéztem a hajdani kosaras időket, és olyan szépen dobtam kosárra a macskát, hogy ha lett volna a falon kosár, csont nélkül betalálok. Azért vannak még hiányosságok a szobámban. Egy vízzel teli várárok nagyon hiányzik. Nagy hasznát venném egy kerítésnek is. Áramot vezetnék bele.

Amikor ezeket az elméleteket taglalom, a húgom mindig odatelepszik mellém, és érdeklődve pislog, hogy ma vajon mi újat tanul tőlem.

Apáék szerint ne beszéljek állandóan ostobaságokat, mert a húgom már így is eléggé deformált világgéppel rendelkezik. Ne tetézzem a bajt.

Jó az, ha a gyerek be van oltva, úgy gondolom. Ej, de sokat kell még arra várnom, hogy apáék elismerjék a nevelési módszereimet és köszönettel adózzanak érte. Jó nővér vagyok, dacára annak, hogy a családom összes többi tagja homlokegyenest mást állít.

Az a tény is mellettem szól, hogy a macska még életben van és nem szenvedett maradandó károsodásokat. Az edzés nem árt neki, időnként belső bokával betolom az ágy alá körbenézni, meg a szekrény alá, csak olyankor elfelejtem, hogy a szekrény alá nekünk csak egy papírlap fér.

Leszögezem: ez nem minősül rúgásnak. Rúgni a cipőm orrával szoktam. Amíg tiszteltben tartja a területemet, és nem jelöl meg rajta semmit, addig a tomporát nincs mitől féltenie.

BANDI, LÓGASD A LÁBAD!

Hiszem, az ember azért vállal utódokat, mert nem képes nélkülük élni, továbbá elegendő energiát érez magában arra, hogy a társadalom példaeértékű tagjaivá nevelje őket.

Sajnos, az utóbbi időben csupa elrettentő példával találkoztam, amely azt a véleményemet támasztja alá, hogy nem mindenki gondolkodik így. Illetve nagyon kevesen. A tisztelt anyukák többsége a neveléshez szükséges összes energiát már a szülésnél felhasználta. Sajnos. Utána nőjön a gyerek, mint a tök. Ahogy akar.

Ezt a jócskán negatív előítéletemet alátámasztani látszik egy igen-csak friss találkozás Bandival, aki nem akarta lógatni a lábát. De ne szaladjunk ennyire előre.

Vannak kölykök, akik olyan rosszak, mint a tíz csapás együttvéve. Mélyen tisztelt Bandi uraság, aki az öccsével együtt volt ötéves, kiemelkedő példánya a fent említett rettegett rétegnek. Neki köszönhető, hogy a felszállásáig békésen üldögélő utazóközönség idősebb tagjai gyakran nyúltak gyógyszeres fioláikhoz, és megrovó, egyben szánakozó pillantásokkal illették a gyerek tulajdonosát.

Az anyuka szemei alatt húzódó mély árkokból ítélve ő sem volt meglepődve maradéktalanul csemetéje viselkedésével, de a karjában tartott ifjabb utódja megakadályozta abban, hogy hathatós módszerekkel csendre és mozdulatlanságra bírja a kis gézengúzt. A kölkök megrendszabályozására tett kísérletei kimerültek néhány erőtlen szóbeli figyelmeztetésben, miszerint Bandi üljön nyugodtan, lógassa a lábát az ülésről, és legfőképpen szép némán nézzen kifelé a vonat ablakán.

Sajnos Bandinak ehhez nem fülött a foga. Helyette inkább az ülésen ugrált, hangosan rikoltozott, és szabályos időközönként megkopogtatta az ülés másik oldalán helyet foglaló öreg néni feje búbját. Így ment ez négy és fél órán keresztül.

Eszembe jut, hogy hányszor róttam meg a húgomat a rosszasága miatt. Ahhoz a vásott kölyökhöz viszonyítva a miénk ma született bárány. Eddig nem voltam híve a testi fenyítésnek, de az eset után, ahol több hajszálam is őszbe borult, egy csípős vessző rendszeres használatát módfelett célravezetőnek találom, annak ellenére, hogy a pedagógiai alapismereim teljesen mást diktálnak. Ilyenkor véres köd borul a szememre, és a józan ész hiába kiabál a fejemben, meg se hallom.

Huszonkét évesen, a fenti élmények birtokában, elég határozottan körvonalazódik bennem, hogy ami engem illet – kutyát hamarabb tartanék.

KÉRDÉSEIM A MACSKÁHOZ

Mit akarsz a hűtőből, már megint, mi? Nem félsz, hogy nyakadra zárom az ajtaját? Mit pislogsz? Ne pislogj. Anyád nem tanította meg, hogy ha kérdeznek, akkor illik válaszolni? Elég szomorú. Egyébként is, anyád merre tekereg? Erre se tudsz válaszolni? Most már a nyakunkon maradsz végleg? Örökké? Mondtam már neked, hogy ne pislogj. Ásítani se merészelj. Hallod-e, nagyon merész vagy, te macska.

Most meg hová mész? Ki mondta, hogy hátat fordíthatsz? Mi? Kihez beszélek én? Különben meg, ne nyávogj, mert nem bírom hallgatni. Tanulj meg rendesen beszélni. Nyávogni én is tudok. Te macska, arra az egy kérdésre válaszolj, hogy mi hasznunk belőled? Az a baj, hogy erre nélküled is tudom a választ. Semmi. Hogy egészen pontos legyenek.

Legalább az egereket megfoghatnád, ha lennének. De te be vagy rezelve. Félsz az egértől. Hát mondd meg nekem, nem szégyelled magad? Egy kifejlett macska, akinek reszket a bokája az egerektől. Nem kellemtlen ez? Én szégyellek téged, ha tudni akarod az igazat. Kár, hogy ez téged nem hat meg.

Mit nyávogsz már megint? Nincs semmi keresnivalód a hűtőben, az előbb mondtam neked. Már elfelejtetted? Ennyire bamba vagy? Majd ha ástál, benyújthatod a követeléseidet. Na, legyen. Lásd jó szívem.

Hozzám ne dörgölőzz. Látni se bírlak. Most zuhanyoztam, te meg ki tudja merre jártál. Na, sicc. Nem hallod? Kinek beszélek én, mi? Ne is dorombolj! Mit dorombolsz? Nekem ne dorombolj. Hasztalan. Tudod, hogy utálok a macskákat. Téged meg végképp. Kiemelten hátrányos a helyzeted nálam. Mit bámulsz? Ne bámulj. Nem láttál még embert, vagy mi?

Csúnya vagy. Tiszta fekete a pofád, mint valami ördögfejnek. Rossz rád nézni. Nem is néznék én, de állandóan útban vagy. Dörgölőzől állandóan, fene a jó szokásaidat. Legalább akkor ne lennél láb alatt, mikor itthon vagyok. Meddig kell még ezt a dorombolást hallgatni, mi?

Meg kell bolondulni. Az embernek egy kis nyugta sincs. Mit nézel? Ne nézz. Az ölembe meg végképp ne bújj. Nem szeretem, hogy tiszta szőrös vagy. És állandóan fekete. Nem unod? Én már nagyon unlak.

Már megint mit nézel? Menj inkább mosogatni. Valami haszon legyen belőled. Te lusta disznó. Nem igazság. Azért mert egy alacsonyabb életforma vagy, mindened megvan. Én meg, az evolúció csúcsa, verítékel szerzek meg mindent. Te még az egerektől is félsz. Szállj magadba. Még jobb lenne, ha másfelé szállnál. Mondjuk az óceán aljára, egy zsákba belekötve. Akkor jóban lennénk.

Akarsz jóban lenni velem, te macska? Nem kérek sokat. Na, mit szólsz? Gondold meg. Ne dorombolj már megint. Nehéz veled. Mit dorombolsz? Indokold meg. Sarokba szorítottalak, mi? Csak pislogni tudsz meg ásítani. Ne nyald a kezemet, mi van veled, jó macska? A maradék eszed is elhagyott?

NÉHÁNY LÉPÉSRE A TÖKÉLETESSÉGTŐL

Öcsém önéletrajzának olvasása mindig emlékezetes esemény, mert az abban foglaltak hetven százaléka nem fedí a valóságot, a fennmaradó néhány százalék is csak erős jóindulattal.

Eddig igaz a történet, és ami ezután következik, azt mindig sűrű fejcsóválások közepette, összeráncolt szemöldökkel és erős kétkedéssel olvasom. Rögtön elmondom, miért.

„Folyékony” angol ismereteit az én nyelvvizsgámra és tudásomra alapozza. Hasonló a helyzet az ukránnal is, annyi különbséggel, hogy ezzel az anyját terheli, aki melleleg azonos az én anyámmal. Erősen kétlem, hogy pontozáskor az ösztöndíjbizottság számításba venné az összes rokon és ismerős nyelvtudását is.

Közepes szintű orosz és cseh nyelvtudása együttvéve is kevesebb tizenkét szónál, lényegében egy kérdésre korlátozódik: *mi van enni?*

Kénytelen vagyok átnézni a hivatalos dokumentumait, mielőtt bárhová is benyújtaná őket, mert azonos vezetéknévünkől kifolyólag nem szeretném, ha engem az ő helyesírása alapján ítélnének meg. Utólag mindig kiderül, hogy jogosak az aggodalmaim. Például a jobban szavunk nem *ly*-nal íródik, a kertben szóból nem ajánlott kihagyni a kö-zépső mássalhangzót, valamint semmi keresnivalója egy önéletrajzban annak a mondatnak, hogy a szobánkban ketten lakunk a nővéremmel, aki csak ritkán takarít, mert nincs otthon és egyébként is lusta.

Több oka is van annak, miért nem tanácsos jötevőnkéről bármilyen hivatalos dokumentációban negatív információkat feltüntetni. Először: előfordulhat, hogy megvonom a jóindulatomat; másodszor: a szótárral nagyot tudok csapni és hirtelen.

Nem elég, hogy nem tud helyesen írni, és nem tisztel kellőképpen, más hiányosságai is vannak az öcsémnek.

A fiatalember horkol. Annyira, hogy nem lehet kibírni. Nem lenne ezzel semmi gond, ha másik helyiségben aludna és egy másik városban. A problémák ott kezdődnek, hogy tényleg közös a szobánk. Amiről egyébként senki meg nem mondaná – amikor nem vagyok ott –, hogy lány is lakik benne.

Reggelente elfelejti kinyitni az ablakot, ezért a szobában rekedt bűzkoncentrátum veszedelmesebb, mint a paprikaspray: utóbbi csak a szemet károsítja, előbbi az egész szervezetet.

Az ember belép a szobába, és már nincs ereje kifordulni.

A fentebb közölt okok miatt, gyakran tartózkodom máshol. Egész pontosan bárhol szívesebben tartózkodom.

Azért alakul a fiú, mert erős hatással vagyok rá. Muszáj neki, na. Ez az egy út van, ahol élve végigmehet. A többi bizonytalan kimenetelű. Nem félttem, mert van annyi esze, hogy ezt felismerje. Ahogy kedvenc fizikatanárom mondaná: lesz belőle valami, ha más nem, hát elrettentő példa.

BEVÁSÁRLÁS

A boltosjáték fogalmát új szintre emeltem otthon a nyolcéves boltossal.

– Jó napot kívánok!

– Jó napot kívánok, mit adhatok?

– Szeretnék fél kiló darázsbfőgést.

– Fél kilót? Ez itt egy kiló, tessék várni, rögtön lemérem a felét.

– Kérek még három foltot annak a zsiráfnak a nyakáról.

– Pont három foltunk van, be is csomagolom.

– Szeretnék még húsz deka szeletelt zebraszemhéjat.

– Épp tegnap kaptuk, friss áru, hová is tettem, hová is tettem? Á, megvan. Esetleg valami mást?

– Nem is tudom, a csiganyál friss?

– Igen, igen, én magam is gyakran fogyasztom.

– Esetleg bolhabél van?

– Igen. Adjak?

– Hát tessék mérni, de csak vagy tíz dekát. Nem is tudom, vadkanpislogást tetszik tartani?

– Persze, hogy tartunk. Egy kis légyzümmögést adhatok mellé? Csak két gyufásdoboznyit, hogy el ne nyomja az ízét.

– Még egy kis harkály gyomorkorgást szeretnék, de csak ha friss, mert gyereknek viszem *(édesapám súgja hátulról, hogy annak a hülyegyereknek jó lesz a romlott is.)*

– Tengerisün hónalj van?

– Hát nem tudom, akad-e még pár darab a doboz alján, nem ígérhetem biztosra.

– Köszönöm, egyelőre ennyi lesz.

– Tessék máskor is jönni. Szóljak, ha lesz füstölt borzskröm?

– Okvetlenül!

NEVELEM A HÚGOMAT

A húgomnak annyian parancsolnak nevelés címszó alatt, hogy kénytelen voltam én is közéjük állni. Nehogy elzúljön.

Csupa jól bevált, radikális módszerrel dolgozom. Lehet, hogy írnom kéne egy könyvet *hogyan ne neveljünk gyereket* témakörből. A vége valahogy mindig bögés. Önhibámon kívül. Sajnos, a környezetem engem hibáztat ezért. Mindig.

Amikor a húgom bögni kezd, igyekszem eltisztulni, még mielőtt az aktuális karhatalom megjelenne. Amennyiben ez nem kivitelezhető, mert a menekülés útját elzárta két belém csimpaszkodó gyerekkar, akkor úgy teszek, mint aki meghalt. Ez esetenként némi komikumot idéz elő. Mert láttak már mosogató halottat? Esetleg porszívózót? Nagyszerűen alakítom mindkettőt.

Szóval, amikor a karhatalom előrohan, a szokásos *már megint a gyereket nyomorítod* kezdetű népdallal, reflexből válaszolok, hogy nem is láttam errefelé gyereket kódorogni már évek óta. Ami sajnos nem teljesen fedi a valóságot, mert a szóban forgó, évek óta nem látott kódorgó ott szipog mellettem, és pont most törli az orrát belém. Vér nem válik vízzé. Hiába.

Erre a karhatalom lemondóan sóhajt, megereszt még egy-két népi bölcsességet, többek között elhangzik a kedvencem is: *ez a gyerek minden rosszat tőled tanul*. Ugyanez megtalálható egy további változatban is: *csak rosszat tanul tőled a gyerek*. Nem tudom, melyik árul el kevesebb negatívumot. Pedig itt eléggé nyilvánvaló félreértések fognak fenn.

Én nagyon jól tudom kezelni a gyereket, csak időnként elegendő van az azon pillanatban kitalált játékokból, amikre rá vagyok kényszerítve, ellenkező esetben hallgathatom, hogy nem foglalkozok a gyerekkel elég. Azért mindennek van határa.

Nem hiszem, hogy van az univerzumban olyan nép, amelyik ismer-né a fenékforgó iskola nevű, meszesedést okozó időtöltést. A követendő recept az alábbiakban olvasható: végy egy majdnem két méter magas kamikázét, aki hajlandó a földre ülni törökülésben és forogni a fenékén, hobbant módra. Ha nem hajlandó, kényszerítsd. Míg ezeket az önbecsülés romboló cselekedeteket véghezviszi, te röhögj, ameddig bírod cér-nával. A tüdőgyulladást meg a korai elhalálozást, továbbá az aranyeret garantáltan távol tartja a háztól.

Ilyesféle zsarolások kényszerítenek méltóságomon alulinak tartott cselekedetekre, ámde nem csekély büszkeségemre kijelenthetem, eme recept alanya még sohasem voltam. Ami köszönhető a határozottságom-nak, az erélyes fellépésemnek és nem utolsósorban a cséphadarónak, amivel közlekedem az utóbbi időkben.

Megnyugtatta zilált idegrendszeremet, és elegendő tekintélyt biztosít céljaim eléréséhez. Előfordul ugyanakkor, hogy már nem nyújt megfe-lelő védelmet ez a kávédarálónak is beillő, nyolc napon túl gyógyuló sérülések okozására alkalmas eszköz. Ilyenkor megfelelő mennyiségű bátorságot érzek magamban, hogy apró darabkákra szaggassak valami emberfélét. Akárkit.

Ettől eltekintve igazán értelmes ez a kis emberszabású. Például stra-tégiai szemszögből felosztotta a házat, különböző uralkodási területek-re. Apa uralkodik a szobában, anya a konyhában, én a gyerekszobában, és mivel az öcsémnek meg neki nem jutott uralkodási terület, ők lesznek az alattvalók.

Ezzel a gondolatsorral mélységesen egyetértettem, csak nyugodtab-ban aludtam volna, ha kapok egy írásbeli nyilatkozatot róla, lehetőleg még mielőtt az öcsém hazaér és módosítani szeretne az uralkodási terü-leteken és posztokon. Mivel a húgom életévének száma mindösszesen öt és az írástudománya kissé hiányos, ezért ettől a művelettől fájó szívvel, de eltekintettem.

A későbbiekben öcsém már nem volt annyira elragadtatva attól, hogy ő is alattvaló és pár keresetlen szóval kifejezte véleményét mindezek-ről. Mondandójának tömörsége az öt nyarat megért fiftyfiritty számára spanyol nyelven elhadart mézeskalácsreceptnek tűnt, később siettem őt megerősíteni mindezekben.

Az öcsémrel ritkán veszekszünk, mert már civilizálódott annyira, hogy lehet vele emberi nyelven kommunikálni, és már megért más ve-

zényszavakat is a *tedd le* és a *ne edd meg*-en kívül. Legutóbb már egész kulturáltan veszekedtünk, a tükörnek csak a fele hasadt be, a polcot és a szekrényajtót egész jól meg lehetett ragasztani.

Szoktunk mi együtt is működni a jó cél érdekében. Egyszer például kimostuk a szennyest. Apa nem hitte el, hogy a mi nevünkhöz fűződik az esemény. Amikor bement a fürdőszobába és a cipője rögtön átázott, és látta, hogy a centrifuga teteje letört, a csempe néhány darabja hiányzik a falról, és a villanykörtét valaki rejtélyes okokból kifolyólag körbetekerte WC-papírral, akkor hitte el. Hirtelen olyan barátságosan kezdett el mosolyogni, hogy ijedtemben hátraléptem.

A húgom kíváncsi természet. Korántsem annyira izgalmas ez a környezetének, mint ahogy hangzik. Főleg amikor megtalálja a karácsonyi ajándékokat a szekrényben, vagy amikor felborítja a párologtatómat és a benne lévő olaj nyolcvankét irányba csorog. A sokadik *mi ez* kérdésre már csak azt válaszolom, hogy az *vagy valami, vagy megy valahová, de mindenképpen hagyd békén*.

Ezek után barátságosan érdeklődöm, egészen biztosan nincs valaki más, akit idegesíteni lehetne rajtam kívül? Az ötévesek nyugalmaival feleli, hogy téged a legérdekesebb. Erre mit válaszoljak? A hiúságomon keresztül fogott meg a kis csibész, anélkül, hogy egyáltalán észrevettem volna.

Időnként be kell vetnem némi testi fenyítésre utaló ígéretet, hogy a tekintélyemet fenntartsam. Kilátásba helyezek egy-két könnyfakasztó orrcsavarást, fülszagtatást, és a szemgolyók hüvelykujjal való kitolását. Ezekre a húgom mindössze azt feleli, hogy hagyjam békén az üregeit. Békésen ugrál tovább a mellkasomon. Ennyit a gyerekekkel szembeni józan viselkedésről.

Miután kijelentette, hogy az Embert jobban szereti, mint engem, végképp letettem arról, hogy a jövőben bárkit is hazahozzak. Még a végén végleg kitúrnak a helyemről. Pedig az egy fontos pozíció: én vagyok a világ legviccesebb, legokosabb és legbefolyásosabb nővére. Egyvalaki számára mindenképpen.

Akkor is, ha időnként csúnyán nézek, türelmetlen vagyok, különböző testi fenyegetéseket helyezek kilátásba, és bizonyos mézeskalácsrecepteket mormolok idegen nyelveken.

RENDAHAGYÓ MIKULÁS

Mikuláskörnyéki írásaim általában arról szólnak, hogy a húgom ajándékokat keresgél a házban, én meg vért izzadok, hogy olyan feladatokat találjak ki, amiken kicsit gondolkoznia kell. Idén is így volt, annyi újítással, hogy a Mikulás személyesen belibegett a konyhánkba; a gyerek arcáról ítélve, ő kövérebbnek, magasabbnak, öregebbnek és legfőképpen mélyebb hangúnak képzelte, de szorult bele annyi illem, hogy a részletkérdések felől nem faggatózott.

Helyette odabújt az ölembe és onnan pislogott. Az első meglepettség tovaszálltával megeredt a hangja, megköszönte az ajándékokat, közös fényképre is odaállt – hohó, mivel bizonyítaná másnap az iskolában a többi kenyérpusztítónak, hogy hozzánk bizony bejáratos a Mikulás bácsi, ha nem egy közös fotóval?! Van itt tüdő, kérem szépen!

De ez a mostani Mikulás kicsit másabb volt, mint az eddigiek. Komolyabb. Már-már felnőttesen érett. Sajnos, az érett dolgokhoz nem értek, úgyhogy a fél eszemre támaszkodva írom a következőt.

Én ötödikes vagyok, magyar szakos vagyok, végzős vagyok. És vannak csoporttársaim is. Rájuk is nagyjából ez érvényes. Ötödikesek, magyarosak, végzősek. Azért nem mondom, hogy osztálytársaim, mert ez már itt nem a dedó, nem az óvoda, nem is elemi. A csoport olyan felnőtt, nem? Anonim Alkoholisták Csoportja. Na, körülbelül.

Magam is csodálkozom, hogy ez az elvont pár sor hogy futott ki az ujjaim alól. Talán az az oka, hogy éjjel fél egy van, és ahelyett, hogy a holnapi dolgozataimra készülnék, írogatok összevissza. Ahelyett, hogy tanulnék, már kitakarítottam, főztem, a ruháimat is elraktam, megfésülködtem. A felsorolt dolgok mindegyike nagyon ritkán jelenik meg jellemző tulajdonságaim között. Nem is tudom, hogy képzelek a jövőben tudományos munkásságot magamnak. Igazán nem tudom.

Az eleje úgy kezdődött, hogy gyűjtögettünk egy kicsit. Nem úgy, mint az ősember, bogyókat, férgeket, ezt-azt, hanem pénzt. Az árva gyerekeknek. *Örüljön az árva gyerek is a Mikulásnak!* szlogen alatt, amire különösen büszke vagyok, mert ez is annak a jele, hogy az agyműködésem még nem állt le teljesen, még funkcionál. Úgy ahogy.

Elsősorban kollégiumi akciónak indult, de aztán olyan méreteket öltött, amilyenekre nem is számítottam. Tunk. Mer' csapatmunkás vagyok, csapatban dolgozom. Két délelőtt és egy este összekéregettünk közel kétezernégyszáz hrivnyát (240 eurót); kicsit kevesebbet, de kipótoltuk saját kútfőből, hogy kerek összeggel villoghassunk.

Az a baj, hogy ha az ember csapatban dolgozik, meg kell hallgatnia a többiek véleményét is, mielőtt rájuk erőlteti a saját akarátát. Miután ilyen szép összeget zsebeltünk be, a többiek vérszemet kaptak, és elkezdtem féltetni az árva gyerekeket. Ezt a vérszemet úgy vettem észre, hogy kedvenc Názárom a pénzes borítékra ráírta szép lóbetűkkel, hogy NYARALÁSRA, és csak az nem látta, akinek nem volt szeme. A másik jobbik, Anita, szintén becses csoporttársam az Anonim Alkoholistáknál, egy nagyobb adomány után megjegyezte, hogy még gyűjtünk egy kicsit, és megvesszük nekem a huskyt.

Végül nem vettünk semmilyen kutyát, és utazni sem most fogunk, mert kicsit gyanús lenne, hanem ehelyett összeállítottunk 80 mikulás-csomagot, amire büszke vagyok, először is, mert nagyjából harminc-negyven csomagra számítottunk, másodszor, mert gazdag csomagok lettek és a kölkek alig bírták tartani, amit különösen jó volt látni, harmadszor pedig, hogy az emberekből még nem veszett ki az összetartás, ami szívet melengető, és nem csak Karácsony tájékán.

Ha rosszmájú lennék, akkor megjegyezném, hogy eredetileg a kórházba szántuk ezt az akciót, de a vezetőorvos lekezelő hangvétele, pökhendisége miatt nem sikerült megvalósítani. Amikor az ember energiát, időt, pénzt fektet önzetlen dolgokba, nem hiszem, hogy az a kioktató hozzáállás a leggyümölcsözőbb, amitől a szervezők egy darab szarnak érzik magukat. De nem vagyok rosszmájú! Egészen jó a májam ahhoz képest, amennyit iszom, és ahhoz képest, amennyit otthon ebből Édesapámnak bevallok.

Sajnos, szegény Anitának nem tudtunk kutyát venni, se újat se használtat, se huskyt, se másilyent. Pedig ahogy fogyott a pénzünk, egyre aggodalmasabban emlegette, hogy a kutyára el ne felejtünk félreten-

ni. Aztán, mikor elfelejtettünk, csak annyit mondott elkámpicsorodva, hogy legalább egy képet vehettetek volna.

Végezetül, szeretném ezen a fórumon is megköszönni a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákjainak, tanárainak, hogy bőkezű adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy december ötödikén 80 kisgyerek csizmája nem maradt üresen. Büszke vagyok arra, hogy ehhez a főiskolához tartozhattam öt évig, hogy a csoportunk bármennyire is akasztani való, mindig összetart.

LUCIFER UTÓDAI

1

Nagybátyám gyerekei későn születtek, és talán ez az oka annak, hogy rosszak, de mint a pestis, nagyjából olyanok. Sanyika hat éves, Pisti négy, de tűzrevalóság tekintetében felérnek egy egész óvodával.

Apjuk évente csak néhány napra jön haza külföldről, és ilyenkor hozza magával a lurkókat is. Én szoktam vigyázni rájuk egy-két órát, hogy ő az alatt válthasson néhány szót a szüleimmel. Óriási szerencsém, hogy csak ilyen kevés időt töltenek itthon, mert ha hetente kellene bébisített játszanom, azt hiszem, nagyon rövid időn belül idegösszeomlást kapnék.

Amikor nálunk portyáznak a kis vadócok, a húgom általában behúzódik valamelyik sarokba, ezzel jelentősen növelve a túlélési esélyeit. Nem vesz részt a romboló játékukban, inkább eltűri, hogy támadást intézzenek a babái, kockái, kirakói stb. ellen. Viszont tegnap az ő viselkedése is majdnem kiütötte nálam a biztosítékot.

Vacsora alatt viszonylag nyugodtan viselkedtek mind a hárman. Pistinek csak kétszer sikerült fejbe verni Sanyikát a leveseskanállal az asztal fölött, aki viszonzásul jól bokán rúgott engem, mert nem látta, hogy melyik az öcsikéje lába és melyik nem az.

Másodszor ismét az én sípcsontom sínylette meg azt, hogy Pisti bemászott az asztal alá azzal a nemes céllal, hogy belemélyessze a fogsorát bátyja csupasz lábujjaiba, ámde Sanyika résen volt, csak éppenséggel kicsit rosszul célzott.

A húgom ezalatt szép csendesen kiborította a gyümölcslekvárt a frissen tisztított szőnyegre, kent belőle egy fél marékkal a hűtőre, a számítógép billentyűzetére, de jutott bőven a DVD-lejátszó távirányítójára is, hogy a parketta réseit ne is említsem.

Hogy eközben a családom felnőtt tagjai hol tartózkodtak, arra én is nagyon kíváncsi lennék.

Vacsora után, mire bementem a nappaliba, a húgom már bőgött, mert a fiúk kitépték kezéből a maciját, és a kezében maradt a feje, a két jómadár meg egymást csépelte. Ez már valamilyen betegség, amit kezelni kellene, minél hamarabb, mert rövid időn belül a környezetük egy tagját kettős gyilkosságért fogják felelősségre vonni...

Röpke félóra alatt szétszedtem a két ördögfiókát, és a húgom is megnyugodott egy kicsit. Az ezt követő eseményekre nem emlékszem kristálytisztán, de azt hiszem, hogy minden a piros kisautóval kezdődött.

Sanyika meglátott valamit a heverő alatt, megpróbálta kihalászni, és közben a kezébe akadt az autó, ami persze rögtön kellett Pistikének is, és mire kettőt pislogtam, már megint egymást püfölték. A küzdelem során Sanyi akkorát lökött öccsén, hogy ráesett a húgom méregdrága játék-házikójára, ami természetesen azon nyomban apró darabokra tört szét.

Később apáék kíváncsian faggattak, hogy miért nem téptem le az összes fülét annak a gyereknek, mikor ráült a házra. Hirtelen nem jutott eszembe semmiféle értelmes és hihető magyarázat.

Igazából azzal voltam elfoglalva, hogy a karokból, lábakból, dühödt lihegésekből és visításokból álló kupacból előkotorjak két gyereket. Két csípés ide, egy óriási karmolás oda, azt hiszem, ha nem számolom a szakadt pólót, és a kinyújtott pulóverujjakat, akkor egyenlő az állás.

Reméltem, hogy itt már vége, mert kezdtem elfáradni, de tévedtem. Mihelyt elengedtem Pisti karját, újult erővel ugrott neki Sanyinak és harapott bele valahová a veséje és a bordái közötti területbe. Mondanom sem kell, hogy ez óriási nagy üvöltözés közepette zajlott.

Sanyi viszonzásképp nekilökte öccsét a vitrinajtónak, ami szilánkokra tört, és erre a zajra már apáék is bejöttek. Rögtön átlátták a helyzetet és mentették a menthetőt, hogy úgylis le akartuk már cserélni az ajtót.

Én buzgón bólogattam, és közben mindannyian igyekeztünk úgy tenni, mintha már régen be akartuk volna törni az üveget.

A húgom eközben hadjáratot indított a szobám ellen. Az összes virág-cserépből kihányta a földet, aztán, mikor előbújt, elégedetten közölte, hogy befejezte a gyomlálást, és egy elegáns mozdulattal beletörölközött a kivalsalt estélyi ruhámba, amit a barátnőm esküvőjére szándékoztam felvenni.

Végül eljött az a pillanat is, amiről azt hittem, hogy soha nem jön el – a bátyámék búcsúzkodni kezdtek.

Mikor már indulófélben voltak, Sanyi még viaszaladt, hogy megpörgesse a macskát a feje fölött, Pisti pedig, hogy ő se maradjon le sem-

miről, leborította az asztalról a kávéscsészéket és kifelé menet még futóban beletörölte a ragacsos mancsait az apa vasárnapi zakójába. Rend a lelke mindennek.

De aztán végül magunkra csukhattuk a bejárati ajtót.

Végignézve a házon, mintha egy tatárhorda vonult volna keresztül. Függönyök leszakítva, foltosak, a szőnyeg olyan koszos, mintha évek óta nem lett volna tisztítva, a falat pedig újra kell meszelni, mert másfél méteres magasságig rengeteg gyanús eredetű folt takarja.

Ilyenkor boldogan gondolok arra, hogy még nem készült el a vendégszobánk, és kénytelenek az unokatestvéremnél aludni, két hosszú utcával arrébb.

Mire legközelebb jönnek, beszerzek egy műanyag étkezészetet, a szekrényajtókat leszerelem, feleslegesek, úgyis percek alatt letépik a zárat róla és a bútorok felét eladjuk, hogy minél kevesebb hely mögé, alá lehessen bebújni.

Mindent összevetve, hálát kell adnom az égnek, hogy nem gyújtották ránk a házat, és hogy a szomszédok nem jelentettek fel bennünket csendháborításért.

Ja, és azért is, hogy életben maradtam!

2

Mikor a nagybátyámék nálunk nyaralnak, mindig sokkal több gyógyszer fogy. Főként idegnyugtató piruláink mennyisége csappan meg hirtelen és feltűnő módon. Nemsokára kiderül, hogy miért.

Idén már az érkezésük is fejedelmi volt. Miután leszálltak a vonatról, a szerelvény több perces késéssel indult tovább, mert Sanyinak sikerült befeküdnie az egyik kocsi alá.

Az események ilyenén alakulása után kicsit messzebb álltam, nehogy úgy tűnjön, mintha ismerném őket vagy neadjisten a rokonaim lennének, mert nagyon pofonszagú volt a levegő, ahogy az állomásfőnököt elnéztem. Ennyi kevés ahhoz, hogy az ember feltűnés nélkül meghúzódjon a háttérben, ha olyan unokaöccsei vannak, mint nekem.

Nem telt sok időbe, míg kiszúrták, hogy ott állok, és üvöltve kezdték el ecsetelni úti kalandjaikat. Felettébb izgalmas történet volt, hál'istennek nem tartott sokáig, mert időközben hazaértünk. Azaz én. Nekik még volt két hosszú utcányi sétájuk a keresztanyáméig. A hangsúly jelen esetben a hosszú szócskára helyeződik, hála az égnek.

Másnap Munkács várát látogattuk meg, hogy némi kulturális tudás is ragadjon a kölykökre, ne csak a piszok. A vonaton alig fél tucat ember adott tanácsot, hányféle módon lehetne a kölyköket miszlikbe szabdalni, hogy a látvány még esztétikus maradjon. Továbbá milyen hatásosan lehetne csendre és mozdulatlanságra bírni őket pár kötélدارab és egy szigetelőszalag segítségével.

Rokonszenves embereknek tűntek. Könnyen megtaláltam volna velük a közös hangot, egészen biztos. Sajnos ezek a kedves emberek a következő megállónál kiszálltak, én pedig maradtam, ezért inkább buzgón helyeseltem bácsikámnak, nahát, milyen förtelmes emberek vannak. Ezeket a tündéri gyerekeket nem szeretni – felfoghatatlan.

Tiszta szerencse, hogy az ember nem tudja szemén köpni magát. A gyeheenna tüzésén éjjenek el ezek a tündérek, inkább előbb, mint utóbb. Egyébként sem vagyok biztos benne, hogy a tündérek így néznek ki, tőtől talpig szurtosan, sebhelyekkel tele, csorgó orrocskákkal. Rettenetes.

Akkor jöttem rá, hogy az ördögfióka kifejezés pontosan mit is takar. Cseppet sem volt ínyemre a felfedezés. Az út további része viszonylag békésen telt. Minden viszonylagos, ezt azért ne felejtsük el. Leszámítva a négy *pisilni kell*, három *éhes vagyok*, és hatvannégy *mikor érünk már oda* követelőző megnyilvánulást, nem is történt semmi különleges. A hatvanötödik *mikor leszünk már ott* kérdésre odaüvölhettem, hogy *máris!*

Vészesen közeledett az állomás, gyorsan összevakartam a két gyereket, visszaadtuk a szomszéd ülésen kucorgó bácsinak a szemüvegét, leszakadt gombjait és Pisti minden fenyegetésem ellenére odanyomta a markába félig megrágott almáját, *vidd haza a nyusziknak, bácsi!* felkiáltással. Alig győztem mentegetőzni.

Ezek után nagy sietve szálltunk, mert nálam már kezdett szakadozni a cérna. Remélem, soha többé nem találkozom az öregúrral. Így szokott ez lenni. Az ember akkor ismer meg szimpatikus embereket, amikor ilyen lehetetlen alakokkal van körülveve. És az emberek dühöngő örülként könyvelik el. Tévesen, hadd tegyem hozzá.

A nagy sietségben egy megállóval korábban szálltunk le, ami elég hosszú gyaloglást jelentett a hatvan fokos melegben. *Aki hülye, haljon meg.*

A két fiú minden útszéli elhagyatott bódéra ráfogta, hogy milyen jó kis bunkert lehetne varázsolni belőle. Az egyikbe ott helyben be akartak költözni, és olyan határozottan körvonalazták a dolgot az apjuknak,

hogy egy pillanatig tényleg azt hittem, ott hagyjuk őket. Csak azt bántam, hogy az a viskó nem a dzsungel közepén áll. Béke és nyugalom honolt volna a világban.

Mikor az apjuk is szóhoz jutott, elég világosan tisztázta, hogy nem mindjárt megyünk tovább, hanem most rögtön. Azonnal, a gyengébbek kedvéért. Végtelennek tűnő röpke óra után eljutottunk a vár alá, ahol már csak fel kellett sétálni az emelkedőn. A meredekségét kilencven fokra saccolom, de ehhez nagyban hozzájárult a hátamon lévő súlyos hátizsák, amelyben minden vacak megtalálható volt, amire még véletlenül sem volt szükség. Csak akadjon egy idióta, aki cipeli. Hát akadt.

A két átokfajzat olyan mély benyomást tett a jegyszedő nénire, hogy nem is kellett fizetnünk. Szerintem az asszony még most is szedi a tablettáit csuklás ellen. Ahogy beljebb kerültünk a kapun, nagybátyám első dolga volt, hogy figyelmeztesse a biztonsági őrt, ha meglát egy magányosan kóborló kisfiút, nyugodjon meg, hamar megjelenik a párja is, semmiképp ki ne engedje őket a kapun. Innen aztán, ki merre lát, a két gyerek öt irányba szaladt.

A bátyám maga volt a megtestesült nyugalom, érdeklődve bandukolt egyik teremből a másikba. Rossz pénz nem vész el, majd előkerülnek. Az biztos. Ez a pénz még egy bekötött szájú zsákból is előkerülne az óceán mélyéről. A visításokból, a lábdobogásból, és a felháborodott turisták kiabálásaiból mindig tudtuk követni, hogy merre járnak.

Egyszer csak csend lett. Rosszat sejtve indultunk a legutóbbi zajforrás irányába. Sanyi és Pistike megilletődve álldogált egy ajándékokat áruló néni asztalkája mellett és szakértő ábrázattal nézegették a kirakott apróságokat. Addig szakértették a szuveníreket, míg az egyik kiskutyának letört a füle, és egy másik kettéhasadt. Végérvényesen és visszavonhatatlanul. Kénytelenek voltunk kifizetni, mert az asszonyt nem tudtuk rábírní, hogy elhiggye, az előttünk járó turistacsoport gyerekei törték el. Annál is inkább, hogy abban a csoportban csak egy gyerek volt, és az még az anyjában lakott. Gyorsan továbbálltunk, mielőtt a fiúk megszakértettek volna pár további ajándékot, mert annyi pénzünk már nem maradt. Egész délelőtt fagyieért könyörögtek, nem volt hová húzni a dolgot, vettünk nekik egy-egy jókora adagot. Titokban reméltem, hogy berekednek, és legalább a kurjongatásukat nem kell hallgatnom.

Azért lássuk be, az ember szívesebben gyönyörködik két némán futkározó elmebetegben, mint velőtrázóan sikoltózó és tébolyodott kacagó-

ban. Ugye? Pistikeket ritkán látni csendben, fegyelmezetten ülni, esetleg alvás közben. Pár ilyen nap után az ember elgondolkodik az élet értelmén. És képtelen megtalálni rá a választ.

Aztán az események váratlan fordulatot vettek. A két fiú elfáradt. Elindultunk kifelé a vonatállomásra. Ezt a vonulást úgy kell elképzelni, hogy a fiúk minden villanypóznánál megálltak letépni az álláshirdetéseket. Csak az úszta meg a pusztítást, amelyik magasabbra volt felragasztva, mint ameddig a kis kezük felért.

Közben Pistike minden útjába kerülő söröskupakot felszedett és a zsebébe tömött, jó lesz még valamire alapon. Élelmes kisember, és értelmes is. Kettőjük közül őt nevezném könnyebben kezelhetőnek. Zárójelben hozzáteszem, hogy ez még köszönőviszonyban sincs azzal a szókapcsolattal, amit felsőbb körökben csak normális gyerek néven ismernek.

Amikor láttam, hogy az egyik útszéli kukából is előkotort valamit, majd kiugrott a szemem a helyéről.

Időközben felmerül az a nagyon is helyénvaló kérdés, hogyan sikerült elérnünk a vonatot. Két rövidke mondat motivált. Az egyik: „A vonat húsz perc múlva indul.” És a másik: „A következő csak este jön.” Ezzel meg is magyaráztam mindent.

Hála Istennek, alig voltak a vonaton, az épeszű emberek ilyenkor mind otthon pihennek lehúzott redőnyök mögött ebben a rekkenő hőségben. A gyerkőcök annyira eltikkadtak ebben a kánikulában, hogy teljesen átlagos emberekként utazhattunk mi is. Leszámítva azt, hogy Sanyika megállónként legalább három örült kacajt hallatott, teljesen nyugodt utunk volt hazáig.

Valószínűleg ennek a nevetésnek köszönhetően, egy teljesen üres vagon birtokosaiként szállhattunk le a vonatról. Míg botorkáltunk hazafelé, Pistike minden söröskupakot felszedett, ami azóta került oda, hogy reggel ő már feltakarította az utat ilyen téren, és a nadrágja minden lépésnél mulatságosan csörrent egy óriásit.

Persze az idei nyaralásuk most sem egy napig tartott, de az már egy másik történet.

FAGGYAS MARGITKA

Faggyas Margitka a harmadéves japán szakos hallgatók nagyon is figyelemre méltó személyisége. Már többször nekiveselkedtem, hogy írok róla, de mindig meghátráltam. Attól féltem, nem leszek képes szavakkal hitelesen visszaadni a karakteres egyéniségét.

Názárral arra a megállapításra jutottunk, hogy a szülei elfelejthették megtanítani a viselkedés alapjaira, vagy minket vezettek tévútra gyerekkorunkban, mert a két viselkedésforma sehogy sem egyezik.

Az egyik kedvencem, mikor a folyosó másik végéről észrevesz és ahelyett, hogy közelebb jönne, onnan kezd kiabálni utánam kellemes vércsehangján.

A tanszék előtt állok földbegyökerezett lábakkal, és a szégyen rózsáival az arcomon majszolom az uzsonnámat, azt kívánva, bárcsak megnyílna alattam a föld, hogy önként ugorhassak bele. Sajnos a főiskolánk nem olyan nagy, hogy több tucat diákkal együtt én is érdeklődve nézhessek körbe, enyhe kárörömmel a szám sarkában, hogy ki az a Csilla, aki után ez a mihaszna kurjongat. Sajnos elég sokan tudják, hogy ez a szerencsétlen én vagyok.

A diákok készségesen engednek utat neki, nekem meg minden önuralmamra szükségem van, hogy vajas kenyértől és dűhtől fuldokolva kérdőre ne vonjam, mivel érdemeltem ki megtisztelő figyelmét. Ehelyett viszonylag kulturáltan megkérem: ha egy mód van rá, legközelebb várja meg, amíg kétméteres hallótávon belülre kerülök, utána nyissa ki a száját. Aztán elnézést kérek az arcára fröccsent nyálcseppekért.

Különben is, csak egy Csilla tanul a főiskolán. Ezt gögösen, mellkasomat döngetve szoktam megállapítani, de most valaki más mellkasát döngettem volna szívesen. Lehetőleg furkósbottal, amiből éles szegek állnak kifelé.

Aljas dolog kinevetni, ahogy viselkedik, beszél, reagál, és a szalma-alapján viccelődni sem szép dolog, amit olyan szorosan köt meg az álla alatt, hogy ha fiú lenne, a csutkája tuti átszúrná torkán a bőrt.

Azt hiszem, az egyetlen igazi kifogásunk vele kapcsolatban (a különbségeitől eltekintve, amiken csak magunkban szórakoztunk, és amivel soha meg nem szégyenítenénk), az a szaga.

Bocsánatot kérek a következő mondatért, de annak a lánynak olyan szaga van, hogy azzal egész nyugodtan lehetne vallatni.

Egy igazán jól nevelt ember soha a büdös életben nem gondolna arra, hogy ezt valahogy szóvá kéne tenni. Sajnos, én nem tartozom az igazán jól nevelt réteghez. Nem azért, mert nem kaptam megfelelő nevelést, sokkal inkább azért, mert nagyjából a háromnegyede lepergett rólam.

Amikor ilyeneket gondolok, eszembe jut édesapám tanítása, hogy az emberekhez tisztelettel és jóindulattal kell viszonyulni, mert nem tudhatjuk, milyen terheket hordoznak, és mert mindent, de mindent vissza-kap az ember, az ütést is és a simogatást.

Ilyenkor mélyen elszégyellem magam, hogy ilyen aljas vagyok és ki-figurázok egy egyszerű lányt, akit nem is ismerek, és aki sosem ártott nekem.

A felborzolt kedélyek lecsillapítása miatt kijelentem, hogy Faggyas Margitka nem létezik a valóságban, csak az időszámításunk előtt megbomlott elmémben.

HEGYI KALAND

A barátságunkkal napozni vágytunk, ezért ma szó szerint lépéseket fogantatosítottunk: röpké két és fél óra alatt primán fellihegtünk a hegyre, vagyis csak lihegtünk volna, ha Názárra útközben nem jön rá a cseresznye-zabálhatnék. Emiatt irányt váltottunk – elmentünk a másik hegyre. Ez eddig nacterű is lehetne, ámde a fejlemények...

Félúton felfelé a kilencvenfokos lejtőn kutyaugatás hallatszott, na nem az a békés fajta, hanem az a dühödt morgás, amiből semmi jó nem származik, és én hirtelen bánni kezdtem, hogy nincs nálam egy jókorahosszú, karvastagságú karó. Persze, a kutyákhoz mellékelve volt egy bajuszos öregasszony meg vagy harmincöt kecske. *Na* – mondom –, *jól van*. Kiabálok a banyának, hogy szedje le rólunk az átkozott kutyáit, mert igencsak feszélyezve éreztem magam, ahogy megnéztem az egyiket és tudatosult bennem, hogy a felmenői túlnyomórészt rotweilerek lehettek; a másiktól először azt hittem, hogy borjú. A mama vissza kiabál, hogy ő már mondta nekik, hogy fú. Az igen, barátom. Nagyon meg voltunk elégedve a válasszal. Názár elkezdett sóhajtozni, hogy itt halunk meg. Szép közömbösen, amennyire a remegő bokánk engedte, megtáltosodva iparkodtunk a hegytető felé. Há' mit mongyak? Hamar felértünk, pedig már félúton a nyelvemen tapostam, de a két kutya cseppet sem halkuló morgása igencsak inspirálóan hatott.

Miután felértünk, és hátratekintettünk, a kutyák már olyan közel voltak, hogy a szempillájukat meg tudtam számolni, és nem elégedtek meg ezzel a távolsággal, egyre csak jöttek, meg jöttek. Aszongya Názár: *most mi lesz? Há'* – mondom neki –, felmászunk a cseresznyefára. Pislog rám, hogy ő nem tud fára mászni. De mire végigmondta, már a tetején ült. Én egy kicsit röhögtem, de követtem szorgosan. A barátságunk meg elhatározta, hogy a nagy ijedtségre való tekintettel

most betegre eszi magát. Ez többé-kevésbé sikerült is. Ugyan később hallottam, hogy felköhögött egy cseresznyemagot, de ez ügyben még folynak a tárgyalások, ugyanis azt állítja, hogy prüsszkölt. Adalékként hozzátenném, hogy élő ember még Názárt nem hallotta tüsszenteni, de ez ne tántorítson el senkit a barátságom szavahihetőségét illetően az állásfoglalástól.

Miután a vénasszony a kecskéivel elhaladt alattunk és elvitte a kutyáit is, utána küldtünk pár kedves megnyilvánulást, aminek köszönhetően Názár el fog menni gyónni vasárnap, én meg a szájára vertem a kezemmel. Na, ezek után aszongya, *hogy mászunk le innen?* Mondom neki, hogy *ugrani kell*. Kár, hogy nem bírok sokáig csendben maradni röhögés nélkül, nagy jövőm lenne.

Miután annyi zödcseresznyét tömött magába (remélem, éccaka roszszul lesz tőle), hogy majd lefordult a fáról, sikerült rátérni az eredeti célunk felé vezető útra. A merényletet dokumentáltam, hogy az utókor okuljon belőle.

PIPUKA ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

A macskánk még mindig él. A húgom olyannyira a nyomdokaimba lépett nyúzás terén, hogy időnként nekem kell rászólni, ne nyomorgassa annyit, megdöglök magától is. Annyit rángatja – csupa szeretetből –, hogy habzik a szája. Szerintem nem örömeiben.

Elöttem ismeretlen okokból kifolyólag, egy ideje Pipukának hívja a macskát, amit idegen emberek előtt egy kicsit restellek. Amúgy ezekkel a nevekkal nem törődöm sokat, mert a húgom hetente újratelepti az egész adatbázist.

Időközben kiderült, Pipuka a múlt héten Macsek Peti volt, azelőtt meg egyszerűen csak bűdös dög, mert mintásra karmolta a húgom kezét. Ha messzebről néztem és hunyorítottam mellé, tisztára olyan volt, mint egy optikai csalódás, összefolytak a vonalak.

Ezekről a karmolásoktól eltekintve a húgom egész jól kijön a macskával. Abajgatja reggeltől-estig, arra kelek, hogy *Pipuka, ne harapj*, és azzal fekszek, hogy *Pipuka, ne rágd le a ruhát magadról*. Időnként megszánom a macskát. A húgom énekel neki, de olyan rohadt erősen szorítja közben magához, hogy nem lehet kicsavarni a kezéből, véletlenül se. Akarattal meg végképp.

Lehetne, ha nagyon akarnám, de kinek kell egy háromlábú macska? Amikor látom a macska elkínzott ábrázatát, azt sem tudom, hogy ríjak vagy nevessek. Sírjak, mert egy szikrányi emberség belém is szorult (nem több), vagy pedig nevessek, mert a nagy forgásban a húgom elszédült és fejével beleborult a homokba. Nehéz döntés. Mint a legtöbb az életben.

Édesapámék szerint úgy röhögök, mint egy ló. Miért vihogok, mint egy eszelős, mi? Ugye, hogy nem tudom megmagyarázni? Húszéves létemre, igazán összeszedhetném magamat és tanulhatnék egy kis jó modort. Ennyi eszem van? Egy gyereken röhögni? Mi? Ennyi? Nagyon szép.

Néha elgondolkodom, hogy vajon ugyanazt látjuk-e? Mert én azt látom, hogy a húgom feje tiszta homok, de azért közben erősen tenyerel a macskán, nehogy megszökjön. Az meg, mint egy béka, fekszik megadóan, négy lábát a négy égtáj felé nyújtva. Talán azért tűri a megpróbáltatásokat ilyen hangtalanul, mert a húgom a gerincén térdel és a tüdején már rég lyukat szűrt egy borda.

Az a legviccesebb, mikor a húgom némán feláll – Isten tartsa meg a jó szokását –, leporolja magát és megnyomkodja Pipukát, hogy nem fáj-e valamije. Mondanom sem kell, hogy Pipuka már csak erre vágyott, másra nem.

Azért van olyan, hogy a macskánál is elszakad a cérna, ilyenkor nem nézi, hová harap, csak beleengedi tühegyes fogait a húgomba, azután meg nem bírja kihúzni, mert beleakad a pulcsijába. A húgom meg sikoltozik, hogy szedjük le róla Pipukát, mert egy: letörik a foga, és kettő: mert nagyon fáj. Megmagyaráztam Pipukának, hogy úgy próbálkozzon nálam hasonló akciókkal, hogy én visszaharapok és megvárom, míg a két fogsorom összecsatlan. Azóta a húgom nagyon vigyáz, hogy mindig jelen legyen, amikor interakcióba lépek a macskával.

Előfordul, hogy Pipuka egy kis magányra vágyik, ilyenkor elkeseredetten veszi tudomásul, hogy egy olyan háztartásban, amelyiknek a húgom is tagja, ez teljességgel kivitelezhetetlen. Ha bebújik az ágy alá, a húgom rekedtre kiabálja magát rémületében, hogy *apa, gyere, szedd ki Pipukát, mert beszorult, apa gyere, de gyorsan gyere, mert megdöglök! Hallod, apa?!*

Ismét óriási kihívás, hogy csendben maradjak, de a szám széle remeg, így is, meg úgy is. Ez csak szakavatott szemnek tűnne fel, de a szakavatott szem tulajdonosa igyekszik megakadályozni, hogy valaki tényleg beszoruljon az ágy alá. Mire rám téved a tekintete, addigra én már ismét ura vagyok a helyzetnek. Ártatlanul nézek ki a fejemből, épp hogy csak nem bégetek mellé.

Aki már felnevelt két és fél gyereket, (a fél a húgom) azt nehéz átverni, én meg amúgy is elég béna vagyok, úgyhogy ha édesapám rám néz az egyik speciális tekintetével, gyorsan kivonulok röhögni a kertbe. Ott szabad nekem is. Amikor jön a húgom, hogy Csillus miért nevetsz, nem akarja elhinni, hogy a sárgarépa mondott egy jó viccet.

Sok beszédnek sok az alja, mióta a macska nálunk van, a használati tárgyaink megcsappantak, mert a macska mindenhová felmászik, leso-

dorja őket, eltörnek. Majd összeestem ijedtemben, mikor tegnap este egy sárga szempár meredt rám a könyvespolc legtetejéről.

A székek lábai jobban hasonlítanak gyufaszálakra, mert a macska azon élezi a karmait, gyakorol a húgomra. A múltkor megosztottam ezt a nézetemet a gyerekekkel is, hogy szokja a gondolatot, de olyan baljós-latú arcot vágott, hogy nem mertem folytatni a gondolatsort. Teljesen kivehetően tükröződött a pofalemezén egy súlyosabb testi sértés ígérete. Kénytelen voltam felkeresni újból a sárgarépakat egy kis eszmecsere végett. Csak az a baj, hogy a húgom elég gyorsan fut, én meg már útközben elkezdtem az eszmét cserélni, de kívágtam magam, hogy a sárgarépak jobban nőnek, ha valaki nevet mellettük. Később apa kíváncsian érdeklődött, vajon miért vihog a gyerek egy cserép homok fölé hajolva? Érdekes, de nem tudtam.

Zárómondatként hozzáfűzném, a fentebb leírtakból annyi igaz, hogy van egy macskánk, ami karmol és időnként megharapja a húgomat. A többit a képzelet szülte.

RÉSZKÉPZÉS „CUNC” ÜZEMMÓDBAN

A részképzést kezdjük ott, hogy Cunc egy hímnemű egyed, aki előbb Cuncus névre hallgatott, majd miután erősebb jegyeit mutatta az elnőiesedésnek, Cuncikává vált. A későbbiek folyamán rosszállását fejezte ki a ráragasztott névvel kapcsolatban, amit erős igyekezetem és fejlett szociális érzékem ellenére se tudtam racionálisan értékelni.

Biztonságérzetem a nulla alá csökkent, mert véletlenül belenéztem Cuncika véreres, dühtől homályos szempárjába, úgyhogy gyors névmódosításra határoztam el magam, így keletkezett a „Cunc!” ami nem csak egyszerűen cunc, hanem minden egyes kimondásánál szalutálás jár mellé és dupla bikaboka összecsatintása. Bikabokát sajnos nem tudtam szerezni, ezért csak két tyúkbokát tudok összecsatintani. A magamét. Jobb híján.

Igyekeznem kell hazafelé, mert a húgomnak már lóg a következő foga, és nem eshet ki anélkül, hogy én ott ne lennék. Az életben vannak fontos dolgok és még fontosabbak. Fontos dolog ez meg az, de a legfontosabb, hogy a kis bambi nekem adhassa ide a fogát, hogy elvigyem a fogtündérnek, mert mi jó barátok vagyunk. Együtt szoktunk inni, s mivel apáék nagyon furcsán köszörülték a torkukat, sietve hozzátettem, hogy kakaót. Olyan jó barátok vagyunk, hogy mikor az én fogaim közül vitt el párat, nem hogy cukorkát vagy pénzt, de rendes fogat sem hozott értük csak ilyen szart, kalciumból.

Szóval „cunc” üzemmód lépett életbe, eddig még jól bírom. Kezdek elférfiasodni. Az ellentétek vonzzák egymást, nem? Ha reggelre ádámcsutkám nő, sírni fogok.

FÉNYSUGÁR

A macskánk olyan mafla, hogy néha kételkedem benne, macska-e egyáltalán. Irtani a húgomat szokta – egerek helyett –, inkább több mint kevesebb sikerrel. Nem mintha védelemre szorulna a kis aranyos, mert az esetek többségében ő provokálja ki a csonkítási kísérleteket, de az ember a saját vérét védi akkor is, ha esetenként ő maga is elég sáros a témát illetően.

Bizonyos egészségügyi okokból kifolyólag a húgom újabban a közélébe sem mehet a fekete éccakának (ez a macska). Csak akkor nyomorgatja, amikor senki sem látja. Viszont ha sokáig csend van, és a macska sincs szem előtt, tudni lehet, hogy sírás lesz belőle és a húgom sokáig nem fogja akarni mutatni a karját.

Általában ilyen kimenetelűek a macska és a házban található hétéves közötti interakciók. Csak a sérült testrészek változnak. Nem tanul belőlük, amin csodálkozom, mert ettől eltekintve magasan szárnyal a többi gyerek fölött. Szeretem hinni, hogy nekem is közöm van hozzá.

MÉZESKALÁCS FŐISKOLA

Szeretnék évek múlva is emlékezni arra, hogy mi a következménye, ha az ember vagánykodni akar és felelőtlenül ígéretet összevissza. Nem érdemes. A karácsonyi ünnepség a főiskolán annyit jelent, hogy az évfolyamoknak virítani kell valamit. Jelen esetben nem virágot. Valami előadást. A dicső negyedik évfolyam mit választ?

Ahelyett, hogy megtanulna egy verset, énekelne kettőt, felkészülne a műsorra egy óra alatt, inkább mézeskalácsból összeállítja a főiskolát. Utána meg káromkodik, mert nem tudja szállítani, olyan nagy. Hozzátenném zárójelbe, hogy az egy óra többszöröse alatt készült el, használhatatlanná tettük a konyhát legalább tíz négyzetméteren, az összes kárt még fel se mértem. A nadrágom valamiért rettenetesen cukormázas, a zsebeim tele voltak liszttel, a telefonomon beragadt két billentyű és két porcelán tárgyért eltörtünk. A mézeskalács főiskola áldozatokat követelt. Názár hajából le kellett vágni egy tincset, mert olyan ragacsos volt, hogy nem lehetett kimosni.

A cukormázhoz elegendő lett volna fél csomag porcukor, de mi bele nyomtunk három zacskóval; biztos, ami biztos, *tuti ami ziher*. Még így is rettegtünk, hogy nem fog megkötni. Úgy megkötött, mint a beton. Később többen érdeklődtek, hogy miért így csináltátok, mikor úgy könnyebb lett volna. Azért hagytuk szankció nélkül ezeket a megjegyzéseket, mert sokáig tartott volna a mézeskalácsra fröccsent vért tisztogatni. Nagyon szeretem, amikor a zacskós leves osztja az ést.

A masszát Julika nyakába varrtuk, aki egy óvatlan pillanatban kiejtette a száján, hogy tud gyúrni, utána egész este minket átkozott, mert rögtön lecsaptunk rá. Mikor megsült, az illata nagyon nyálfakasztó volt, de megtartóztattuk magunkat, mert egyrészt, hogy nézne ki, ha itt-ott harapás által előidézett óriási lyukak éktelenkednének rajta, másodszor pedig a higiéniai körülmények, amik között készült, még csak meg sem

közelítették az általánosan elvárt minimumot. Kollégiumi körülmények között sütöttük, ami jelez egy bizonyos szintű felszereltséget és szakmai hozzáértést, sajnos hiányzott belőle néhány alapvető összetevő, például a sok méz. Sajnáltuk belepocsékolni, inkább magunkba pocsékoltuk, mindenkinek jutott egy nagy evőkanállal, Názárnak kettővel, mert sovány. És nagyon erőszakos.

Az én funkcióm az volt, hogy igyekezzek távol maradni mindentől. A barátságom már az elején kioktatott, úgy vegyek részt a gyártásban, hogy ne legyen nagyon feltűnő, mert utánam úgyis mindent át kell csinálni. Nagyjából így is lett. Nem bírtam sokáig távol maradni, szeretek fontoskodni. Főleg ha nem értek hozzá.

Mire elkészült, mármint teljesen, cakom-pakk, akkorra két dioptriát romlott a szemünk, annyit vakláltunk a gyufafejtől alig nagyobb ablakoknál. Elhangzott egy-két (ezer) keresetlen szó is közben. Fejenként. Szerencse, hogy elszállt.

A bemutatón nagyon villogtunk vele. Feledésbe merült, hogy mennyire a pokolba kívántuk az egészet. Learattuk a babérokat, mehet porosodni valahová, míg néhány egér fel nem dobja a talpát tőle.

Azért annyit tanultunk belőle, hogy soha többet!

KOLLÉGIUMI ÉLET, SOKADIK FELVONÁS

A délutáni alvásokkal kapcsolatban az a meglátásom született, hogy teljes mértékben helytelen. Ha a barátságom délután lepihen, az annyit jelent, hogy néhány órára nyugtom van tőle ugyan, de ezért később keservesen megfizetek. Éjfél környékén már ragad lefelé a szemem, de az övé úgy csillog az elevenségétől, hogy nem merek elaludni.

Előfordulhat, hogy reggelre kerül egy zöld tincs a hajamba, esetleg a bajuszom kerül kihangsúlyozásra egy postairónnal. Nem feltűnő ugyan, igyekszem nem piszkálni, hogy ne terebélyesedjen el és a női mivoltomat egy kicsit még őrizzem, de ha ráerősítenek, száz méterről ki lehet szúrni.

Murphy törvényszerűségeinek köszönhetően ebből következik, hogy másnap reggel nyilvánvalóan elalszom és mielőtt ez a félkegyelmű felébredhetne, hogy figyelmeztethessen, mi már elviharzottunk valahová. A juhászbajusz meg én. Nem rózsaszín kabáthoz való viselet, akárhonnán nézi az ember.

Ha délután arra csörtetek be a felségvizeinkre, (ez a szobánk, zárójelben megjegyzem), hogy a barátságom húzza a lóbőrt, igyekszem minél több zajt csapni, hátha felébred. Elég béna lehetek, még sosem ébredt fel. Ilyenkor sóhajtván ugyan, de előkészítem az altatós dobozomat, hogy az esti teájába belepottyantsak egy-két maréknyit. Véletlenül.

AHOGY ÉN FŐZÖK

Rég törtem össze valamit a konyhában, ideje felfrissíteni a tudásomat, mielőtt végleg kiesnék a gyakorlatból. Kár volt. A baj csak az, hogy ezek általában utólag derülnek ki, *hogya*.

Szépen nekikezdtem, kikészítettem minden hozzávalót harmincöt tálkába, ahogy a nagy főzőműsorokban láttam, csak elfelejtettem, hogy most csinálom először. Jobb lett volna valami szakmai tekintélyt felügyelőnek magam mellé rimánkodni. Csak Názár volt jelen, de szaktekinvének megfelel, mert már túlesett az első gombócán.

Először csak nézte, időnként vihogott, (vagy vihogott, és időnként nézte?) hogy szerencsétlenkedem a masszával, ami semmi pénzért nem akart formázhatóvá válni, de ragadt mint a rosszbaj. Rászórtam két marék lisztet és több ezer átkot. Utána megkegyelmezett és átvette, de az evésben már én is nagyon sokat segítettem. Meg is veregettem a vállamat a jó teljesítményért. Méltón megjutalmaztam a féleszű barátságáért, éjfélig ő lehet a világ ura. Utána visszaveszem pozíciómat.

Az összes kilencszáznegyvenhat edényt összekoszoltam a konyhában, a szekrényről letört az egyik kilincs, mikor nekitántorodtam a serpenyővel a kezemben, mert rám borult a lisztes zacskó. Egy kicsit csirizes a hajam, de majd elmúlik. A gombóc ehető volt, legközelebb valami mással próbálkozom, hogy helyrehozzam a csorbát. Kezdetnek vajás kenyérrel. Ha nem esik le a vaj. Ha leesik, akkor Názár reggelizik helyettem belőle. Mondtam a barátságáért, hogy egy nagy kudarc vagyok. Aszonta: *dehogy – kettő*.

BOLONDOK ÉVE

A barátságosnénmmel elhatároztuk, készítünk egy naptárat. Nem akármilyet. Mi leszünk rajta. Ezért különleges. Ezekbe a képekbe csak a legszűkebb baráti kör kap betekintést, mert ennyire kompromittáló dolgokat szélesebb társasági körökben nem engedhetünk meg magunknak. Bármikor elő lehet rángatni, ha elakad a beszélgetés. Tíz évig egyhuzamban.

A tavaszi hónapok képein két hibbant alak jelenik meg olyan ábrázattal, mint akik zizi-farmról szabadultak, és pár pillanattal ezelőtt ásták el ápolóikat valamelyik kecskeól mögött. Betörtek ugyan egy-két ruhaüzletbe, de az intézetben eltöltött idő alatt nem fordítottak túl nagy figyelmet divatlapok lapozgatására, amit eléggé nyilvánvalóan tükröz a türkizkék estélyi ruhán hanyagul átvetett óriási, koszos asztalterítő, de a gumicsizma is oka lehet kíváncsi kérdéseknek.

A tolakodó rendőrséget és a mentőket szelíden elhessegették egy ásóval, így még szabaddalbon védekeznek. Egészen addig, amíg az ápolók nem szereznek erősebb ásókat, és nem lesznek hatvanan. Azokat jó sokáig kéne hessegetni. Nem biztos, hogy érdemes. Párat talán sikerülne áthessegetni a túlvilágra, és ez két dolgot jelenthet.

Vagy örökös menekülést, amit két úri hölgy nem engedhet meg magának, ennyivel tartozik az erkölcsének és a neveltetésének. A piszkos abrosz meg a szigetelőszalaggal rögzített szakadt függöny ne tévesszen meg senkit. A szükség törvényt bont. Esetenként függönnyt, ha rávisz a sors. Időnként ablakot meg ajtót is, végszükség esetén páncélszekrényt.

Másik lehetőségként hosszú fogvatartást bizonyos, erre a célra szolgáló intézményekben. Egyik sem tűnik olyan programnak, amely megvalósítására égető vágyat éreznék a következő ezeröttszáz évben. Ennyit a tavaszról.

A nyári hónapok képein szintén a korábbi képekről ismert modellek pózolnak. Annyiban különböznek az előzőektől, hogy a könnyed elegan-

cia helyett, most az intelligenciára fektettük a hangsúlyt. Ja, abban is, hogy más a fotós. A jelenlegi fényképész kijelentette, hogy mindennemű hessegetés elkerülése végett, tartózkodjunk az ásóval való kontaktustól a fotózás alatt. Piha.

A fényképeken két, nagyon értelmes ábrázatot vágó egyén ül az ágyon. Az egyik a lábujjait csavargatja szorgalmasan, a másik az orrát. Mindeközben rettenetesen süt róluk, hogy a következő pillanatban feltehlálhatnak egy képletet, ami könnyebbé teszi az atommaghasadást, vagy egyebet, amire semmi szüksége a hétköznapi embernek, és amiért annyi Nobel-díjat ítéltek már oda arra teljesen érdemeseknek.

Az őszi képeken nemes egyszerűséggel a nőiességre koncentráltunk, a csimbókokban lógó haj, nagymama elnyűtt köntöseinek egyike, kérdőjel alakú testtartás, öt kilométer vastag fogszabályzó, mind-mind azt sugározzák, hogy van élet a vizsgaidőszakon túl.

A téli kollekció hihetetlen belső nyugalmat sugároz. Egyebet nem.

Körülbelül ennyi a naptárunk lényege három mondatban összefoglalva. Azt hiszem, teljességgel megalapozott az az óvintézkedés, miszerint sosem kerülhet a nagyközönség elé. Garantáltan van egy biztos pont az életben, ha már végképp nem jut osztályrészül semmi vicces, amin nevetni lehetne. Ezen lehet. Habár – talán – sírni kéne.

POPTI MEG A BANDÁJA

Írtam Poptinak egy dalt, kértem, hogy adja elő majd...

Szívésségből írtam neki pár sort, ő meg lopott hozzá zenét valahonnan. Ez már nem az én dolgom. Meg egy pötikét illegális, úgyhogy távol is maradok tőle.

Egyébként Popti rendelkezik hivatalos névvel is, amin nyilvántartják bordélyházakban, börtönökben, egyebütt, még tán az édes szüléje is így hívja, de ebben nem vagyok száz százalékig biztos.

Azért lett Popti, mert Názárral így döntöttünk. És kész.

Egy pötikét hosszabb a történet, de a lényeg ennyi. Poptinak hívjuk már egy ideje, van ennek továbbfejlesztett, kicsinyítőképzős alakja is, a Poptika, hogy kicsit megvillantsam a filológusi vénámat is; mikor egyszer rákérdezett a delikvens, mégis honnan eme dicső elnevezés, akkor kénytelenek voltunk színt vallani kedvenc barátságunkkal, hogy unalmunkban, két államvizsga között böngésztünk a gúgölben, és nem találtunk semmit. Aztán még böngésztünk, és találtunk egy szanszkrit névgenerátort, ahová be lehet írni mindenféle magyar nevet és kiadja a jelentését szanszkritül. És az István szanszkritul úgy van, hogy Popti. Ezért lett Popti.

Csak azt sajnálom, hogy ez most kiderül. Füllentettünk a keresztlőjével kapcsolatban. A legszomorúbb a történetben, hogy nem létezik ez a névgenerátor. Pedig nagyon jó lenne. Lehet, kitalálunk Názárral egy olyat. Jól jönne.

Amúgy Popti csak szabadidejében bolond gitáros, akinek nem képzeletbeli tetoválásai vannak, hanem eredetiek, meg zenekara, civilben a társadalomtudományi tanszék munkatársai közé tartozik. Időszámításunk előtt nekünk is tanított valami jelentéktelent. Ki emlékszik már arra?

Tényleg írtam neki egy dalszöveget, hosszas rimánkodására, ma a barátságunkkal meghallgattuk egy próbájukat. A zenekar tagjainak a nevét nem jegyeztük meg, több okból is. Első indok: többé sose látjuk

őket. Második indok: pocsek a névmemóriánk. Harmadik indok: mire? Szóval, a zenekar névsora az alábbiakban olvasható, adtunk nekik saját nevet Názárral. Legelőször is:

– POPTI, akiről fentebb már szó esett. Ő énekel. Bele a mikrofonba. Nem tudom, hogy kell ezt szakszóval mondani, de mindegy is, mert olyan hangosan szól az a három gitár meg a dob, hogy nem hallani. Titok, hogy a dal szövegét mormogja vagy a negyvenkettedik zsoltárt vagy a termékenységi táncára gyakorol.

A következő tag:

– ZSILETTES, aki gitározik, legalább nyolcvan foga van, amiket minden mosolynál kivillant, és egy zsilett alakú medál lóg a nyakában.

Van még egy gitáros:

– LIBEGŐ, azért hívjuk így Názárral, mert a hosszú haját hátul kis gumival összefogja, és amikor megy előttünk az utcán, olyan érdekesen libeg az a pár szál a feje tetején. Amúgy mindenkinek hosszú haja van a kórusban, kivéve Poptit, mert neki hosszú szakálla van, vagy mije, de a haja úgy áll, hogy a feje legjobban mikrofonra hasonlít tőle.

És a zenekar legjobb része,

– A DOBOS, akit nem kereszteltünk el másképp, mert csak bámultuk, hogy milyen jól játszik, időnként megtöröltem barátságosnám szája sarkát, mert valahogy nyálas lett, meg néha az enyémet is. A dobossal csak egy baj volt, a gyűrű az ujján. De dobolni nagyon tud.

Egy kétszer három méteres helyiségben próbálnak Poptiek, ezt csúfolják próbateremnek. Jó, hogy nem hangárnak! Itt helyezkedik el egy óriási dobfelszerelés, három gitár és a hozzájuk tartozó gitáros, akik közül Popti másfélnek számít, mert egy kicsit molett. Továbbá két akkora hangfal vagy mi, hogy először azt hittem, szekrény. Egy dívány is elhelyezkedik ott, amin mi terpeszkedtünk barátságosnémel, előbb még hallásunk birtokában, utána teljesen megfosztva tőle. Csodálkoztunk, hogy Popti kiabálva beszél. Szegény nem is tud másképp. Süket.

A hangár tojásos dobozokkal van kitapétázva, mert az szigetel. Szerintünk abból volt sok otthon. Nézőpont kérdése.

KULISSZATITKOK

Nálunk az úgy van, hogy kétszer takarítunk hetente a szobában, amit én sokallok, Názár meg kevesell. Szerinte most, hogy elnök lettem, illene legalább háromszor takarítani. És ne mondjam többet azt, hogy szarok az illemre.

Nekem jut a vasárnap, neki meg a szerda. Holnap születésnapot tartunk. Az enyémet. Ezek a mondatok látszólag nem függenek össze egymással, pedig olyan szoros a kapcsolatuk, hogy sírni lenne kedvem. Vagy üvöltöni egy jót a másik szobában. Csak az a baj, hogy szobáink összesített száma egyre rúg.

Már kitakarítottam, mire barátságos reakciója az volt, hogy kitakarít ő is. Holnap itt lesz Rácz, meg Popti, meg az Ikerfiúk, meg a Mosolygós, meg a Másik Elnök, meg Gyulus, meg a Sovány, meg a Cseppet sem Sovány, a Szőke, a Barna, a Jó Illatú, és még sorolhatnám. Szóval a végkövetkeztetés, hogy alapos takarítás szükségeltetik, és amit én művelek, az még a közelében sem jár az elvártaknak, és különben is csak azért csinálom, hogy elkerüljem a verést. Názárnyelven ennyi mindent tud jelenteni, hogy ő is kitakarít.

Így legyen az embernek egészséges önbizalma. Csoda, hogy az enyém ennyire elburjándzott?? Zárójelben még megjegyezném, hogy a fent említett személyek a valóságban is léteznek, csak az igazi nevük vagy nem illett rájuk, vagy nem tetszett. Kivéve Ráczot, az ő neve eredeti, mások is így hívják.

A fentiekből arra lehet következtetni – tévesen! –, hogy bokáig ér a szemét a szobánkban, és állandó verseny zajlik közöttünk, hogy ki tud meggyilkolni több patkányt a vonalzóval. Mondjuk, a verseny, az valós információ, jelenleg döntetlenre állunk. Nulla-nulla.

– A fürdőben is kitakarítok, lehet ki is klórozok, oda fog járni mindenki kezét mosni, pisilni, stb. Te, az egyik ikerfiúnak tartozunk egy hányással. Majd novemberben mi hányunk nála. Csak el ne felejtjük. Tudod, a tavalyiért. Idén mi vagyunk a sorosak – így Názár.

Tudom. Mint egy ezeréves házaspár. Ilyenkor úgy érzem magunkat. Csak az a rossz, hogy nekem jutott a bácsi szerepe. A tennivalóit már részben elsajátítottam, nagyokat bőfögni már tudok, csak a sört nem szeretem, és vakarózni se szoktam illetlen helyeken.

Remélem, holnap senki nem fog hányni. Vagy ha mégis, akkor legalább azt remélem, hogy nem fog mellé fröcsögni...

VIZSGAIDŐSZAK

Az érettségi után tovább tanuló emberfia nem hiszi, hogy az a négy év egy csettintésre elrepül majd. Pedig de.

Négymásodperces film pörög le a szemem előtt.

Az első évfolyamon még megmosolyogtató céljaim voltak: átlagom az ötös környékén legyen, időre készítsem el a leadandót, idejében fekdjek le (lehetőleg a saját ágyamba, józanon).

Aztán a második évfolyamon jöttek az évfolyammunkák. Másoknak egy, nekem kettő – nesze neked, könnyű élet!

Emlékek a harmadik évfolyamról: *csak ezt a vizsgaidőszakot éljem túl, tanulni fogok, megígérem.* Második félév: *csak ezt éljem túl, jövőre lesz füzetem, megígérem.*

Negyedik évfolyamos emlékek (ez most van): idegbaj, szemrángatózás, étkezések kimaradása, alváshiány, memóriazavar, ideges vihorázás, indokolatlan bögés stb. Van több is, csak a memóriazavarnak köszönhetően nem jutnak eszembe.

Ha a vizsgarendre pillantok, félelem szorítja a torkomat. Ha Názárra, akkor is. Mondjuk, órá ritkán, mert szeret tele szájjal énekelni, és olyankor már nem annyira szeretek enni.

A vizsgaidőszaknak van azért jó oldala is, a hűtő fölötti éjféli hazmazabálások, a rekeszizom-szaggató röhögések stb. Este tisztól közkedvelt barátosném a humorfelelős, ilyenkorra megtáltosodik, vagy csak ilyenkorra tartogatja magát, de igazán kellemes dolgok jutnak eszébe.

Szeretem, amikor éjszaka kihajol az ablakon, és az ott kurjongató színesbőrűeknek odaüvölti: *sziasztok, hogy vagytok, én aludtam, és ti mi a faszt csináltok?*

Azt is nagyon szeretem, mikor egymáshoz egyáltalán nem illő sorokat megzenésít, és mindig rimánkodik, hogy kívánjak valamit, mert kívánságműsor van. Aztán meg, ha kívánok valamit, nem tetszik neki.

Zsoltárokat nem szeret énekelni, mert ő katolikus, és nem ismer zsoltárokat. Hát ez mentség?

Szóval az államvizsga időszak már az utolsókat rúgja, csak sajnos belénk.

PIZZA KONTRA NÁZÁR

Igazából meg kéne dicsérnem Názáromat, mert belevágott a pizzasütésbe, amit én igyekeztem mindig elkerülni, mert elég nagy a rizikófaktora annak, hogy még a tepsit is ki kell dobni. (Egyébként Názárovits, *cs* helyett *ts*-sel, de azért írom így, mert egy: egyszerűbb, kettő: nem tudom pontosan, hogy kell csatlakoztatni a ragot a nevéhez.)

Miután belevágott ebbe a nagy feladatba, jóval utána el is készült vele. Mi is belevágtunk a pizzába, igaz, a kisbaltával, mert a disznóölő kést még az elején kicsorbitotta, a kukoricakonzervnél. Mikor megpróbálta elválasztani a pizzát a tepsitől, a kés beadta a kulcsot és felháborítóan nemes egyszerűséggel kettétört.

Óvatosan rágcsáltunk, én így is hadilábon állok a fogaimmal. Igyekszem elkerülni azokat a helyzeteket, amikkel ki lehet provokálni fogorvost igénylő körülményeket. Most elhagyott a leleményességem, a gyomrom is olyat kordult, hogy Názárom ijedtében hátralépett, egyenesen bele a teás kancsóba. Rövidre zárva a témát: amit nem bírtunk megenni (két és fél pizza), azt felszegeztem az ágya fölé egy jó nagy szeggel. Ha bepenészedik, azt fogjuk mondani mindenkinek, hogy egy spanyol festmény.

Megosztottam édesapámmal, hogy nem túlzottan higiénikus megfogni a kilincseket a patikákban, mosdókban meg ilyen helyeken, mert sose tudni, ki járt ott előtte, és különben is pfuj. Apa szerint ő nem nyithat lábbal ajtót, mint én, mert kicsit idősebb és sokkal intelligensebb, mint én bármikor is leszek. Egyébként is a kilincs arra való, hogy a segítségével bemenjünk az ajtón.

Én másképp szoktam bejutni. Általában besliszolok valaki mögött, hogy hozzá se kelljen érnem a baktériumok melegágyához. Amikor rám zárja az ajtót, olyan szemrehányóan nézek, hogy szegény szerencsétlen percekig dadogja, mennyire sajnálja, míg kegyesen megbocsátok. Ha

szép fiú, akkor még néhány könnycseppet is kipréselek. Názárom szerint aljas csaló vagyok, hogy nem sül ki a szemem. Én se értem.

Szóval, pizza–Názár: egy-nulla.

HÁNYSUGÁR

Eltökéltük Názárral, hogy az utolsó év ürügyén gyakran kirúgunk a hámból. Még vizsgáljuk, vajon jó döntés volt-e. Illuminált állapotban az ember olyan dolgokat tart megvalósíthatónak, sőt szükségszerűnek, amik hallatán máskor a szőr feláll a hátán. Mikor kicsit alacsonyabb a véralkoholszintje. Azok az esték a legveszélyesebbek, amelyek csendes borozgatással indulnak. Ilyenkor csak annyi biztos, hogy csendes borozgatás nemigen lesz.

Az ilyen *borozgatánk jó apámmal*-estéken sok minden történik. Legutóbb a rántott húsos kezünket beletöröltük Názárom hajába, ezáltal a középkori idők előtt tisztelgve, mikor is a nagy lakomák alkalmával az urak zsíros kezüket szolgálók hajába törölték. Názár másnap reggel nem volt boldog hajának erőteljes fokhagymás zsíros szagától. Ellenkezőleg, émelygett. Mondjuk, talán nem csak a zsír miatt.

Amire derűvel emlékszem még: egy idő után fokozott figyelmet fordítottunk a hűtőre, annak is a fagyasztó részére. Nagyjából vízszintes vonalban kileltároztuk tartalmát a padlóra, majd az egyik barátunk kinyitott egy pörköltös üveget, és egy darab fagyott húst elfogyasztott belőle. Alig tizenhét perc alatt.

A hangulat tetőfokára hágott. Utána meg a lábunkra. Na, kábé itt kezdtem el félni.

Az összes kekszet, savanyú uborkát, sósperecet, csokit, körtebefőttet, meg még ki tudja mit, felhasználtuk. Belsőleg. Az alkohol hatásait enyhítendő. Hiba volt. Hascsikarásból aznap többen is jelesre vizsgáztak.

Ilyenkor mindig félek egy kicsit a másnap reggelektől. Nem tudni, vajon akkor is viccesnek fogom találni, hogy felrajzoltuk egymás körvonalait a falra alkoholos filccel, hogy ne legyen olyan kopár, és ketchuppal szemet-szájat, belső szerveket is pingáltunk az alakokba. Igazán nehéz megítélni.

Később kiderült, nem találtam viccesnek.

Nehézkesen ment a fésülködés, aztán egy ponton meg is akadt. Egy vastag tincsen nem tudtam keresztülhúzni a fésűt, s mikor gyanakodva odanyúltam, kiderült, hogy kicsit rágós lett a fejemnek az a része, ahol haj is van. Hatéves korom óta nem volt ilyen problémám. Akkor is csak azért, mert hanyatt fekve próbálgattam, hogy a gravitációnak köszönhetően vajon visszaesik-e számba a rágó. Már akkor is kiemelkedően tehetséges és okos gyerek voltam, igen. Egyébként sose esett vissza a rendeltetési helyére az a nyomorult rágó. Én pedig sose tanultam a hibámból. Az ilyen akcióknak mindig bömbölés lett a vége és olló. Mikor halványultak az emlékek a fejemben, és kicsit visszaoőtt a hajam, újból kezdődött minden. És újból ugyanúgy végződött. Bömböléssel és ollóval.

Már több mint háromszor hat is elmúltam, de rágózni ember üzemmódban már sose fogok megtanulni. Csak azért nem sírtam, mert több mint háromszor hat éves vagyok. Majdnem négyszer. Kénytelen voltam kivágni egy tincset a hajkoronámból. Egészen közel a töveknél, hogy még jobban fájjon. Most egy vastag félméteres tincs fekszik az íróasztalomon, én meg őrzöm veszettül, mert Názár nem nézi jó szemmel, és kilátásba helyezte, hogy egy óvatlan pillanatban kidobja a kukába, ahová való.

Most jut eszembe, hogy az egyik úriember megevett egy hagymát a fürdőszobában. Nem ott tartjuk a hagymát, egyébként. Valószínűleg csak kellemesnek tartotta a környezetet efféle célokra.

Később a fent említett úriembert visszatámogattuk a szobájába, csak rossz szobába támogattuk be, mert az ottani tulajdonosok emelt tónusban és furkósbotokkal érdeklődtek emberünk szellemi állapota felől, továbbá kikérték a véleményét azzal kapcsolatban, hogy mennyire tartja ésszerűnek a hajnali két óra utáni látogatásokat idegen hálóhelyiségekbe.

Szóval, mint ahogy fentebb is említettem, ami csendes borozgatásnak indul, sose marad annyiban.

Bazeg, kivágtam egy tincset a hajamból, nem vagyok normális...

BURZSUJ BEA

Nem tudom, pontosan mikor, de nagyon régen, még időszámításunk előtt Názárommal felkaroltunk egy nagyszájú lányt.

Ma is emlékszem rá, épp árva gyerekeknek gyűjtöttünk, mikor odaült az asztalunkhoz, és csacsogni kezdett mindenféléről.

Mikor elment, Názárommal azon tanakodtunk, vajon a szempillája igazi-e?

Nem volt az.

Egy mokus jólelkűen kölcsönadott neki pár marék szőrt, hogy csábos pillákat rebegethessen minden szerencsétlen arra kódorgóra.

Magunk között Burzsuj Beának hívjuk.

Sietve hozzátenném, hogy nem minden alap nélkül. Csak a táskája árából egy hétig élelmezni lehetne egy kambodzai falu lakosságát.

És ez csak a táskája.

Mikor összevetettük a rajta lévő random ruhák árát a kettőnkével, arra a szomorú megállapításra jutottunk, hogy hõn szeretett Názárom egyik veséjét még mellé kéne tennünk, hogy nagyjából hasonló árban legyünk.

És még szó sem esett bundákról, cipőkről, méregdrága kozmetikumokról, amelyek fő alkotóanyaga a Fülöp-szigeteki szűz lányok harmatos veritéke, amit aranyáron (és nem aranyéren) mérnek, természetesen.

Nem olyan régen egy éjszakát az otthonában töltöttem, és akkor végleg megérett bennem az elhatározás, hogy ezt én megírom egyszer.

Most.

A kísérszöveg nagyon rafinált: *egyszerűen élünk, Csilla, majd meglátod, Csilla.* Meg is láttam, az biztos. Dűledező kis viskó, szerény házikó, ami fábiánbeásítva annyit tesz, hogy *kastélyban élünk, a kertben páva pöffeszkedik, reggel inas hozza ágyba a reggelit.*

Körülbelül.

Belépsz a három méteres franciaablakon keresztül a konyhába, amit maga Ybl Miklós tervezett, és ha egy kicsit jártas vagy a művészet-történetben, nem kell nagyon, egy kicsi elég, akkor észreveszed, hogy tulajdonképpen ez a Szent István-bazilika kicsinyített mása, még azt is megkockáztatnám, hogy korábbi, hevenyészett vázlata.

És ez csak a konyha, barátom. Innen egy közlekedő vezet a nappaliba, ahol egy hatalmas fehér kanapé terpeszkedik, ami a legutolsó hó-fehér unikornis ezüstös bőréből készült, háttér-információként jegyzem meg, mellékesen.

Bea szívja a fogát, gyorsan mutatja tovább a házat, *ez itt a háló, itt nincs unikornisbőr, ez használt bútor*. Valóban nincs unikornisbőr és tényleg használt bútor, csak azt felejtí el közölni, hogy előzőleg II. Erzsébet brit királynő használta. Így már kicsit másképp fest a dolog, azért.

A gyerek sajnos csak a fürdőszoba mellett kapott helyet, ide terveztem a szobáját, a bútort is én terveztem bele, nyolcéves kis fityfiritty, és annyi rongya meg cipője van, amit nekem huszonnégy év alatt nem sikerült összeharácsolni.

Persze, nekem nem Bea volt az anyám.

Mindent összevetve: kedves lány, nagyzási hóborttal. Még fejlesztés alatt.

HONFOGLALÁS 2011

Elfoglaltuk a hont. Újra. Többen is pályáztak a szobánkra, lévén kitűnő állapotú, még azután is, hogy a tavaly egész évben benne laktunk. Én is. Ez a nem semmi. Amikor mások szemet vetettek a lakosztályunkra, a barátságosnám hangosan és jól artikuláltan közölte: aki ellenünk mer szállni, csontját töri. Tömören megmondta, mit gondol és kész. Laca nincs, faca se, laca-faca még említve sincs.

A hon elfoglalásában nem volt túl sok szerepem, a barátságosnám más jellegű feladatokat bízott rám, lényegében annyit, hogy leplezzem tébolyodott mivoltomat és kontrolláljam a nyálműködésemet. Názárom szerint nem kéne ilyen hangosan vihogni, mi vagyok én, ló? Ha a kínai horoszkópot nézzük, akkor tényleg ló vagyok, nem keserít el, hogy egyik-másik jellemvonás időnként kiütközik belőlem. Csak farkam ne nőjön. Megviselné a párkapcsolatomat. Ezek a tények a barátságosnám nem érdeklik, messziről süt rólam, az elmém rég megbomlott, ami veszélybe sodorhatja az eddig megszokott kollégiumi életszínvonalunkat.

Száz szónak is egy a vége, ismét mi uraljuk a tizenhetes termet. Olyan nagy, hogy keresztbe is, hosszába is át lehet köpni. Egyszer kipróbáltuk, a barátságosnám állt a szoba végében én meg az ajtóban és pont eltaláltam.

Majd kibújok a bőrömből, hogy szép nőiesen horkolhat a másik ágyon ez a féleszü. Újra! Nem férünk a szekrényben, mert ez, mert EZ nagy e-vel és még nagyobb z-vel az összes ruháját elhozta, az én összes ruhám már nem fér. Pedig világosan megbeszéltük, idén én hozom a ruháimat, ő csak azt, amit hordani is fog.

Az nem megbeszélés, amit én mondok, az már sokkal inkább, amire ő azt mondja, hogy nem. Mindig megkérem, hogy magyarul beszéljen, mert nekem csak egy érettségim van. Úgy vihog, hogy egyáltalán nem lehet leplezni a bomlott elméjét és mikor dül a harc a szobákért, átfut a fejemen, hogy ebből kifolyólag negatívan leszünk elbírálva...

JÁK UMRU¹

Lázasan sokkal elviselhetetlenebb vagyok, mint egyébként. Ingerelni csak saját felelősségre. A barátosném ki is ragasztott az ajtónkra egy vörös keresztet és aláírta, hogy a belépés következményekkel járhat. Most rajtunk röhög a fél koli.

Kezd nagyon eluralkodni rajtam, már alig van szabad akaratom. Reggel úgy rám ripakodott, hogy bújjak vissza az ágyba, mukkanni sem mertem. Már rendelkezik a negyvenévesek összes zsörtölődési képességével, annak ellenére, hogy feleannyi idős. Körbedúcolt párnákkal, ötpercenként méri a lázamat és fővesztés terhe mellett kénytelen vagyok befelé kapdosni az orrom alá dugott gyógyszereket.

Kicsit közelharcolunk a gyógyszerezésnél, mert nem hagyom magam, aztán mikor a torkomra térdel, kénytelen vagyok a rövidebbet húzni rongyos életem érdekében. Csak pislogni merek. Az orvosságadagomat már egy hétre előre megettem, ez teljesen nyilvánvaló, csak nem merek ezzel kapcsolatban szót emelni, ki tudja, milyen következményekkel járhat.

Míg kiment a konyhába, hogy megmelegítse az ebédet, gyorsan átszöktem a szomszéd szobába, teljesítve ezzel kötelező napi megjelenésemet a civilizációban és áthágva az összes tilalmat, amit a barátosném azért állított fel, hogy a szomszédokat – és az emberiséget úgy általában – megvédje a kórtól, amit terjesztek.

A szobánk előtt ácsorgó diákok meghökkent ábrázatát nem tudtam mire vélni, aztán beazonosítottam a ruházatomból fakadó rémülettel. A fenékgig erő, csipkés hálóingemre rávettem az aszexuális sportfelsőmet, emellett egy pár, tüdőig felrántott térdzokni díszelgett a lábamon. Azt hiszem, nem voltam szalonképes. A társadalom még nincs felkészülve a divat terén bevezetni óhajtott újításaimra. Nem pazaroltam a drága idő-

---

¹ Hogyan halok meg (ukrán)

met magyarázkodásra, szem előtt tartva, hogy a barátságom bármikor visszajöhet és visszaparancsolhat az ágyamba, inkább csak szó nélkül eltűntem a szomszéd ajtó mögött, és elégedett voltam, hogy sikerült kicselezni a fogvatartómat.

Jövedelemre a szomszédok arca furcsa fintorba rándult, ami valószínűleg annak az észvesztő szagú kenőcsnek köszönhető, amivel tetőtől talpig beborított a barátságom azzal a felkiáltással, hogy hamarabb lemegy a lázad. Ennek cáfolataként három fokot emelkedett. A barátságom alapos munkát végzett, egy cm vastag réteg fedett mindenütt. Simán mehetnék tüzet oltani benne, védőruha se kellene. A szagától valószínűleg éjszaka sem fogok tudni aludni, de majd odaállok az északombájn ágya mellé, hogy ő se tudjon.

Jelentős minőségcsökkenés indult meg a szervezetemben: a bal kezem már csak korlátozottan engedelmeskedik akaratomnak, alsó állkapcsomban megglazult két fog és a homlokomon keletkezett egy diónyi duzzanat. Na jó, a dudor attól keletkezhetett, hogy a fürdőben kiesett a fésű a kezemből, és mikor lehajoltam, irtózatosan odacsattintottam lázas fejemet a mosdó széléhez. Amiket utána mondtam, az nem nyomdaképes.

Nagyjából összeállítottam a családon belüli szaporodási kísérletek genetikai következményeinek tizenkét pontba szedett vázlatát. Az elmélettől a kivitelezésig. Édesapám büszke lett volna rám, ha hallja szívből jövő, őszinte szavaimat. Valamint javaslatokat tettem arra nézve, hogy a jövőbeli hasonló esetek elkerülése érdekében célszerű lenne, ha a felsőoktatási intézmények kollégiumaiban a mosdók gumiból készülnének. Továbbá a WC-csésze is legyen gumírozott, így talán kevesebb diák törné szilánkosra a fogazatát az ülőke peremén reggelente, a túl jól sikerült bulik után.

Tegnap este addig bizonygattam a barátságomnak, hogy nem is vagyok olyan beteg, míg mérgében azt nem mondta, hogy akkor nyalogasam végig a kilincseket, hátha összeszedek még valami jót magamnak. Ennyire együtt érző alak ez. Meg azt is mondta, úgy csillog a szemem a láztól, hogy mindegy lenne, ha lekapcsolnánk a villanyt. És olyan gyenge vagyok, hogy Gárdonyi Egri csillagok című remekművet se bírom felemleni.

Hát először is, az egy nagyon vastag könyv, másodszor meg felemelem én, csak egy kicsit pihennem kell és belekapaszkodni mind a két

kezemmel. Erre a barátosném csak annyit mondott, hogy fegyvertelen emberrel nem hajlandó szellemi párbajra. Mindig ezt mondja, ha kifogy az érvekből. Meg mutogatni is szokott, de nem mondom mit, mert csúnyákat. Egyébként is csak rám tartozik, nekem mutatja.

Ma reggel a barátosném savanyú pofával gratulált, hogy túléltem az éccakát, valószínűleg már megmaradok. Az ő tolmácsolásában ez a következőképpen hangzott: sose fogsz már kiszáradni a cipődből, mi? Szívet melengető érzés ilyet hallani kora reggel. Együttérző alak ez.

Nem hiszem, hogy fordított esetben sokáig bírnám cérnával. Az első nyavalygásoknál nyakon önteném egy pohár hideg vízzel, (verjük le a lázadat!), rázárnám az ajtót és elmennék vásárolni. Csináljon, amit akar.

Az is lehet, tölcsért dugnék a szájába, és zacskóból önteném bele az orvosságot, a forró teát meg mindent. A lázmérőt pillanatragasztóval odaragasztanám a hónaljához. Mert én is együttérző alak vagyok.

Egyébként egészen elviselhető ez a félkegyelmű. Majdnem kifogástalan.

NÁZÁROVICS SZEMSZÖGÉBŐL

Igazságosztás következik, egyenlítés és szemeknek felnyitása, míg Csilla a konyhában pepecsel. Előre mondom, aki azt hiszi, hogy ez megint rólam fog szólni, óriásira nagyítva bolhányi botlásaimat – ne is olvasson tovább.

Nekem csak annyi közöm van az egészhez, hogy szavakba öntöm. A többi felelősséget elhárítom magamról. Itten most a főszereplő a többi tulajdonosa lesz. Kivételesen. Nem bánnám, ha a továbbiakban is így maradna. Előre látom, nem fog. Kegyetlen világban élünk.

Kezdem a közepénél, takarítani Csilla nem szeret. Azt a hülyeséget kár is hangoztatni, nem tud. Hála a magasságosnak, vannak eszközeim, amikkel kényszeríteni tudom, a fogát szívva ugyan, de takarít. Gat.

Nem azért nincs nekünk szőnyegünk, hogy öméltósága ne tudja mindennap kiloccsantani a tejet a padlóra, a ruhájára és az én ruhámra éktelen káromkodások közepette, hanem azért, mert szívrohamot kapnék, akárhányszor csak alája tekintenék a mandulavágású szemeimmal. Ezt a hülyeséget... pont olyan szemem van, mint bárki másnak.

Arról miért nem beszél senki, hogy amikor önagysága zuhanyt vesz, akkor nem tanácsos kinyitni a fürdőszoba ajtaját, mert kiömlik rajta a Niagara és az éneklése is. Legnagyobb kudarcaim egyikeként tartom számon, hogy még nem sikerült leszoktatnom erről. Miért nem lehet szép némán zuhanyozni, mint a többi hatmilliárd ember, mi? Tudom, hogy többen vagyunk, de vannak ott is flúgosak. Habár a királyukat én kaptam. Minden bizonnyal.

Főzni tud, na. Fanyalogva, de el kell ismernem, hogy valami jót is írjak, ne tépje le az összes fülemet, mikor visszajön. Szeret olvasni. Tettszett neki a Puszták népe, amitől unalmasabb könyv az égvilágon nem akad. (Bocs, Gyuszi, szart írtál.) Aszongya nekem, hogy milyen gyönyörű tájleírások vannak benne, ha behunyja a szemét, látja maga előtt.

Behunyt szemmel hogy lehet olvasni? Ha behunyam a szemem, rögtön elalszom.

Az alvással kapcsolatban még annyit, hogy önágyása három paplannal takarózik, mert állítása szerint fázik. Amire reggelente ébredek: az összes takarót egy kupacba göngyölve öleli magához, úgy szuszog békésen önágyása. A haja a földet éri, amikor felrakom az ágyra, morog, hogy mit piszkálok. Horkolni nem szokott, Isten tartsa meg a jó szokását, ha nagyon fáradt, éjszaka beszél álmában. Ha nem fáradt, akkor is. Csak akkor ébren.

Olyan rendetlen, hogy arra szavak nincsenek. Az íróasztalához nekem tilos nyúlni, mert már két sárga lapom van. Enni nagyon szeret, csak sajnos nem tud. Amikor a különleges és egyedi étkezési szokásai felől faggatom, mindig azt válaszolja, hogy líceista voltam. Mindig olyan büszkén mondja. Ezért irigylem.

Amikor azt állítja, hogy törékeny és gyenge nő, gyors pillantást vetek arra, akinek mondja, majd a fogaim között odaszűröm neki, hogy menekülj. Én már láttam vérekes szemekkel harcba szállni az utolsó cikk mandarinért ezt a gyenge és törékeny nőt. Na igen, a mandarin. Az egyik gyengéje, főleg mikor szezonja van. Nincs még egy ilyen szoba a kollégiumban, ahol vodkás üvegek helyett mandarinhéjjal van tele dobálva a kuka. Nem mellé, jobb esetben. Ahhoz is nagyon ért önágyása. Illetve ahhoz ért csak igazán!

A vodkás üvegek száma csak azért ennyire szűkös, mert önágyása ritkán iszik. Az oka, hogy nehezére esik viselkedni. Négy év alatt háromszor csicscentettünk be, nem taccsra, csak olyan lányosan vihorázósra. Nem emlegetjük sokat, mert olyankor önágyása sűrűn kapkodja kacsóit az arcához és mikor elveszi, szép piros marad a helye. Érdekes. Jaj, jön Csilla. Még visszatérek, és...

NÁZÁR, A RETTEGETT

– Szia! Mit csinálsz? Megint takarítasz? Sokszor látlak este takarítani, ilyen rendszerető vagy?

– Aha, ez az egyik ok, amiért takarítani szoktam. Nagyon szeretem a rendet. A másik ok sokkal prózaibb: szerinted megúsznám élve, ha Názár arra jönne haza, hogy nincs fényesre vikszovalva a padló? Szerintem nem. Már az ajtóban kettéharapna. A csomagjait még le se pakolná, én már kettétört gerinccel pislognék valamelyik sarokban.

– Igen? Nem is nézem ki belőle.

– Á, dehogy. Csak én találom ki ezeket, mert szeretem, mikor sajnálnak az emberek, hogy milyen sanyarú sorsom van, és szeretek röhögni.

– Komolyan?

– Nem, bazeg! De úgy látom, most nem sikerült valami fényesen a takarítás, úgyhogy jobb lesz, ha eliszkolsz, mielőtt te is kapnál egyet-kettőt.

A fiúcska fülét-farkát behúzva elsompolygott a folyosó végén lévő szobájába, és még azt is hallani véltem, hogy kétszer kattant a zár.

Ma is úgy fekszem le, hogy tettem valamit az emberiségért.

NÁZÁR ÖLTÖZIK

Amikor barátságosnám a ruhásszekrény környékén kóborog, az mindig rosszat jelent. Majdnem bizonyos, hogy bele akar nézni, s ha belenézett, akkor vége a világnak. Muszáj felpróbálni azt az ezernégyszázötvenhat darab semmit, amiből nem lehet tisztességesen felöltözni, nincs még egy ilyen éhenkórász, akinek nem telik egy rendes göncre.

– Jaj, nem kurvás a cipőm? De biztos? Vagy csak úgy mondd? Már le akarsz rázni, mi? De nem tudsz, mert én is ebben a szobában lakom, háh!

– Hogy áll ez a felső? Sehogy, mert lefogytam! Egy csont vagyok! Sovány vagyok! Csak fülem van! Se cicim, se fenekem! Nem tetszik ez a felső!

– Szerinted melyik nadrág jobb? A fekete vagy a szürke? Nem lapos a fenekem a feketében? De biztos? Vagy csak úgy mondd? Jaj, Istenem, mit vegyek fel?

Ilyenkor mindig felfelé bámulok, és várom, hogy valaki válaszoljon, ne csak mindig én legyek a pácban. Kíváncsi lennék, hogy egy ilyen válaszfélénél, lenne-e indulatszó... Szerintem lenne.

– Nahát, az összes harisnyám elszakadt! Add csak ide a pillanatrágasztót, betűröm a talpam alá, nem is fog látszani. Na, még egy lyukat csináltam rá! Járjunk ruha nélkül!

– Ez illik ehhez? Nem cigányos? Nem vagyok olyan, mint egy szektás? De biztos? Vagy inkább azt a felsőt vegyem? És szoknyával? Vagy térdnadrágot? És ha ezt a másikat venném ezzel a nadrággal? Jól áll? De biztos? Nem csak úgy mondd?

Na, ezért nem szeretem, ha Názár a szekrény felé pillog...

U. i.: Kiadó albérletet keresek, mert a mostaniból hamarosan elzavarnak...

NÁZÁROM BÁLOZIK

Az a tény, hogy utolsó évünket éljük a főiskolán, borzalmasan lehangoló. Az a tény, hogy Názár öt év alatt egyszer sem vett részt gólyabálon, még borzalmasabb.

Idén annyit piszkáltam emiatt, hogy besokallt, és eljött.

Csakhowy nem eszik olyan forrón a kását. Eljött, de milyen áron!

Ruhákat válogatott, vasalt, körülbelül háromszor zuhanyozott, és még bütykös lába körmeit is vállalhatóvá faragta. Ha hozzáfűzném a magánvéleményemet, akkor azt mondanám: csak azért, mert nyitott volt elől a cipője és kilátszott volna a víziló lába. De nem fűzök hozzá semmit.

Ezután következett a fodrász, ahol is erősen artikulálva, több mint kétszer elmagyarázta a néninek, hogy milyen haját szeretne, és mikor a fodrásznő már a szemeit forgatta, akkor előhúzott egy képet is a táskájából, bájos mosollyal a tükör sarkára biggyesztette, és nagy sóhajjal beleereszkedett a székbe. Míg készült a frizura, le nem vette a tekintetét a fotóról, remélve, hogy az eredmény megközelíti majd az elvártat. Nem közelítette meg. Mikor fancsali képpel belibegett a szobánkba és közölte, hogy nem ilyen lovat akart, rögtön értettem, hogy nincs maradéktalanul megelégedve a hajával.

A két ember, mármint az övé meg az enyém, már nem bírta cérnával a várakozást, úgyhogy elküldtük őket előre, ne rontsák itt a levegőt. Statisztikai adatok szerint az ember lánya nyugodtabban – és ami nagyon fontos, mikor sietni kell –, hatékonyabban készülődik, ha nem sűrgetik minden félórában.

Indulás előtt három perccel, mikor már majdnem elkészültünk, kivéve az öltözködést, sminkelést stb. – Názár hirtelen bejelentette, neki nem tetszik a ruhája: lóg, ahol feszülnie kéne, és feszül, ahol lógni szokott. Lerúgta lábáról a cipőt, kibontotta a haját, és leült az ágyra, hogy ő nem megy sehová.

Megfagyott bennem a vér, mert tudtam, ő elképesztően makacs állatfajta, és csak az járt az eszemben: *mama, ebből hogy mászol ki?*

Mamának legelőször is gyökeret vert a lába, kicsit mellépúderezett, de a hajszáritóval gyorsan kifújta füléből és leseperte ruhájáról a port. Utána ráimádkozta Názárra az egyik fehér ruháját, lehazudta a csillagokat is az égről, és bezárta maguk mögött az ajtót azzal a szilárd elhatározással, hogy visszafelé már csak részegen jövünk, hajnalban. Még kétszer visszafordultunk, egyszer telefonért, egyszer meg valami másért.

Ami a bál érdemi részét illeti, a legek kihirdetésénél én lettem 2012 legkreatívabb diákja, amit innen is köszönök mindenkinek, hízik a májam, de továbbra is fenntartom, hogy bunda volt. Körülbelül annyi kreativitásom van, mint másfél marék szárított molylepkének, de a cím már az enyém, és alig várom, hogy feltüntethessem az önéletrajzomban. Késő bánat, eb gondolat!

Názáromnak nem nyerte el tetszését a bál, zeneügyileg nem értett egyet a dj-vel, erősen hiányolta Zámbó Jimmyt, Balázs Palit, és a többieket. Aszonta, ez nem diszkó, akkor miért megy diszkózene?? Miért barátkozom ilyen emberekkel?

Én a magam részéről jól éreztem magam, még az elején feltornáztam a véralkoholszintemet a szokásos duplájára. Betoltunk három páleszt meg két pezsgőt, mikor az ember nem nézett oda, de utána sajnos végig szemmel tartott, úgyhogy a többi alkoholnak szomorúan, de búcsút intettem. A zenével nem volt problémám, ugráltam, mint egy bakkecske hajnalig. Fél kettő már hajnalnak számít, ugye?

ZÜLLÖTT SZÜLETÉSNAP

Nálunk a szeptember hányós hónap. Tizennégy születésnapot ünneplünk ilyenkor. Ritkán süllyed abnormálisan magas véralkoholszintünk az átlagos alá. Szeptember közepe a legjobb, három születésnap van egymás után, szép libasorban. A húgomé, az enyémmé és a nagymamámé.

Ilyenkor mindenki kivesz egy hét szabadságot, összezsúfoljuk a népet, megsütünk egy ökröt – vagy a szomszédot, aki mindig pont akkor füstöl valamit a kertben, mikor a frissen mosott ruhát teregetném –, és 2-5 napig regenerálódunk utána.

A kolis verzió kicsit más. A legnagyobb hiba az volt, hogy két liter házi pálinka oltotta a szomjat. Több hiba is akadt, de utólag már könnyű okosnak lenni, míg az embert jól szájba nem veri valaki.

A tegnap estéről foltjaink vannak, de sok folt sokra megy, összeraktuk nagyjából az eseményeket. Rengeteget ittunk. Ami engem illet, én öt évre visszamenőleg. Három szóban összefoglalnám: jó parti volt! Éjjélre nagyjából bárkit eladhattunk volna a szervkereskedőknek.

Azért reggel tágra nyílt szemekkel csodálkoztam magam köré, és átvillant az agyamon, hogy ez nem is a mi szobánk. Amilyen harci állapotok uralkodtak, mintha két disznó tanyázna ott állandósult jelleggel. Pedig csak húsz ember ünnepelt egy huszonegyediket.

Attól eltekintek, hogy másfél centis sárréteg borította a padlót, mert húsz ember, az mégiscsak húsz ember, és a padló arra való, hogy járjunk rajta. DE: a kilincstre valaki rászúrt egy szelet tortát – remélem, tetszése jeléül –, a három méter magasan lévő csillár valami okból kifolyólag vas-tag WC-papír borítást nyert, egyébként nem tudom, hogy oldható meg a kivitelezése, mert pár tucat féldeci után az ember kissé imbolyog a létrán, de nekünk létránk sincs. Hosszú időbe telt, míg kebelbarátosnémmel levarázsoltuk onnan. Mellékes.

A hűtőben lévő többi tortára valaki jelentős réteget kent tört krump-liból, négy sarkába egy-egy csirkecombos szúrta, és pirospaprikával rávéste a *battameg* szócskát. Ennek a tettesére kíváncsi lennék, nem megtorlásból, csak gratulálni szeretnék. De komolyan. Különben is, a Názár krumplija, nekem nem mindegy?

Tovább. A szobaajtó belső oldalára alkoholos tussal valaki egyetlen szavakat írt, vagy négyszázat. Örülök, hogy legalább nem kívülre, mert magyarázkodhattam volna az igazgatónak reggel. A fürdőszobában igencsak érdekes látvány fogadott: mintha valaki zuhanyozott volna, csak a tusfürdőt a csempére kente. Nem baj. Úgyis koszos volt már. A WC-kagylóban fél pár fekete férfizokni ázott, a méretét olyan negyvenesre saccolom, tulajdonosának pedig üzenem, hogy ne jelentkezzen érte, mert nem őriztük meg.

A felmosó vödörben krumplilevest véltem felfedezni, ami két opciót sejtet: mostantól ott tartjuk, vagy valaki előzőleg megette, csak utána meggondolta magát.

És valaki behányt az új cipőmbé. Szerintem indokolatlanul. Hála az égnek, csak a balba, így a jobbat még tudom hordani.

A másnap reggel a többségnek és a kevésbé tapasztaltaknak szerintem hasonlóképpen kezdődött, színes ásitással a WC-kagylóra borulva.

A disznóólból három és fél óra kemény munkával varázsoltunk újra szalonképes lányszobát. Köszönöm, hogy kényes helyekre, billentyűzetre, párnára, hűtőbe, falra senki nem hányt – se borsót, se egyebet.

NÁZÁR EGY NAPJA

Mióta Názár menyasszony lett, nem lehet bírni vele. Pedig már pár éve igyekszem.

Az egész úgy kezdődött, hogy neki sose tetszett a fehérarany eljegyzési gyűrű, kövel a közepén. Nekem meg nagyon. Erre mit ad az Isten? Fehérarany az eljegyzési gyűrűje és kő is van a közepén! Hiába, meghalt Mátyás, oda az igazság...

Az anyóssal együtt élős *míg a halál el nem választ*-ig ugyan még van néhány hónap, de én legjobb tudásom szerint igyekszem már most kiokosítani Názárt, hogy milyen viselkedés a legcélravezetőbb életben maradása szempontjából. Nagyon készségesen és részletekbe menően szoktam ismeretterjesztő hangomon információkat megosztani vele az esküvő utáni sorsáról. Csak valahogy ezeket a jövőképeket nem fogadja kitörő örömmel, azt tapasztaltam.

Nem szereti, mikor azt mondom, hogy mivel férjhez menése után elköltözik falura, az azt jelenti, hogy ámen neki, fakeszt, csokolom, onnan a lábát ki nem teszi többet, míg él, a viszonthallásra. Azt se szereti, ha fröcskölök rá egy kis vizet nyomatékosításképpen, akkor mindig olyan ijesztően forog a szeme. Néha még a szája is habzik.

Mivel én vagyok a legjobb barátnő az egész világmindenségben, ezért már most sulykolom bele a napirendjét, legyen ideje megszokni, úgylis mindjárt itt az augusztus.

Mert ugye falun az élet nem úgy megy, mint városon. Megmagyaráztam neki, hogy ott az emberek már pirkadat előtt kelnek, nincs kilencig lustizás. Megetetik a jószágot szépen, aztán kimennek a földekre, nekiállnak a munkának, mint Laci a mosatlannak, kilenc körül früstökölnek, utána megint a lovak közé csapnak. Délig megállás nélkül dolgoznak, megebédelnek, félóra ledőlnek a gyengébbek az árnyékba, az edzetebbek rögtön visszaállnak a sorba. És nagyjából addig dolgoznak szép

szorgosan, mint a hangyák, míg fel nem jön az Esthajnalcsillag. Utána mindenki vállára veti a kaszáját, és libasorban megindulnak hazafelé. Sokkal jobb lenne, ha végig tudnám mondani röhögés nélkül, de jellemtelen alak vagyok, akaraterőm egy csepp se, állandóan kudarcot vallok.

Mondtam Názárnak, hogy ezzel nincs vége a napnak, mert miután hazaért, le kell menni a kertbe locsolni, mert minden gyerek tudja, hogy locsolni este kell, mikor kuruttyolnak a békák, mert attól jobban nőnek a zöldségek. Meg a bolondgomba.

Utána bemegy, megfőzi a másnapi ebédet, kitakarít, kimossa a szennyest, lezuhanyzik, teljesíti házastársi kötelezettségeit, utána befordul a falhoz, és ez így megy tovább ötven éven keresztül...

Mikor ilyen kedveseket osztok meg vele csillogó szemekkel, mindig verekedni akar, csak azt a tizenkét kilót, amit magáénak tudhat, még meg kő többszörözni, hogy a fél mázsás súlyom mellett birkózás tekintetében labdába rúghasson. Vagy esetleg belém.

Hajjaj, nagy felelőtlenség öt év alatt felnevelni egy Názárt, utána meg átengedni holmi jöttment idegennek...

NÁZÁR HÁROMSZOR

1. A lánybúcsú

Hitelesebb képet festhetnék az eseményről, ha már három hónapja naplót vezetnék. Annak hiányában csak felvillanó emlékeimre támaszkodhatok.

Az egész szervezősdi egy darabig nagy titokban zajlott. Amíg Názárnak gyanús nem lettem. Mivel hazudozási képességeimen még csiszolni kell, hamar lebuktam.

Nagy lépésekben: elkönyörögtem a szülőktől Názárt, megrendeltem a jegyeket Prágába, és miután a Lánybúcsúztató Bizottság létszáma véglegesült, nekiláttunk összeállítani Názár feladatainak listáját. Negyvenhét feladatot tűztünk ki, egyik jobb volt, mint a másik. Csak ízelítőül: torka szakadtából indulót énekelni ismeretleneknek; megkérni egy fiú kezét; alternatíva gyanánt begyűjteni jóvágású férfiak telefonszámaikat; SEGÍTSÉG, FÉRJHEZ MEGYEK! címmel szórólapokat osztogatni, szerencsétlen járókelők nyakkendőjét megkötni; körmöt festeni; gumikesztyűből inni; kirakatban állni; forgalmas helyen táncolni; rendőrrel fotózkodni. Minden sikeresen teljesített feladat után pikáns ajándékot húzhatott ki egy zsákból, a sikertelen feladatok után a véralkoholszintjén emeltünk egy hangyányit.

Mint később kiderült, rendbontásnak minősül a park közepén tejszínhabbal szívet rajzolni a betonra és beleírni, hogy „Szeretlek szer...”. Nem tudni pontosan, a fátylas elkövető miként óhajtott befűjni a fenti gondolatot. Talán a *Szeretlek, szeretlek, el ne monddjad senkinek, senkinek* kezdetű mulatós első négy szakaszát szerette volna belefűjni a szívébe, talán csak annyit, hogy „Szeretlek, Szergej”. Sajnos, már sose tudjuk meg, mert amikor látótávolságon belül feltűnt egy öklét rázó egyenruhás, elsiettünk az ellenkező irányba.

Persze, öt vihogó koronás alakot meg egy rémült, mandulaszemű fátylast nehéz szem elől téveszteni, főleg ha az utóbbit ütlegekkel kell folytonos mozgásra bírni, mert alkoholos befolyásoltság miatt igen-csak verekedhetnékje támadt.

(Háttér-információként megjegyzem, a főiskolán töltött öt év alatt ugyanezt csinálta: ha becsiccsentett, még a kétajtós szekrénybe is bátran belekötött. Ezek az egyedek csak azért nem verték péppé, mert térden állva könyörögtem a ványadt életéért, továbbá mert ruhástól és a háta mögé rejtett Akadémiai Helyesírási Szótár legújabb kiadásával együtt tizenhét kilót nyom. Egy nagyra nőtt szűnyog. Szép szűnyog, na.)

A parkban az is kiderült, hogy a szívecske mellé csinos kupacot hányni, a tetejébe ágacsoktűzni falevéllal, zászló gyanánt SEM szép dolog – de hát ez már mellékes.

A további részleteket fedje jótékony homály. Aki több információt szeretne, nyugodtan kérdezősködhethet a járókelőktől: valaki biztosan emlékezni fog egy csapat vihorászó koronás lányra, meg egy fátylasra.

Lassan elválnak útjaink, mindketten más irányba megyünk tovább. Ő a családot választotta, én a PhD-képzést. Remélem, mindkettőnk döntése helyesnek bizonyul, annak ellenére, hogy a közös főiskolai öt év után, ahol mindig vállvetve küzdöttünk, furcsa lesz egyedül helyt állni. Biztos vagyok benne, hogy menni fog. Mennie kell, mert másképp nem lehet.

Addig is büszke vagyok arra, hogy felejtethetlen lánybúcsút ajándékozhattam neki, amelynek emlékét – remélem – sokáig őrzi majd.

2. Esküvői köszöntő

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Kérem, engedjék meg, hogy néhány keresetlen szóval magam is megemlékezzek e két ember házasságkötésének napjáról.

A menyasszony barátja vagyok, barátságunk kezdete egész pontosan 2008. szeptember elsejére datálható, de előfordulhat, hogy beszédem után barátságunk végének dátumát is módomban áll közölni önökkel.

Názárt főiskolás éveink legelső napján szemeltem ki magamnak. Mint minden gólya, én is az eligazító teremben vártam a sorsomra. (Kissé rosszkedvűen, mert sose akartam főiskolás lenni. Végül az egyik legjobb

döntésem lett.) Mogorván rugdostam az előttem ülő székét, mikor be-
óvataskodott a terembe egy vékony lány, tágra nyílt mandulaszemekkel
és vállig érő, két copfba font hajjal. Végigjött a fal mellett és leült mellém.

Amikor beszélgetni kezdtünk, kiderült, hogy az anyja fonta be ha-
ját még reggel. Kikerekedett szemmel bámultam rá, a fejemben vékony
hangon sikított a csodálkozás: te jó ég, ennek tizennyolc évesen még az
anyja fonja a haját! Fuss, fuss, fuss, vissza se nézz!

Csak azért nem ültem két sorral hátrébb, mert azokat már elfoglalták
a tőlem sokkal okosabbak. Mikor megtudtam, hogy szegény az Isten
háta mögöttől jött, elhatároztam: pártfogásomba veszem ezt a kis árvát.

Ahogy teltek az évek, beolvadtam az Isten háta mögötti emberek
közé. Észre sem vettük – ripsz-ropsz! – elrepült öt év.

Názárnak sokat köszönhetek, a temérdek ősz hajszál mellett azt is,
hogy amikor a párkapcsolatom krízisben volt, ez nem látszott meg a
főiskolai előmenetelemben. Fásult lettem, nem érdekelték a vizsgák, a
leadandókat se csináltam meg; hiába üvöltözött velem az ágyból és ön-
magából kikelve Názár, lepergett rólam. Méregtől liluló fejjel asztalhoz
ült, és bár végig engem átkozott, reggelre elkészült minden feladattal,
nehogy kettest kapjak.

Sose felejttem el.

Beszédemet egy tanulságos Pilinszky-idézzel zárom: „Az ágy kö-
zös. A párna nem.” Ami édesapám tolmácsolásában annyit tesz, hogy a
házastársakat köti ugyan a házastársi hűség, de az álmaik sokszor kü-
lönböznek.

Kívánom, hogy nektek a párnátok is közös legyen.

Sok boldogságot!

Aknaszlatina, 2013. 08. 24.

3. Az esküvő ürügyén

Názár esküvőjéről sok mindent írhatnék. Furcsállom is, hogy keresni
kell a szavakat, amik egymáshoz illenek. Néhány emlékről mesélnék
most inkább.

Kezdhetném a fiúval, akit Názár vizsgaidőszakban nézett ki magá-
nak, és akit a barna bőre miatt magunk között Kreolnak nevezünk. Egy

vizsgaidőszakban hat pótvizsgát is begyűjtött miatta. Azelőtt soha nem volt pótvizsgálja, nekem bezzeg majdnem minden félévben akadt.

Életem legjobb vizsgaidőszaka volt, végre revansot vettem.

Nehéz volt titkolnom, hogy tudok a gyűrűről. Minden mondatomat, ami úgy kezdődött, hogy „mondjak valamit?“, úgy kellett befejeznem, hogy „ott megy két fiú”; vagy: „reggelire virsli lesz”; vagy: „csokis a szád széle”. Nem akartam elrontani az örömét. Azt akartam, hogy igazán meglepődjön, hogy a hideg végigfusson a hátán, és míg él, emlékezen arra az érzésre. Mert az ember lánya – szerencsés esetben – csak egyszer menyasszony.

Büszke vagyok a lánybúcsúra, ami tökéletes lett; igazi, *még az unokáimnak is mesélni fogom* típusú élmény.

Amikor megláttam Názárt a menyasszonyi ruhájában, elszorult a torkom és könny szökött a szemembe, annyira szép volt. Talán még annál is szebb. Zavaromban szegény vőlegénynek csak megveregettem a vállát, helyett, hogy neki is gratuláltam volna.

Mesélhetnék magáról az esküvőről, de úgy vélem, az csak a kezdet, ami után egészen másfajta élet következik. Jó és rossz dolgokkal egyaránt teli élet, annyi különbséggel, hogy mostantól ketten cipelik azt, amit egy ember önmagában soha nem bírna el.

A legtöbbet kívánom, amit ilyenkor kívánni lehet: az úton, amire ma férjes asszonyként léptél, Isten kísérfen, drága barátnőm!

KAKASVADÁSZ NÁZÁR

Mentoromnak, Nagy Zoltán Mihálynak

Mikor havonta hazajövök, egy nap mindig Názaré,

nem azért fogtam meg magamnak örök életre barátnőnek főiskolás éveink legelső napján, hogy csak úgy kihűljön a kapcsolatunk, kellenek a pletykálások, a nagy vihogások, ahhoz, hogy az ember éljen is, ne csak túléljen,

kell egy barátnő, egy elég, de az olyan legyen, ahogy a nagykönyvben megírták, az enyém pont olyan, szeret az Isten,

mióta férjhez ment, Názárom hamar beletanult a falusi élet rejtelmeibe, már majdnem minden palántát ismer, a disznónak szakértő kezekkel állítja össze a tápot, a tyúkok közé visítás nélkül mer bemenni, nagy szakajtó a kezében, pi-pi-pi, jönnek is szépen, kárálnak, kapirgálnak körülötte, én meg nézem, milyen gyorsan alkalmazkodik, mondjuk, erről híres volt mindig, beletanult,

és hirtelen érzem a nagy szakadékot közöttünk, hogy vége a főiskolának, vége egy korszaknak, férjhez ment, elkerültünk egymás közeléből, más problémákkal birkózunk, de mintha kicsit döcögősebben menne, mint eddig, vagy csak nekem tűnik úgy,

tágra nyílt szemekkel figyelem, ahogy a jószággal törődik, a kakas ijedtében átrepül a szomszédba, Názár sápítózik, megereszt egy cifrább szólást, köp egyet, majd átmászik drótkerítésen, én röhögök, ahogy csak bírok, köpni már régen láttam, kicsit megint főiskolásnak érzem magunkat, nekem se kell kétszer mondani, mászok utána, rám kiabál, *te hülye, összekoszolod a rózsaszín nadrágod*, nem érdekel a nadrág, röhögve megyek utána, derékig érő gaz a szomszéd kertben, nem lakja senki, a kakas riadtan kotkodácsol valahol a sűrűjében, sok a csalán, esetleg kígyó is lehet, de most nem zavar, vihogok, ahogy már régen vihogtam,

Názár szalad a fűben, *ez a kurva kakas, hogy ugrott át, én még ilyet nem láttam, hogy fogjuk meg, anyósoméék csak délután jönnek, az ember is dolgozik, addigra ez elszökik, mit mondok nekik, hova lett a kakas, jaj Istenem, ez a sok jószág, csak a baj van vele mindig,*

közben közelítünk, rövidre zárjuk a kört, amerre menekülhet a kakas, belőlem nem sok haszon van, vihogáson kívül másra nem vagyok alkalmas, de a zajtól legalább nem mer arra jönni a jószág. Názár szépen beszél hozzá, nyugtatgatja, közben ravaszul közelebb araszol,

már látszik a kakas a nagy bozótban, odaszorult a kerítés melletti néhány méterre, most kell nagyon vigyázni, elszökhet, a bűdös életben nem érjük utol, nagy kifejlett kakas, tollakkal, meg a többi tartozékkal, fenyegetően vörös, óriási taréjjal, az álla alatt is ott leng az a piros izé, nem is tudom a nevét, pedig falusi vagyok én is, illene tudni, fut át az agyamon,

harciasan ugrál jobbra-balra, az én harminckilós Názárom rendíthetetlenül közelít, mint az ólomkatona, helyette is be vagyok tojva, hopp, elkapta, két marékkal fogja a kakast, az meg csapkod, Názár diadalittasan emeli a feje fölé, visszahajítja a gecibe, ahonnan elszökött, a kerítésen túlra,

én meg csak nézek mint a moziban, hogy a fodrástól frissen jött barátnőm a manikűrözött kezeivel kakasokat dobál kerítésen át, csak úgy száll a tolla, még rúgna is egyet rajta, ha nem vétené el, és a lendülettől hanyatt nem fordulna a méteres fűben, hallom, hogy puffan, káromkodik egy betyárosat, kirázza a bogarakat a hajából, mire kettőt pislogok már azon füstölög, hogy a kerítés innenső oldalán nincs farakás, hogy fogunk visszamászni, a szögesdróton fennakadunk, mint annak a rendje, aztán kukorékolhatunk a tetején délutánig, míg az ember haza nem jön,

na de hopp, ott egy létra, húzzuk át erre az oldalra, visszapipiskedünk rajta, vagyis csak én, mert Názár köp a tenyerébe, megmarkolja, aztán pikk-pakk át is mászott, én guggolok a fűben, úgy nevetek, ki se látszok, csak az idélen vihogásom hallatszik, mert sajnos huszonhárom éves létemre nem tanultam meg tisztességesen nevetni,

és csak nevetek, ahogy telik tőlem, csálén, érzem, eltűnt minden távolság, ami a két országhatárral szeptembertől közénk szorult, és arra gondolok, nincs baj, és nem is lesz, mert akármit mondanak az emberek, az igazi barátságot a távolság és az idő nem eszi meg.

EGY HÉTKÖZNAPI HÁZ

A mi házunk nem nagy, de nem is kicsi. Inkább olyan jól eltalált méretű. Ha egy hangyával többen lennénk, már szűk lenne.

Ahogy belépünk a kapun, tekintetünk rögtön nekiugrik – ha az egeket, a szúnyogokat és öcsémet nem számítjuk – az egyetlen háziállatnak, a kutyának. Ő ugyan nem ugrik, de hallatja a hangját. Éjjel három és négy óra között is, mikor az ember aludna, de nem tud, mert odakint ugat a bolond kutya. Ocsmány pofája okán akár denevér is lehetne, de hát kutya lett. A sors fintora.

Rövidke séta után eljutunk az óriási lépcsőhöz, ami csak három fokból áll ugyan, és ahogy nővünk, úgy zsugorodik, de amelynek legalább kilenc heget köszönhetek a térdemen.

Ezután következik a veranda és az előszoba. Így, ebben a sorrendben. Az előszoba olyan óriási, hogy az ember hangja visszhangzik benne, és ha ketten állunk ott egyszerre, egyikünknek ki kell mennie, hogy a másik levegőhöz jusson.

Következik a konyha. Jó nagy és pompázatos. Itt tartjuk a társas összejöveteleket, ami többnyire kiabálásban nyilvánul meg. Nálunk mindenki hangosan beszél, és aki érdekesebbet akar mondani, annak hangosabban kell. Népbetegség. Az öcsém itt szokott marha nagyokat bőfögni ebéd után, majd kifordul a belem tőle. Igaz, amióta szemüveges, egyre ritkábban műveli, mert intelligens imidzsébe – amit magáról képzel –, nem fér be egy bőfögő állat. Jól teszi. Már unom az asztal lábát rugdosni, mert az övét ritkán találom el.

Apa itt tartja a festőállványát és a képeit, no meg a festés elengedhetetlen kellékeit, az ecseteket, de nem tokban vagy dobozban ám, hanem pucéran egymás mellé rakva egy széken; és mindig akkor festékesek, amikor fehér nadrág van rajtam, vagy nagyon sietek. Gyakran szoktam sietni. Egyenesen arányos következményként, időnként acetontól bü-

zölgök, teljesen indokolatlanul. Mert foltosan azért mégsem állíthatok be. Az aceton bűzét némileg ki lehet küszöbölni a nagy parfümjével, ami még a Krisztus előtti időkből maradt fenn. Olyan bűdös, hogy az ember szívesebben szagolgatna borsófőzeléket. Pedig az sem nagy élmény. Ezért van nekem mindig ülőhelyem a villamoson.

A konyhában álló hűtőszekrény első pillantásra teljesen szokványos darabnak tűnik. Sőt, második pillantásra is. Belső felosztása viszont egészen figyelemre méltó. Három fő részre osztható. Az alsó polcon tartjuk a zöldségeket, gyümölcsöket, és a húgom néha ide pakolja a legóját – ezért egyszer majd jól fenéken billentem. A második polcon élelmiszerek, a legfelső polcon konzervek kaptak helyet, amelyek szavatossági ideje lejáráfélben, vagy fénysebességgel már el is suhant. Ez a polc mindig tele van. Egészen megdöbbenő.

Apáék érdekes módon vesznek kenyeret. Logikus számításuk szerint kell egy kenyér szombatra, egy pedig vasárnapra, azaz összesen kettő. Aztán rám néznek, és elküldik az öcsémet, hogy hozzon öt kenyeret. A fene se érti.

A konyhát arra használom, hogy nyúzzam a húgomat, amikor nem néz oda senki. Ilyen pillanatok viszonylag ritkán vannak, mert apáék állandóan szemmel tartanak. Az ilyesmit előítéletnek hívják, vagy negatív diszkriminációnak. Az utóbbit nehezebb kimondani, viszont az ember intelligensebbnek tűnik tőle, ami nem megvetendő szempont.

Másutt is szoktam nyúzni a húgomat, és olyankor apáék – a megszokottnál emeltebb hangon – szemrehányóan érdeklődnek: miért nyomorgatom már megint azt a szerencsétlen gyereket?! Holott nem nyomorgatom, csak hát én vagyok a húgom nagy és okos nővére, ráadásul az egyetlen, és mivel a cím kötelez, kénytelen vagyok foglalkozni vele hétvégenként, mikor félholtan beesek a házba. Amint megjövök, letépem magamról a csizmát és az úrkaftánomat, máris azt kérdezi: mikor játszol velem? A magamfajta kőszívű ember egyre nehezebben bír ellenállni az ilyen könyörgő gyerekszempárnak. Edzenem kéne, kijöttem a formámból.

No de még mindig a konyhánál tartunk, amelynek bejáratától jobbra található apáék szobája, balra meg a spájz, ahol én lakom az öcsémmel. Apáék mérgesek, amikor spájznak nevezem a gyerekszobát, engem mulattat. Szobának ugyanis kicsi, spájznak meg nagy. Ráadásul innen nyílik a mosdó. Ki látott már olyan házat, ahol spájzból nyílik a fürdőszoba?

A spájzról az embernek a nagy befőttjei jutnak eszébe, amiket meg lehet dézsmálni, s nem egy fürdő, ahol még befőttek sincsenek. Szóval ketten lakunk itt, de a főnök én vagyok. Nyilvánvalóan és megkérdőjelezhetetlenül. Az öcsém időnként próbálja ugyan megkérdőjelezni, és már nem éri be a szokásos válasszal: *azért, mert azt mondtam*. Nyomósabb érvet kell kitalálnom, ami nem okoz nyolc napon túl gyógyuló károsodást, de elég ahhoz, hogy egy ideig békén hagyjon.

Apáék attól is kiakadnak, ha a vendégek előtt hangosan kérdezősködöm. Például ha azt firtatom, ehetünk-e egy szelet vajás kenyeret, meg hogy fogunk-e este fürödni, mert már elég koszos vagyok. Eleinte még remegett a szám széle, de már kőarcra csinálók hülyét mindenki-ből, főképp magamból.

Otthonunk egyik fő jellegzetessége, hogy a ház minden pontján és felkiáltójelén a húgom játékaiba botlunk. Tényleg mindenütt. Az ember nem is gondolná, hogy a makarónis zacskóban babavégtagokat találhat. Hogy a párnahuzatomat, a táskáimat vagy apa ünnepi öltönyének zsebét ne is említsem.

Régen az öcsémmel gyűlöltünk korán reggel kelni. Mindenféle trükkökkel éltünk, hogy kicsivel tovább alhassunk sulis előtt. A ruhában való alvás bizonyult a legtartósabbnak. Majdnem fél órát spóroltunk vele. Aztán beütött a ménkü. Túlzásba vittük, mert a cipőt is magunkon hagytuk. Nem számoltunk azzal, hogy apának feltűnik a sáros ágybeli. A szép időnek ezzel befellegzett, és a koránkelést továbbra is hűségesen utálom.

Amíg nem volt húgom, az öcsém nyaggatott, hogy játsszak vele. Valahányszor kiborított valamivel, mindig azzal ettettem, hogy van saját háziállatom, amivel titokban szoktam játszani, és amit sose fogok megmutatni neki. Emiatt csak úgy ette a penész.

Megmosolyogtatóan gyerekes dolgok ezek. Hát hogyne, hiszen amikor öcsém faggatni kezdett, milyen állatról van szó, kézmozdulatokkal hitelesen illusztrálva elmagyaráztam neki: úgy néz ki, mint egy kis majom, csak pöttyös és a fülei rózsaszínűek. Azt is mondtam, olyan ritka faj, hogy mindössze egy példány létezik belőle – ez itt, a fejemben.

Jó volt gyerekeknek lenni. Időnként még most is annak érzem magam. Sose fogok teljesen megkomolyodni. Amiket mindenki más elfelejtett már, nekem néha eszembe jutnak az évekkel ezelőtti élmények: egy

íz, egy illat, egy mozdulatról egy másik mozdulat, egy érzés, amit bizonyos dolgok váltottak ki belőlem vagy a környezetemből. Ilyenkor kicsit úgy érzem, sikerült megmentenem egy darabkát a múltból, amit már egyre nehezebben idézek vissza, de hűségesen őrzöm azokat a fényképeket, amiket az emlékezés albumjába illeszthetek.

ÉN, A FÉLKEGYELMŰ

Egyszer volt, hol nem volt, voltam egyszer én. A személyes névmást helyettesíthetném egész nyugodtan Isten barmával, ugyanazt jelentené. Engem.

Történt ugyanis, hogy az újabban számomra megadatott lehetőségek-től elvakulva vettem egy hófehér kabátot. Nem volt olcsó. Az egész ruha-táram nem került annyiba, amennyit kifizettem érte, pedig sok rongyom van. Szívtam is a fogam.

De az Ember azt mondta, nagyon csinos vagyok benne, és ez mindent felülírt.

Lett egy fehér kabátom.

Egy fővárosban, ahol több millió ember tömegközlekedik naponta. Köztük én is. Okos emberre vall a fehér kabát, nem?

Egy hét múlva szürke lett, a címkéjére meg nagy betűkkel az volt írva, hogy kímélő programon lehet kimosni. *A*, mondom, *nem lesz itt semmi probléma*. Bedobtam a gépbe. Mikor lejárt a mosás, és örvendezve szedem kifelé, elkámpicsorodott a képem: mintha eddig nem ért volna térdig!

A tollbélésnek nem tett jót a mosás, ennyi információt rögtön leszűrtem. A második infarktus akkor realizálódott bennem, mikor láttam, hogy száradás után sem lett sokkal rózsásabb a helyzet. Sőt.

Ez a kellemes érzés agyvérzéssel párosult, mikor eszembe jutott, hogy tulajdonképpen mennyit is fizettem érte.

Semmi baj, semmi baj, semmi baj. A blokk megvan, félév garanciát kaptam rá, visszaviszem, elmagyarázom mi a helyzet, és ha nem cserélik vissza, rájuk borítom a pultot, eddig biztos. A többit meglátjuk.

Másnap visszavittem. Az eladó udvariasan megkérdezte, mi a probléma. Elmagyaráztam neki, hogy kimostam, hiszen rá volt írva, hogy megtehetem, és utólag kiderült hogy nem kellett volna. Az Ember is

mondta, hogy kézzel mossam, de én nem hallgattam rá, sose hallgatok senkire, mindig okosabb vagyok.

Az eladó konszolidált mosollyal az arcán figyelmesen hallgatott, belül fetrengve röhögött, majd közölte, hogy levásárolhatom a blokkot.

– Nem, nem, nekem az nem felel meg, ugyanezt a kabátot szeretném, ugyanebben a színben és méretben.

Kicsit megütközve nézett rám:

– Ugye tisztában van azzal, hogy a következőnek sem fog jót tenni a mosás?

Bement a raktárba, keresgélt, de nem talált se fehérét, se M-méretűt. Két kabáttal tért vissza, az egyik szép fosszínű, a másik kellemes hányásszínű volt. Közelebből vizsgálva még a sárgarépa-darabkákat is felfedezhettem volna benne.

– Melyiket szeretné?

– Egyiket se...

Udvariasan megköszöntem, és fancsali ábrázattal kifordultam az üzletből. Aztán eszembe jutott: semmi baj, a városban hat üzlete van a márkának, az egyikben csak akad fehér. Az országban ezen kívül további négy üzletük van, ha nincs a fővárosban, vidékre is elmegyek érte, ha már ennyire hülye vagyok.

Végigjártam az üzleteket, és tényleg, az ötödik üzletben akadt kedvem szerint való. Nem hányásszínű, nem fosszínű, gyönyörű hófehér, pont a méretem, pont hibátlan. A személyzet udvariasan, kedvesen, gyorsan kicserélte.

Sikerélményemet elűjságotam az Embernek, mire ő érdeklődve ennyit mondott: *az ujjja mintha már koszos lenne – mikor mosod ki?*

A HÚGOM SEGÍT

Ez az a mondat, amit nem szeretek a húgomtól hallani. Annak ellenére, hogy a végén ott a kérdőjel, még csak nem is hasonlít kérdésre. Nem. Ez egy magabiztos felkiáltás, amit ellentmondást nem tűrő hangon jelent be, én meg mindig alázatosan meghajolok az akarata előtt. Úgy tud szuggerálni a kék szemeivel és a foghíjas mosolyával, hogy nincs szívem ellentmondani, akkor sem, ha tudom, ezzel két és fél órára nő az eredetileg egy órára tervezett sütés.

Ma süteményhez támadt kedvem. A húgomnak is. Milyen csodálatos egybeesés. Még a csigáit is otthagya értem. Pedig az nagyon nagy dolog. Összeszedte az összes csigát, amit talált a kertben, tizenkilenc darabot és három üres csigaházat, de nem volt szívem felvilágosítani, hogy azokban nincs semmi. Szépen kitette őket egy vonalba és várta, hogy mind kibújjon és ész nélkül kezdjen el szaladni. Kicsit csalódott volt, mikor félóra után se mozdult egyik csigaház sem. Hát még, amelyikben semmi nem lakott.

Kicsit később kimentem megnézni, hogy mit csinál, mert gyanúsán csend volt. A csigák még mindig egy vonalban, a húgom a kisszéken a vonallal szemben, ölében a macska és szigorúan fixírozza a csigákat.

– Csillus, futóversenyt szerveztem ezeknek a csigáknak, de nem akarnak futni. Frici meg én vagyunk a zsűri.

Szigorúan néz, már amennyire egy hétéves erejétől telik, továbbá ötpercenként motivációs dalt énekel:

– Csigabigagyereki, égaházadideki, kapsztejetvajaaat, holnapraismaaaaarad. Csillus, nem akarnak kijönni! Szerinted, piszkáljam meg őket egy bottal? Nem úgy, hogy fájjon nekik, hanem csak buborékokat engedjenek. Ne piszkáljam? Akkor mit csináljak? Nem akarnak futni.

– Énekelj még nekik.

Mire kettőt fordultam, a húgom még mindig ott ült a csigák fölé görnyedve, csak most vérvörös fejével, torkaszakadtából ordította, hogy jól hallják:

– CSIGABIGAGYEREKI, ÉGAHÁZADIDEKI, KAPSZTEJET-VAJAT, HOLNAPRAISMARAD. Még mindig nem bújnak ki, Csillus, te mit csinálsz?

– Sütit sütök.

– De jó, én is segíthetek?

Így kezdődött minden.

– Csillus, én is kettétörhetem a tojást? Hoppá, hozok egy másikat. Légyszí, ne mondd meg anyának, hogy megint eltörtem egyet, jó? Szórhatom én a lisztet? Ami mellément, azt is seperjem bele? Csillus, a tojásfehérjét én fel tudom verni, verhetem én? Jaj, nem érem el a konnektort. Nem baj! Odatolom a széket, ráállok, és úgy. Na, most add ide a mixert, kapcsold be, én meg fogom. Juj, Csillus, kicsit tojásos lett a fal.

És aki bejön a konyhába, csak annyit lát, hogy a hétéves gyerek rab-szolgasorsban él nálunk. A hűtő mellett áll egy széken, remegő bokákkal, és böszén mixerrel négy tojásfehérjét. Időnként óvatosan rám pillant, és a pulcsija ujjával letörli a tojáshab nagyját a falról és a nagymamáék fényképéről.

Van abban valami megható, ahogy minden ügyetlensége ellenére segíteni próbál, még a csigáiról is lemondott, mert nem szeretem, ha a liszteszacskó mellett csigaházak sorakoznak az asztalon. A csillogó szemecskék furcsamód kárpótolnak mindenért.

MACSKANYÚZÁS FELSŐFOKON

A macskának nálunk elég viszontagságos az élete. Szívós kis dög ez, úgy látom. Majdnem Chuck Norris.

Sajnos ez a macska egészen valóságos, főleg amikor hajnali fél tízkor végiggyalogol az arcomon és gyökeret ver a torkomon. Nem hajlandó elfogadni a macskákról alkotott véleményemet, ami egy szóban kifejezve mindössze annyi, hogy *siccc!*

Az ilyen ébresztéseknél már csak az rosszabb, amikor a húgom bejön, míg én az igazak álmát alszom, és a mutató- valamint a hüvelykujja közé csippenti a szemhéjamat, hogy benézzem alá és ellenőrizze, hogy valóban alszom-e? Aztán édesapáék engem vonnak felelősségre, vajon honnan ismer a gyerek feltűnően sok vulgáris kifejezést? Mintha én bármiféle információval szolgálhatnék ezzel kapcsolatban.

A törekeny családi béke megőrzésének érdekében mindig azt felelem, hogy az iskolában tanulhatta a sok gyerek között, manapság már egyáltalán nem szűrik a jelentkezőket, mindenféle modortalan gyereket felvesznek. Ha esetleg nem ott, akkor talán a fogorvosnál. Ott is mindig ragad valami használható az emberre. Én a szókincsem legjavát ott szedegetem össze egy-egy ideget ért fúrás után. Persze, amikor nem én ülök a gyóntatószékben. Olyankor csak bélremegés van. És gyors, ám-bár alapos átértékelése a személyiségemnek és a magamról kialakított képemnek. A máz lehull, csak egy rettegő, gyáva egérke marad, akinek pont ugyanaz a neve, mint nekem. Különös, nem?

Érdekesen gondoskodik a húgom a macskáról. Ha szerinte éhes a dög, addig fogja mártogatni a fejét a tejbe, amíg minden csupa tejes nem lesz, a macska egy kortyot sem iszik. Annál az egyszerű oknál fogva, hogy utálja a tejet. Nem macska ez. Valószínűleg gyári hibás.

További gondoskodások: ha a húgom szerint a macskának fára kell másznia, akkor fog is. Ha magától nem akar, akkor feldobálja, egy ágon

majd csak fennakad. Továbbá, ha a húgom szerint a macska elfáradt, akkor ölben viszi azokra a helyekre, ahová szerinte feltétlenül el kell jutnia. Amikor nem érzi elég gyorsnak magát, akkor dobja az állatot, ebből kifolyólag eshetett meg az is, hogy amikor az ágyra akarta dobni a dögöt, nem emelte elég magasra és a macska koppant egy gyönyörűt az oldalán. Öröm volt nézni.

A húgom egyébként sokat fejlődött. Meglepve tapasztaltam, hogy már nem sikít, mikor nyúzom. Szép csendben tűri. Rájött, hogy így hamarabb szabadul. A hétvégén dióztunk, aminek köszönhetően hat ujjamon a bőr elég siralmasan néz ki a körömök környékén, csak halványan emlékeztet ápolt, női körömökre, amik eredetileg voltak. Kérek még diót, még, még, még! Kis Mussolini.

Alig győztem a kalapáccsal törni, míg a naccsága csak ült a kisszéken, tömte befelé a szájába, ami hasonlatos a Názároméhoz, feneketlen lyuk az is. Furcsamód szeret velem lenni. Mindig csak beszélgetne, amit én nem is bánok, csak kénytelen vagyok figyelni, mert ha nem, akkor képes elismételni ugyanazt hetvenkétszer.

Szeret az ölemben ülni, de pusztít képtelenség kicsikarni tőle. Ha jókedvében találok, akkor kegyesen kioszt párat, ám hogy én is viszo nozzam, az ki van zárva. Amikor a *házban lévő kisgyerek-nyomorgatóshadművelet* esedékes és már a szóban forgó nyúzni valót is becserkészttem, ezzel kezdem.

Napi öt nyomorgatás érkezik menetrend szerint, amikor ritkán vagyok otthon, akkor több. Annyi engedményt tettem, hogy hozzám nem kell naponta többször imádkozni vörös szőnyegen, térdre borulva. A vörös szőnyeget elengedem, egye fene.

A hétvégén sokat sóhajtozott ez a bambi, ami meglepett, mert ha jól emlékszem, ez a jellemvonás a hétéveseknek nem sajátja. A problémára is fény derült, még nem mozog egy foga sem, pedig már másodikos. Már az első osztályban is van két gyerek, akinek nincs foga. Most mi lesz?

Komoly dolgok ezek, igazán hálás vagyok a mennybélínek, hogy nem kezdtem el vihogni, mint valami gyengeelméjű. Kicsit félttem megszólalni. Várható volt, hogy bármelyik pillanatban előbugyborékol belőlem az állat és szegény gyereket halálra ijesztem. Kezdek felnőni. Mintha érne az agyam.

AZT A BETYÁR MINDENED, TE MACSKA!

A húgom érdekes viszonyt ápol a macskával. Nehéz lenne eldönteni, melyikük a főnök. De tényleg.

A mi szobánkban emeletes ágy van már ősidők óta. Felettébb praktikus megoldás, helynyerés szempontjából.

Többek között azért is jó az emeletes ágy, hogy amikor lejövök, nem kell egyből a szekrény tetejére ugranom, hanem szép csendben leereszkedek a szekrény és a tükör, valamint az ajtó és az asztal közötti félméteres üres helyre a padlón, és remélem, hogy a következő életemben ló leszek vagy madár. Miután teleportáltam magamat, csak és kizárólag azután szédülök neki a szekrénynek és verem be a homlokomat és a könyökömet az ajtajába, amit elfelejtettem bezárni a teleportálás előtt.

Könnyekkel a szememben ülök egy darabig a padlón, várom, hogy szűnjenek a csillagok és visszanyerjem a látásomat. Közben próbálok olyan halkán káromkodni, ahogy csak a számon kifér.

A létrát használva az ágy oldalánál is lemászhatnék, mint a többi normális ember. Valóban az lenne a helyes megoldás, egyébként is, egy húszéves lónak már ideje lenne követendő példaként viselkedni a házban található hétéves számára, aki úgy követ, mint az árnyék, és legnagyobb bánatomra – olyan büszke vagyok rá, hogy csuda –, utánoz is. Csak-hogy! Egyrészt sose szerettem a szokványos megoldásokat, másrészt sose lehet tudni, a húgom mikor csepegtet félcentis lekvárréteget a létrafokokra. Az effajta közlekedést nem csak a glazúr bánná a könyökömön, hanem a fogazatom is.

A macska előszeretettel mászik fel az ágyam tetejére. Először is mert hová nem szeret felmászni? Másodszor pedig tudja jól, a kisasszonynak tilos az ágyamon portyázni. Nem ostoba állat ez, egyáltalán nem.

A múltkor arra lettem figyelmes, hogy a macska trónol az ágyam közepén, a hétéves fityfiritty meg alulról pislog felfelé és rimánkodik: légyszi macska, engedj fel engem is! Állok a küszöbön, képességeimhez mértén teljes csendben, lélegzet- és röhögés-visszafojtva, kíváncsian várva a fejleményeket. A macska persze nem válaszol. Először is, mert örök haragot és némaságot fogadott ellene, másodszor pedig, mert nem tud.

A kék szempár könyörgően mered a sárgába, nem pislog, majd a macska némaságát beleegyezésnek veszi, megindul felfelé a létrán. Alighogy szuszogva felkapaszkodik, a feje búbja megjelenik az ággal egy vonalban, a macska egy ugrással úgy lepofozza a gyereket a létráról, hogy rémületében visszacsúszik, az állat minden létrafokhoz hűsége sen odakoccantva. A további zuhanást, valamint a koppanást elkerülendő, éppen idejében kapaszkodik meg a legalsó létrafokban, így nem kell majd hosszasan magyarázkodnia a kíváncsiskodó családtagok zavarba ejtő kérdéseire.

Az én helyzetem a legnehezebb, csak állok az ajtó mögött öklömmel a számban, nehogy egy hang kijöjjön rajta, közben teljesen bizonyos vagyok afelől, az utcában mindenkinek megvan a véleménye a hangos lélegzetvételeimről.

A kisasszony nem adja fel könnyen (nemhiába egy vér velem), a földön ül törökülésben, szinte hallom, ahogy kattognak a kerek a fejében, hogy járhatna túl a macska eszén. Az állat a második rohamot is sikeresen veri vissza, továbbra is úgy ül, mint akit odaragasztottak.

Ezek után a gyerek megelégedi az egyenlőtlen küzdelmet, gondol egyet, és a seprűvel olyan szépen lekalapálja a macskát az ágyról, hogy öröm nézni. Bekergeti a szekrény alá, majd rekordsebességgel kúszik fel a létrán, seprűvel a kézben, biztos, ami biztos alapon. Még a létrát is felhúzná maga után, ha egy kicsit erősebb lenne, és a létra nem lenne jó erősen rögzítve ujjnyi vastag, húszcentis szegekkel.

Ekkor szaladok ki az előszobába vihogni. Hagyok egy kis időt neki, hogy kiélvezze nehezen megszerzett munkája gyümölcsét. Mire negyedóra múlva bemegyek a szobámba (zajosan, hogy legyen ideje eltüntetni az árulkodó nyomokat), addigra ő már újra a padlón ül, nagy érdeklődéssel tanulmányozza bal lábán a körmöket. Hiába, egy vér.

MIKULÁS OTTHON

A gyermekes családokban ez egy rendszeresen érkező ajándékozos este, amit mindenki másképp vár: a szülők fogcsikorgatva, a gyerekek alig.

Nálunk nem csikorog semmi, csak azért, mert az én fogaimnak az összértéke nem haladja meg a húgom jelenleg meglévő fogainak számát. Számold ki, hány foga van egy hétéves gyereknek, reggelre kérem az asztalomra, mert térdig nyújtom a füledet.

Az idei Mikulásra hazamentem, a világért ki nem hagynám. Mindig feltöltődöm tőle, ez az egyik. A másik, hogy még megrövidítenek egy csokival. Jobb az ilyet személyesen intézni, édességben nem ismerek tréfát.

A húgom is készült becsülettel a Mikulásra, az egész konyhában nem lehetett lépni a sok csizmától, pedig nagy konyhánk van. Úgy látom, kiraboljuk a Mikulást. Itt hagyja mindenét, az is biztos. Örüljön, ha a fogát nem. *Ki boksztolta ki az összes csizmát?* – érdeklődtem rosszat sejtve. *Én!* – sipította büszkén a húgom. Rögtön nyilvánvalóvá vált, hogy a szintiszta igazság birtokosa, elég csak ránézni. A szája is fekete. A haját néhányszor hátraseperte, aminek következtében, fekete melírcsíkok keletkeztek benne.

Ez még nem a legalja. A legalja ott jön, amikor a húgom rám sipákol, hogy azonnal vegyem ki a koszos lábamat a csizmából, mert meg fogja pucolni. Én is szívtam a fogamat, mert pont ma vettem egy új csizmát. Én balga, abban mentem haza. Nagy hiba volt. A húgom garantáltan jól összekaristolja, tisztítás címen. Az élet kegyetlen.

Miután ezekkel elkészült, kitette az összes csizmát az előszobába, mert az ablakba sajnos nem fért mind a hatvanegy pár. Felkészült rendszeren, tizenhét pár csak az övé. Lesben állt az ajtónál, váratlanul nyitogatta, hátha rajta kapja a Mikulást. Ha sikerült volna, szegény öreg megcsonkítva távozott volna, erre garanciát vállalok.

A következő megoldásra váró probléma mi más lehetett volna, mint-hogy a macskával mi lesz? Nincsen csizmája az árvának, mit fog kapni?

Egy maflást, azt is csak azért, mert jókedvemben vagyok. A macska nem kap ajándékot. De miért? Rossz volt. Mindig ott hagyja a tejet a tányérján. Igen? Az más. Aki rossz, annak nem jár semmi.

Keskeny vonallá húzza össze a száját, látom, hogy sűrűn pislog, teljesen biztos vagyok benne, hogy sajnálja azt az átkozott dögöt. Még valamit biztosra veszek, elalvás után a húgom kisurran a hálóból, a hűtőből a kolbászt a macskára ruházza. Ha nagyon eleresztem a fantáziámat, azt is hallom mellé, hogy Boldog Mikulást, Pipuka!

A tavalyi sikereken felbuzdulva, a Mikulás idén is telecetlizte a házat, utána meg az első cetlit hanyagul elejtette a konyhában, majd várta hogy a gyerek mindent felborítva szaladjon, mert észrevette.

Csillus, írt a Mikulás! Olyan rossz voltál, mint a tifusz, biztos nem is neked írta. Dugja az orrom alá, látod, az én nevem van rajta! Hájás Dominika, nagyszoba, kiságy, balra az ajtó mellett. Én vagyok!

Olvasa a cetliket, engem az arca érdekel, a cetliket ismerem. Én teremtettem őket. Olyan izgatott, hogy a szája sarka lefittyen, ahogy koncentrál, hogy minden szót alaposan átrágjon. Az én szám is lefittyen, nem azért, mert megütött a szél, hanem, mert hirtelen mélyen hívő lettem, imádkoztam, hogy ki ne robbanjon belőlem a nevetés. Igazán sajnáltam volna.

Megúsztam. Mázlim van. Minden cetlit megtalált, az utolsó cetlin a Mikulás email-címét: *lappfoldimikulas@citromail.hu*. Modern Mikulás, azt mondják.

KARÁCSONY NÁLUNK

A karácsony egyik alappillére, hogy megajándékozunk egymást. Ez a rész a kedvencem. Nem az előtte lévő, két hétig tartó idegbaj, amíg az ember megtalálja a tökéletest, a felülmúlhatatlant, a lekörözhetetlent. Hanem amikor odaadja. Egy egész délutánt szenteltem annak, hogy minden masni, szalag a helyén legyen, és még mutasson is valahogy. Amint később kiderült, teljesen hiába. Elegendő lett volna kétszer áttekerni újságpapírral, átkötni madzaggal, és kész.

A dínka öcsém szokásához híven az utolsó utáni pillanatban kezdett el vakarózni. Mikor már a fa alá kellett volna tenni a csomagokat, ő még akkor válogatta, hogy melyik kié. Az én taktikám az, hogy – biztos, ami biztos alapon – összegyűjtöm egy kupacba, ami az enyém, utána pedig megvárom, hogy a többiek kibontsák a tőlem kapott ajándékokat. Ezt a részt szeretem a legjobban. Akinél nem ilyen a karácsony, nem érti, miért jelent olyan sokat, de akinél ilyen, pontosan tudja, miről beszélek.

Apa mosolyogva bontja fel az ajándékait, látom az arcán, ha örül. Az öcsém tíz másodperc alatt leszaggatja az összes csomagolópapírt. Fél szempillantásnyi ideig csámcsogás hallatszik, utána meg a kérdés: *nincs több?*

Elég idegrendszer-borzolóan hangzik, de idén még ezen a repertoáron is túltett. A lényeg ugyanaz maradt, csak az időtényezők változtak valamiképp. Csökkentek. Meghűlt a vér az ereimben, az biztos. Legalább a látszatát fenn kellene tartanom a hidegvéremnek.

A családom többi tagja is megrökönyödött egy kicsit, de hogy ez ne szúrjon szemet az öcsémnek, a többi csomagot ők is úgy bontották fel. Állat módra. Pillanatnyi elmezavarnak tudom be eme cselekedetüket. Jövőre teljesen új módszert választok. Körbe szigetelőszalagozom az egész csomagot, berakom egy vasdobozkába, lezárom a tetejét, a kulcsot meg eldobom. Hú, de fogom élvezni!

Karácsonyfát díszíteni sose úgy szoktunk, mint a többi normális ember. Ilyenkor több dologra is figyelni kell. Máskor is, de olyankor még inkább. Legelőször, hogy ne rúgjuk fel a fát az első pillanatban, mikor nekilátunk. Utána bajossá válik a díszítés, nehezíti a dolgokat, hogy a fáról egyik oldalt letöredezték az ágak.

Pár éve volt nagy divat nálunk, azóta már kinőttük. Már nem veszünk három karácsonyfát tartalékba. Csak egyet. Mert a ménkü bármikor beüthet. Ha az első lépés megvan, nem borult fel semmi, akkor kezdődik a vita, ki kösse össze a szaloncukrokat.

Vannak jelentkezők bőségesen. Ebben a versenyben én már huzamosabb ideje jelentős hátránnyal indulok, mert apáék szerint nem minden szaloncukor jut el a rendeltetési helyére, amikor én csomagolom őket. Kikérem magamnak. Amikor hagymaízű szaloncukrunk volt, egyet se ettem meg belőle. Az őzikeémelygésest is meghagytam. Apáék szerint nem ér gusztustalan nevekkel felruházni a gesztenyeízű és rumos szaloncukrokat, hogy másnak ne kelljen. Nem értek egyet. Mindenki azzal küzd, amivel tud.

Mikor ezzel végeztünk, jönnek a díszek. Itt arra kell ügyelni legelsősorban, hogy oda ne tapossuk a húgomat, mert előszeretettel bújik be az aranyeső alá, és azt hiszi, hogy nem látjuk a végtagjai közül azt, ami okvetlenül kilóg. Mikor hangosan kiabálunk utána, és fennhangon érdeklődünk egymástól, hogy *nem tudod, hol van?, te se láttad?*, akkor elégedetten kuncog az aranyesők alatt. Szerintem ezt a részt élvezzi a legjobban.

A díszek után már csak egy feladat marad hátra, fel kell rakni az aranyesőket. Itt főleg arra kell ügyelni, hogy ne szaggassuk el a gyenge minőségű aranyesőket, mert nem nyújt túl szívderítő látványt a kilencvenöt helyen szigetelőszalaggal stabilizált aranyeső. Megjegyzem, az sem használ neki, ha a gyereket ezzel tanítjuk galambot fogni.

Karácsony estéje mindig templomba loholással kezdődik. Igazán egyszerűnek tűnő családi program, ennek ellenére nagy erőfeszítést és bonyolult előkészületeket igényel. Mindig elkésünk. Ennyit előljáróban. Most rövid mondatok következnek. Kevés az idő. Kapkodunk. Ettől nem lesz több. Öltözés. Harisnya kifelejt. Öltözés előről kezd. Ötéves alany nemtetszését fejezi ki. Sír. Igeként. Főnév helyett. Kakaóval fehéring leisz. Csere. Öltözés befejez. Fésülés. Indulás.

Bármennyire röviden hangzik, egy öttagú családnál elég hosszadalmas a kivitelezése. Baktatunk a zuhogó esőben, mert félúton természetesen elered. Esernyőt nem hoztunk, mert úgysem fog esni. Ilyenkor

mindig esik, Murphy ide vagy oda. Biztatom a húgomat: csak oda lépjen, ahol csillog. Apa felsóhajt, hogy így nem lehet gyereket nevelni. Teljesen igazat adok neki, mert így tényleg nem lehet és röhögök, mert ezek a gondok nem az én vállamat nyomják. Meghitt, családi idill. Ha nekem gyerekem lesz, ismerni fogja a fogtündért, a Mikulást, a húsvéti nyuszt, meg minden egyebet, az *hótt ziher*.

Karácsonyeste nem veszekedünk a számítógépen, és nem kiabálunk egymásra olyan dolgokat az öcsémmel, amik miatt már mindkettőnknek garantáltan bérelt helye van a pokolban. Hagyom, hogy kisajátítsa. Ez a következőképpen néz ki. Ül a számítógép előtt, nyomogatja a billentyűket, válogat a CD-i között, és közben fülsértően énekel.

Én meg válogatok a megfelelő vezényszavak között, hogy melyikkel állíthatnám le. Felváltva használom a *hallgassel*, *fogdbe*, *fogdmárbe*, *pofabe* és a *mikorhallgatsz márel* kulcsszavakat vajmi kevés sikerrel. És ami a legjobb, a végén leveszi a fülhallgatót és megkérdezi, hogy kihaltatszott? Á, dehogy.

A karácsony többi napjára is jut bőven az érdekesebbnél érdekesebb programokból. Az egyik legmeghatározóbb program a fényképezkedés. Az öt családtag beáll hatvanféle kombinációba, és a húgom még háromezerbe. Minden egyes állatkájával külön-külön. Ha elfogytak, akkor velem is. A csoportos képeket még nem is említettem. Ugyanazok a fényképek évről évre. Arra jók, hogy nyomon követhetők legyenek a változások. Ki mennyit nőtt előző év óta, mikor vágatta le a haját, mióta szemüveges, miért van bepólyálva a keze. A szomszéd dobermann nem evett egy hete. És mostanában embert eszik. Hát ezért.

Egyébként a kutya fajtája rotweiler, csak nem voltam biztos benne, hogy kell helyesen írni. Mindenesetre jókora harapásokra képes. Alvilági körökben az ilyesmit csonkolónak hívják, nem teljesen alaptalanul.

Azóta azt a dögöt rejtélyes baleset érte, béke poraira. Azt a rágalmat, hogy nekem bármi közöm lenne az elhalálozásához, teljesen a képzelet szülte. Magától is tud szép nagyot ugrani, mi közöm ahhoz, hogy pont a gödör mellett támadt ugrálhatnékja? Mindenki ott ugrál, ahol jólesik. A kutya mondjuk, elég jól esett.

Engem otthon nem sokat engednek főzőcskézni, mert apáék szerint nem teljesen egyformák a sárgarépadarabok, amikor én vágom össze őket. Azt is szokták mondani, hogy nem lovak vagyunk. És hogy ki-sebbre kell a krumplit is összevágni. Sokkal, sokkal kisebbre.

A múltkor csak azért is úgy főztem meg a levest, Csilla-módra. Kicsit nagyobbak voltak benne a zöldségek, de az ember legalább érezte, hogy eszik valamit. A húgomnak egy krumplitól úgy kidudorodott az arca, hogy elkezdtem nevetni, csak az volt a gond, hogy közben a leves is a számban volt. Rohadt nehéz a falról levakarni a zsírfoltokat. Hálás egy feladat. Egész este azt gyakoroltam.

Apák szerint az eset tanulsága, hogy legközelebb kisebbekre kell felaprítani mindent. Szerintem egyáltalán nem az. Ha legközelebb a húgod egy krumpli darabbal küzd, te meg a röhögéssel, mindenképpen célszerű először a levest leküzdeni.

A húgom kedvenc játéka: üvöltözve szaladgálni a házban össze-viszsa. Egyáltalán nem tartja viccesnek azt a játékot, amikor az ember leül egy ülőalkalmatosságra, lihegve, vörös arccal, remegő térdekkel, ezzel is szimbolizálva azt az utolsó, kétségbeesett próbálkozást, hogy a szívverése legalább megközelítse a percenkénti normát. A húgom szerint ez a játék unalmas és hülyeség, helyette inkább mehetnének a kutyát köpdösni.

A húgom imád velem játszani, csak az a baj, hogy a világszemléletünk különbözik egy kicsit. Egészen más dolgokat tartunk érdekesnek és figyelemreméltónak. Határozott elképzelése van például arról, hogy milyen játékok érdekesek és milyenek nem.

Kár, hogy amikor én gyerek voltam, nem állt rendelkezésemre egy idősebb nővér, akit az örületbe kergethettem volna. Mennyivel másabb lenne most az életem!

GONDOLATOK ÖSSZE-VISSZA

Háttal sose kezdünk mondatot, mert csúnya dolog és rossz nevelésre vall. Ha kiderül, soha többé nem lehetünk tagjai egyetlen tisztességes londoni klubnak sem. Márpedig ez fontos. Mert mit lehessen tudni, ahogy Micimackó mondaná, hogy mikor lesz az embernek szüksége valakire.

Aljas dolog, de felettébb hasznos. Kivételt tehetünk az igazán tenyérbe mászó alakokkal, akik undokok és elviselhetetlenek, nyávogósan beszélnek, a hangmagasságuk sosem süllyed magas cé alá, és kedvenc regényük a *Dzsén Er* meg a *Don Kihóttmegte*.

Az ilyen alakokat szép precízen át kell kötözni, mint a húsvéti sonkát, leönteni benzinnel és felgyújtani. Szerintem ez még a törvény keretein belül van. Az emberi jogokért felelős cikkelyeket egyáltalán nem sérti.

A fogorvosoktól nagyon félek. Legszívesebben mindet elásnám az ólmögé. Jó mélyre. Mindösszesen egy akadály áll az utamba: hogy nem rajtam múlik.

A házimunkához úgy szoktam hozzáállni, hogy más is hozzáférjen. Szellemi munkára születtem, hangoztatom is úton-útfélen. Éhen pusztulnék, ha mosással kéne megkeresnem a kenyeremet. Még jó, hogy nem kell.

Vizsgaidőszakban annyira elfoglalt szoktam lenni, hogy teljesen elfeledkezem az olyan programokról, mint az evés meg az alvás. Én nem is tudom, hogy bírom ki. Mert enni imádok. Aludni is.

Valószínűleg az egyik ókori görög filozófus reinkarnálódott újra bennem. Az öcsém ugyan vitatja e tény hitelességét, szerinte csak a szomszéd kecske reinkarnálódott, az is csak olyankor látszik, amikor röhögök. Mivel még kiskorú, a véleménye majdnem olyan, mintha nem is lenne.

Ahogy az egyik ismerősöm fogalmaz, a jóllakottság állapota ott kezdődik, amikor az ember önállóan elpusztította egy hatszemélyes vacsora kellékeit, a nadrágját nem kell kigombolni, mert a gomb magától lepattanva üti ki az egyik pincér szemét, és azt nyöszörgi, hogy mindjárt hanyok. Élvezet vele egy asztalnál ülni.

Érdekesen ajándékoz. Ha édesség, akkor garantált, hogy felbontva adja át. Muszáj kipróbálni, hogy mit ad oda, na. Nehogy véletlenül a finomabbat ajándékozza el. Abból, hogy mennyi van a zacskó alján, el lehet dönten, érdemes-e belekóstolni vagy nem. Amiből alig hiányzik pár szem, hozzá sem nyúlok. Minek? Amiből csak a zacskó van meg, tuti veszek egy csomagot. Már annyira megedződtem, hogy képes vagyok röhögés nélkül átvenni. Ajándék lónak ne nézd a fogát, mert nem szereti és megharapja a kezedet.

A húgom rajzait is nagy áhítattal csodálom mindig. Minél jobban nem értem, hogy mit rajzolt, annál áhítatosabban. Meg szoktam kérdezni, hogy mit ábrázol a mű, és ilyenkor teljesen felháborodva néz rám, hogy nem látod, *a hóember orrot fúj, a kisfiú meg a szekrényből kukucskál ki. De, válasszalom, én is pont ugyanezt láttam, csak tőled akartam hallani.* Hiába, a gyerekek annyival, de annyival több mindent látnak ebből a világból, mint mi. Kár, hogy mire felnőnek, elfelejtik.

Hóember kapcsán, gyerekkoromban mindenféle szirupokat kellett innunk, mikor betegek voltunk, időnként még most is érzem a rossz ízűket a számban. Mikor nagyobbak lettünk, már egyedül is bevehattuk őket, felnőttek segédkezése nélkül. Ilyenkor az öcsémrel mindig a macskába öntöttük, az egész üveggel, ha lehetett. Szép egészséges is volt a macska, hogy szakadt volna rá a mennyezet.

Én már gyerekkoromban is nagyon jól értettem ahhoz, hogy kell másra bízni a piszkos munkát, mindig az öcsém fogta a macskát, ami kalimpált, mert nem nagyon tetszettek neki, én meg öntöttem bele az anyagot. Karmolt is a dög rendesen. De nem engem, hál' Istennek. A gyeheennán fogok égni ezért, és még rengeteg másért.

Hát még az hogy tetszett a macskának, amikor felöltöztettük babaruhába, és a babakocsiban tologattuk! Jaj, de boldog volt, még most is a fülemben cseng a hálás nyávogása. Ez is közös ötlet volt az öcsémrel, azt már nem is említem, hogy nyilvánvalóan ő korlátozta mozgási szabadságában a macskát, míg én öltöztettem.

Ha jobban belegondolok, az öcsém igazi kis angyalka volt, amíg meg nem nőtt annyira, hogy lehetett vele játszani. Akkor aztán elrontottam, de teljesen. Minden csínytevésbe én rángattam bele, ő meg jött a nagy és okos nővérkéje után.

Rosszul tette, de akkor még nem volt annyi térlátása, hogy mi káros az egészségre és mi nem. Engem követni határozottan káros volt, még most sem heverte ki teljesen.

FOGAKRÓL

Az én fogaim nagyon alattomosak. Mindig akkor van problémám velük, mikor a legkevésbé várnám. Hogy őszinte legyek, sose várom, Időpont a fogorvosnál? Nálam egy kategóriába esik a tíz csapással.

Két verzió áll fenn a rágóeszközeimmel kapcsolatosan.

Az első, mikor reggel a tükörben aprólékos figyelemmel, szigorúan végigmustrálom őket, hogy bárminemű szuvasodást még csírájában elkapjak.

Ha nem találok semmit, egész nap dölyfösen feszítek, kidüllesztett mellkassal járok: *háh, nincs egy rossz fogam se!*

Aztán egy váratlan pillanatban valamelyik fogamból letörik olyan egyharmad rész, de inkább a fele. Változó.

A második eset, mikor találok egy fekete pöttyöt a fogamon. Elhatározom, hogy most az egyszer teljesen érett viselkedést produkálok, és nem várom meg, amíg a lyuk öklömnyivé terebélyesedik, elmegyek időben a fogorvoshoz.

Megint dölyfösen járok, úgy kidüllesztem a mellkasom, ahogy csak lehet, a szemem is gúvad: *hú, de felnőtt vagyok!*

Ilyenkor szokott kiderülni, hogy a mákszemnyi pötty alatt az egész fog halálra van ítélve, és csak a szentlélek meg az isteni jószerecsse tartotta egybe a fogzománcot; ennek köszönhetem, hogy nem tört le egy gondolattól az egész állkapcsom.

Van egy harmadik eset, amikor szarok mindenre, nem ellenőrizgetem minden reggel a fogaimat, mint egy hülye, nem érdekelnek a pöttyök. Se a kisebbek, se a nagyobbak.

Letörik egy fogam? Nem baj, majd rágok a másik oldalon.

Ott is letörik? Úgy is jó, majd rágok elől!

Kisujjnyi kráterek vannak a fogaimban? Nem baj, majd legfeljebb nem dülleszttem dölyfösen a mellkasomat, és nem pöffeszkedek mint egy páva, hanem csak megyek hétköznapien, mint a többi, normális ember.

Ja, és fogorvoshoz csak abban az esetben vagyok hajlandó elvászorogni, ha már befosok a fájdalomtól.

ÉTELPERCEK VELEM

Annyi közöm van az egészséges életmódhoz, mint öcsémnek a jó modorhoz. Majdnem semmi. Köszönőviszonyban sem vagyunk. Néha elmerengek, vajon a többi ember is hasonló életvitelt folytat, vagy csak az én koporsómra fogják írni, hogy élt nagyon keveset?

Ha jobban belegondolok, ritkán eszem rendszeresen, és még ritkábban egészségesen. Mostanában több zöldséget fogyasztok, de ez annak tudható be, hogy lassan, de annál biztosabban közeledik a nyár, ezzel együtt a strandszezon és az én bikinim épp tegnap reccsent szét – két majdnem teljesen egyforma darabra – a fenekemen, mikor egy kósza kísérletet tettem arra, hogy lehajoljak.

Hasonló élményeket nem szeretnék átélni a strandon, teljesen elegendő hallgatni a barátnőm visítva nyerítését ebből kifolyólag. Tizenkilencszer. És még párszor, amikor indokolatlanul eszébe jutott. Most is visszhangzik a fülemben. Nyilvánvalóan és minden kétséget kizáróan radikális lépések szükségeltetnek.

Ideális testsúlyom visszanyeréséhez nem a legjobb módszert választottam. A sajátkészítésű, kandírozott narancshéj töménytelen fogyasztása valószínűleg nem fogja elősegíteni ez irányú törekvéseimet.

A narancshéjat érdemes úgy kandírozni, hogy minél több embernek szükségeltessen elmagyarázni, hogy nem a malacnak főzök, hanem saját részre és nem kérek töltött káposztát, van nekem rendes ennivalóm is. Továbbá a narancshéjat érdemes úgy beledobálni a forrásban lévő vízbe, hogy fröcsögjön, és az ember jajgathasson fél órát, hogy jaj a szemem.

Később már egyszerű a történet. Nagy vonalakban annyi, hogy utána borítunk a narancshéjnak egy fél kiló cukrot és kavarjuk órákon át. Ha jó munkát végeztünk, a konyhában minden ragad és cukros, csak a narancs héja nem.

Visszakanyarodva eredeti mondanivalómhoz, leszögezhetjük: fogyasztani nem egészen így kell. Képtelen vagyok elképzelni, hogy salátákkal

sanyargassam magam, azt annál inkább, hogy éjszaka is felkelek enni, mert reggelig éhen veszek.

Talán mégis elkezdek futni, szigorúan csak azért, hogy az egészséges életmódomat megkezdjem. A fogyókúrázás ellenkezik az elveimmel és az elveimet nem adom. Hogy néznék különben tükörbe? Szeretek odanézni. Arról nem is beszélve, hogy enni még jobban szeretek. Nincs is annál jobb dolog, mint mikor az ember jóllakottan üldögél az asztalnál és félretol egy tányérhalmazt, hogy legalább a feje búbját lássa annak, aki szemben ül vele.

A fogyókúrázást meghagyom másnak, nem az én asztalom. Jól érzem magam a bőrömben és ez sokat számít.

BOLDOGMONDÁSOK CSILLANYELVEN

Boldogok az elsősök, a másodikosok, sőt még a harmadik évfolyamos főiskolai hallgatók is, mert nincs államvizsgájuk, diplomamunkájuk, és egyéb hajhullató, egészségkárosító, káromkodásfejlesztő része az életüknek. Még.

Boldogok azok is, akiknek nincs otthon macskájuk. Csak még nem tudják értékelni. Már csak azért is, mert nem kelnek reggelente arra, hogy valami nyomja a mellkasukat, ja, és nem a tudat, hogy előző este elcsórtak egy csokit a hétéves húguktól. Ebben az esetben a valami a macskát jelöli. És nem rotytantják össze magukat ijedtükben este, mikor kimennek a konyhába egy pohár tejecskéért, hogy mi a rosszbaj világít a sarokban, megközelítőleg úgy bokamagasságban?

Boldogok azok is, akik nem Názárral laknak, és nincsenek arra kényszerítve, hogy állandóan elpakolják a ruháikat, elmosogassanak maguk után, bevessék az ágyukat, valamint hallgassák, ahogy magát szidja, mert önbecsülése annyi sincs, mint egy bolhafül, ami ugye nem sok. Időnként vannak mélyenszántó gondolatai azzal kapcsolatban, hogy vajon nem fogyatékos-e, mert néha dadog.

Ez érdekes, már csak abból a szempontból is, hogy bárki más képességeit hamarabb megkritizálom, mint a sajátomat. Néha rákényszerülök ugyan némi önkritikára, de ez igazán annyira minimális és elenyésző, hogy valójában említésre sem érdemes.

És boldogok azok is, akik legalább egyszer nevettek ma, akiknek van mit enniük, akiknek van hol hálniuk, (nem csak úgy, mint a nyulak), akik szeretnek, és akiket viszontszeretnek.

És boldog vagyok én is az égetnivaló emberek miatt, akikre bármikor számíthatok, és akiket olyan sokra tartok, hogy fél marék szárított lepkegyért bármikor odaadnám az összest. Vagy legalább egy pár tiszta zokniért. Végso cserealap: egy szelet zsíros kenyér.

HAJRÁ, HENCI!

Mióta vége az államvizsga reszketős időszakának és nyakamba szakadt ez a fene nagy szabadság, meg amíg a kebelbarátosném vízumára várunk, hogy világgá mehessünk, a családom megpróbál hasznossá tenni a ház körül. Akaratom ellenére.

Példának okáért: gyomlálás címszó alatt sokat piszmogok a sárgarépa-ágyásokkal a kertben. Érdekes módon, ahol én gyomláltam, idén nem sok petrezselyem kelt ki. Sárgarépa még kevesebb. A többi négy ágyásban kaszálni lehet, úgy burjánzik. Valami lehet a földdel, az a véleményem. Apa szerint igazán gyomlálhatnék kicsit lelkiismeretesebben, ne is pislogjak rá a kék szememmel, mert az előbb mutatta, hogy melyik a sárgarépa, ne legyen bamba. Könnyű azt mondani.

Továbbá ki- és megkapáltam a paszulyt meg a paprikát, itt lelkiismeretesen dolgoztam és okosan, amit véletlenül kettékapáltam, azt sietve áthajigáltam a szomszéd kertjébe, egyrészt mert nála idén csak kapor termett, de az derékmagasságig, másrészt pedig hadd örüljön.

Apa szerint nagyon szomorú, hogy ennyire keveset konyítok a kerti dolgokhoz, szerintem egyáltalán nem szomorú, direkt konyítok ennyit. Elég sok minden ugrál, meg csíp, meg mászik, meg brekeg, meg csúszik, meg surran a kertünkben, főleg a gyomlálendő területeken, úgyhogy mindig infarktuszszéllyel nézek szembe, mikor a családom nyomása előtt meghajolva lekullogok a kertbe.

Viszontagságos kertbéli tartózkodásom során felettébb érdekes megfigyelésre tettem szert: a nehéz fizikai munka meghozza az ember étvágyát. Akinek meg nincs semmi baj az étvágyával, például, mint nekem, azét megduplázza. Nem merem azt írni, hogy megháromszorozza, mert az Ember is olvasgat időnként az írásaim között, és már így is elég gyakran érdeklődik a felől, hogy mi ez a pocak? Én meg mindig azzal védekezem, hogy csak vastag a bőröm. Főleg a pofám környékén.

Evezzünk más vizekre, tegnap Henci barátosnénk egy csapásra huszonnégy éves lett, mi meg Názárral meglátogattuk, hogy érezze a tördést. Amíg kedvenc Názáromnak csak egy utcányit kellett slattyognia az ünnepeltig, addig én tíz órát utaztam oda-vissza, hogy pletykáljunk másfél órát, mert Henci a világ végén lakik. Vénségemre hagy el a józan eszem? Egészen így néz ki.

Nagyon dilemmáztam, mit vigyek neki ajándékba, mert azért az ember egyszer huszonnégy éves. Alapvető, hogy illően megemlékezzünk róla. Az opciók között az alábbiak szerepeltek:

- egy bogár, hogy lássa Henci, mi minden mászik a kertünkben.
- egy szöcske, hogy lássa Henci, mi minden ugrál a kertünkben.
- egy gyík, még ha farka nélkül is, hogy lássa Henci, mennyi undorító mindent vagyok képes megfogni a kedvéért.
- egy csiga, hogy lássa Henci, milyen szép nyálkás csíkot hagy maga után a polírozott szekrényen.
- egy levelibéka, hogy tudja Henci, mikor lesz időjárás-változás, mert olyankor mindig érdekesen brekeg. Akkor is érdekesen brekeg, ha kicsit megszorítom a derekát, amit soha többet nem csinálok, mert édesapától nagyon kikaptam.

Henci nagyon örült nekünk, legalábbis hitelesen alakította. Főzött mindenféle finomat, kipletykáltunk minden arra érdemest, majd megosztottunk Hencivel néhány, mély mondanivalóval rendelkező gondolatot. Rejtjelesen, mert két kiskorú is benn tartózkodott, és nagyon kíváncsian fülelt. Az én lelkemen ne száradjon a sok mindenféle mellett kiskorúak jelenlétében való csúnya beszéd.

Végezetül Hencike, egy jó tanács: viseld nyugalommal, hogy ennyi lettél, mert lesz még huszonnégy évtől vaskosabb születésnapod is. Hát-ha azt is együtt ünnepeljük majd. Isten éltesen, Hencike!

BOLDOG NYULAT!

I. felvonás: Húsvét itthon

A nyúl ünnepe a mi családukban áldott Feltámadás-ünnep. Huszonegy évesen már igazán lehetne annyi eszem, hogy ezzel tisztában legyek, és ne fertőzzem ezt a szerencsétlen gyereket feleslegesen; de hát nekem beszélni, az olyan, mint a falnak. Mit képezek magamról? Nem szégyellem magam?

II. felvonás: Húsvét itthon

– Csillus! Reggel van, hét óra tizenkilenc perc, és te még alszol?

Nem akarom meghallani, ezért úgy teszek, mint aki tényleg nem hallja, habár a húgom hangerejével szemben erre csak súlyos halláskárosultaknak lenne esélye. A gyerek nem lát életjeleket, ezért tovább fokozza a hangerőt és vele – mellékesen – az agyvizem hőmérsékletét:

– CSILLUS! ALSZOL?

Nem alszom, halott vagyok. Majd hétfőn támadok. Erre már úgyis volt példa. (Hát egyáltalán semennyi eszem nincs? Hát nem szégyellem magam? Mars a szobámba!) Vésztartalékaim maradványának igénybevételével nem moccanok, remélem az apokalipszist, az armageddont, a világvéget, vagy bármit, ami megszabadít ettől a hangzavartól, és nekem adja azt a hön áhított öt percet. Nem történik semmi, azt leszámítva, hogy a húgom két kis ujja közé csippenti a szemhéjamat, hogy ellenőrizze, nem szimulálok-e. Amikor hirtelen kimeresztem a még ép szememet, megrezen, a szempilláit rebegtetve és a foghíjas mosolyát rám villantva közli:

– Csillus, reggel van, felkelhetsz! Kenjek neked vajás kenyeret?

– Nem szeretem a vajás kenyeret. Neked meg tilos a hűtőt nyitogatni, mert sose zárod be.

- Akkor mit csináljak?
- Csinálj sült libacombot tormával, vagy spagettit, de csak vékonyan reszelj rá sajtot, mert nem szeretem, ha tocsog rajta.
- Csillus, de nem érem el az olajat.
- Na, jól van, várok még pár évet. Jó lesz a vajás kenyér.

Ezek után hogy tiltsam ki a szobámból örökre? Hogy üvöltsek rá, eszemet vesztve, hogy még egyszer tizenegy óra előtt meg ne merjen mukkanni, mert letépem az orrát? Nem igazság, hogy egy kis csorgó orrú hétéves mindig legyőz. Minden egyes nap legalább negyvenhatszor.

Áldott Feltámadás-ünnepet kívánok!

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” János 3, 16.

NŐK NAPJA

A húgom ünnepélyesen invitált a szobába:

– Csillus, már mióta mondom, hogy gyere ide?! Mindig várni kell rád. Na, ide állj, élém. Inkább térdelj le, hogy egy szinten legyen a fejünk, mert túl magas vagy. Így. Csillus, boldog nőnapot kívánok! Ezért elmondok neked egy verset, de figyelj, hallod!?

Kéri János: Nőnap-i köszöntő

*Tavaszhajnalán
róluk emlékezünk,
a nőkről, kiknek
életünk köszönhetjük.*

– Hogy is van a második versszak? Ja, már tudom. Figyelsz, Csillus? Eddig tetszett?

*Ki mindent
megtesz értünk, a nő
dajkál, ápol,
és felnevel ő.
Hálánk szálljon
lányra, anyára,
ki a családot
összetartja.
Szépséges nők,
jó asszonyok,
kívánunk boldog,
víg nőnapot.*

– Kész. Ügyes voltam, Csillus? Az iskolában tanultuk, a szerepre kellett, de elmondtam mamának is, meg anyának is, örültek neki. Te örülsz, Csillus? Na, most adok puszit is mellé, mert az előbb elfelejtettem, de te nem adhatsz nekem. Ne csavard az orromat! Benne van a szabályzatban, amit neked írtam, nem emlékszel? Azt mondtad, megtanultad. Hogyan elfelejtetted? Én még arra is emlékszem, amit tavaly tanultam, te meg arra sem, amit a múlt héten?

HA ÉN RENDES KISLÁNY LENNÉK...

Ha én rendes kislány lennék, minden este kipucolnám a csizmámat, kivasalnám a ruháimat, szépen tenném a szék karfájára; hogy reggel, mikor kinyitom a két nagy málé szememet, amivel a világra csodálkozom kéken, ne kelljen először is a káromkodásaim bő szótárából választani egy kacskaringósat, Hanem kulturáltan, nőiesen mehetnék a dolgomra: vizsgázni, vagy ami éppen esedékes.

Ha én rendes kislány lennék, már év közben minden vizsgára tanulnék, és nem csak az azt megelőző nap délutánján néznék bele a könyvbe, hogy *ez itt mi a fasz*, és *az ott mi a fasz*? Elnézést kérek a vulgaritásért, vizsgaidőszakban valahogy kikopnak szókincsemből a szép szavak. Csak a kevésbé szépek maradnak, és ha az ember szeret beszélni, akkor kénytelen ezeket használni. Csak arra figyelek oda nagyon erősen, nehogy a húgom előtt is így beszéljek, mert édesapáéktól nagyon kikapnák.

Ha én rendes kislány lennék, a teendőimet nem hagynám mindig az utolsó pillanatra, hanem szépen megcsinálnám, ahogy illik és nem idegbajoskodnék az utolsó pillanatokban, mert egyszer Názárnál is betelik a pohár, és akkor mehetek világgá.

Ha én rendes kislány lennék, szépen beszélnék mindenkiel, ahogy egy kulturált nőhöz méltó és nem úgy, hogy a szóhasználatomat egy kondás is megirigyelhetné. Az egyáltalán nem méltó.

Ha én rendes kislány lennék, mindig időben kitakarítanék, és nem várnám meg, amíg Názár rám förmed, hogy nem szúrja szememet a kosz? Erre nem az a helyes válasz, hogy nem. Önként takarítanék és dalolva, főként alaposan, nem csak összecsapva, mint ahogy olyannyira jellemző rám.

Ha én rendes kislány lennék, odafigyelnék arra, hogy mindig kedves legyek és nőies meg udvarias, és nem egy paraszt állat, mint aki – Názár nevezetű kebelbarátosném állítása szerint – olyan sokszor vagyok,

Ha én rendes kislány lennék, a macskát rendeltetésszerűen használnám (simogatásra, meg ilyenek), és nem törölném fel vele a padlót, mert a macskának fáj, ahogy azt a húgom a múltkor megjegyezte.

Ha én rendes kislány lennék, nem csavarnám a húgom orrát, amikor keze-lába foglalt, még védekezni sem tud. Legalább az egyik kezét kiszabadítanám. Nem zabálnám fel előle a csokit, kekszet, stb., mert nem illik. Ez az egyik, a másik meg, hogy az embernek így is öt kilóval kevesebbet hazudok a testsúlyommal kapcsolatban; ami eléggé megviseli a lelkiismeretemet.

Ha én rendes kislány lennék, csak egy pár csizmát követelnék magamnak télre és nem hatot, mert másnak is annyi van. Különben is, mire az embernek hat, mikor csak két darab lába van? Megszámoltam. Nekem kettő van. És ellenőrzésképpen a Názárét is megszámláltam. Neki is kettő van. Ebből kifolyólag a példát helyesnek ítélem, továbbá a levezetését teljesen helytállónak.

Ha én rendes kislány lennék, jaaaj, ha én rendes kislány lennék...

PECHSOROZAT

Nem tudom, mi van ezzel a macskával, de tegnap a húgom lába helyett az enyémre karmolta rá a fél ábécét. Azért kapaszkodott a combomba, mert az emeletes ágyról hessegettem lefelé, ő pedig fenn akart maradni. Azóta már keservesen megbántam ezt a hessegetést, de a karmolás még mindig ott van.

Létezik olyan, hogy az ember beletöri a fogát egy gumicukorba? Ja, és nem több éves múltra visszatekintő gumicukorra gondolok, hanem csak egy frissen kibontottra. Jelentem, létezik. Nekem sikerült, mielőtt kedden elrepülök Németországba, még egy vagyont hagyok a fogorvosnál. Nagyon helyes.

Apáék szerint igazán megtanulhatnék már ember módra enni, semmi szükség arra, hogy egyszerre tizenhét gumicukrot tömjek a számba, még akkor se, ha fér. Annyit ettem belőle, hogy rosszul vagyok. És még milyen rosszul leszek, amikor fogom látni, hogy a többi lányon egyáltalán nem reng a has, ha szaladnak a vízparton bikiniben. Ej, de bánni fogom ezt a sok gumicukrozást. Minden alkalommal megfogadom, hogy nem zabálok annyit, és minden alkalommal megszegem, és még többet zabálok, mint előtte. Akkor is, ha két "zabálok" egy mondatban már stílushibának számít.

Tegnap bontottam fel a zacskót, egy egész kiló volt benne, mindenféle színű, ízű, és mennyországi illatú, mostanra már csak hét darab árválkodik az alján. Na, jó, mondjuk, foghatnám arra, hogy ötven vagyunk a családban, és az öcsémet egész nyugodtan lehet kettőnek számítani, meg arra is, hogy néhány darab leesett és azokat már nem ettem meg, mert mióta macska van a házban, azóta nem eszek a földről. Leszoktam. De ez még mindig nagyon kevés. Sajnos vagy hetven dekával nem tudok elszámolni. Az nem olyan sok végül is, nem? Még a végén kénytelen leszek fontolóra venni, amit az ember már időtlen idők óta hangsúlyoz, és

amit én időtlen idők óta nem veszek komolyan az evési kényszeremmel kapcsolatban.

Most is, mikor elmentünk Názárral pihenni egy kicsit Amszterdamba, az ember nem úgy búcsúzott el, hogy kicsim ne pasizz, hanem ehelyett azt mondta, hogy *kicsim, ne egyél sokat*. Kíváncsi lennék, hány férfi mondaná ezt a világszép nőjének nyaralás előtt. Még akkor is, ha én nem vagyok világszép. Annyi tanulságot azért levontam, hogy nem éri meg egyszerre tizenhét gumicukrot rágni. Beérem tizenhattal is.

ALKUSZI KÉPESSÉGEIM

Aki azt hiszi, hogy a kínaiaknál könnyű alkudni, nagyot téved. Alkudni nagyon nehéz, azt is megkockáztatom, hogy majdnem lehetetlen. Názár a lelkemre kötötte, okvetlenül menjek el az Ázsia Centerbe, mert csupa kínai árul ott és alkudjak, de mindenre! Megértettem? Meg.

Innen üzenem, hogy én megpróbáltam alkudni. Csak nem eszik azt olyan forrón. A végeredményt előre közlöm: csúfos kudarcot vallottam.

Odaálltam a kicsi kínai elé a százhetvenegy centimmel, amit még megtoldottam tizenegy centis sarokkal, és onnan a magasból pislogtam rá. Gondoltam, felvértézem magam, olyan magasra nem ér el, ha verekedni akarna.

Kicsit megbotlottam az egyik próbababában, mert lelógott róla valami szar. A néni meg segített leporolni a nadrágomat. Ez visszább vett a harci kedvemből, de nem adtam fel. Gondoltam, flegmára veszem a figurát, akkor szépen megijed tőlem. Hát majdnem így is lett.

Megtapogattam egy nadrágot, enyhén undorodó arckifejezéssel, hogy tudat alatt felkészítsem arra, ami most jön, utána szép közömbösen megkérdeztem, hogy ez mennyi? Aszongya: *négyeze'öccá'*. Repertoáromból kirántottam a jó előre odakészített leghitetlenkedőbb ábrázomat, mondom neki: *ez??* Cöccögtem hozzá egy keveset, de csak mértékkal. Aztán ráztam a fejemet is, hogy nagyobb nyomatékot adjak a szavaimnak.

Hát mondom, én ezért hajlandó vagyok ezret adni, de csak azért, mert jókedvemben vagyok, és mert ma kaptam ösztöndíjat. Erre kitépte a kezemből, ráköpdösött az arcomra valamit kínaiul és visszaakasztotta a vállfára.

Úgy hangzott, mint egy nyertes csata? Legszívesebben elszaladtam volna szégyenemben, de nem tehettem, mert akkor hallgathattam volna Názártól életem végéig, hogy megfutamodtam egy másfél méter magas kínai nénitől.

Mondom, utoljára még ecce' megpróbálok alkudni, de ha így se adja, akkor hagyom az egészet. Más ötletem nem maradt. Odabaktatok a nénihez, mondom neki, legyen kéteze', de akkor adja hozzá a cipőt is! Csak azért nem köpte rám a levest, mert idejében félreugrottam.

A végén szép alázatosan kipengettem a nadrág árát, Názárt elátkoztam, kudarcaim listájára pedig felírtam az Ázsia Centert, ahová többet be nem teszem a lábam.

KÓROS ELVÁLTOZÁSAIM

Az az igazság, hogy már nagyon régen nem írtam semmit. Szégyellem is magamat. Nem volt időm semmire mostanában, az arcüreggyulladásom körül tartó huzavona lekötötte minden energiámat, de most végre sikeresen pontot tettem a végére. Megműttettem.

Vizsgálatok sora, mellette a doktori az egyetemen, nem egyszerű összehangolni mindent, főleg nekem, aki mindig mindenholnak elkésik, hebehurgya; nem is tudom, mivel fényezhetném még magam.

Szóval a vizsgálatokról. A magyar egészségügyről jót még nem sokszor hallottam, de álljon itt most egy pozitív ellenpélda.

Megmondom úgy, ahogy van: reszketett a bokám. Világéletemben nyúlbéla voltam, amit Názár – fogorvosi látogatásaim után készült – csuklóröntgenjei bizonyítanak minden kétséget kizáróan.

A vérvétel maga egy külön történet, egyébként se vagyok túl jóban a tűvel, de mikor felém közelít, azt különösen rühellem. Először is, teljesen abban a hitben voltam, hogy az ujjamból vesznek vért, és már az se tetszett. Hát még, amikor kiderült, hogy ez bizony vénás vérvétel lesz. Tyű, a kutya-fáját, régen ijedtem már meg ennyire. Nem mondom, hogy teljesen alaptalanul, mert bevillant egy kép, legutóbbi otthoni látogatásomról, mikor Názárom bal karján volt egy tenyérnyi lilás színű folt. Mikor hüledezve kérdeztem, hogy mi a jószagú málnabokor az ott, azt mondta, hogy az orvos nem találta el elsőre a vénáját. Derék.

De az én orvosom nagyon ügyes volt, hála az Istennek, már csak a második liter vér lecsapolása után vettem észre, hogy szabni kéne valami limitet ennek a jóembernek itt, mert nem az én véremből lesz paradicsomszós a vasárnapi töltött káposztára, az egyszer biztos. Utána azért egy jó darabig vértelen ábrázattal szédelegtem, kis híja volt, hogy meg nem kérdeztem, miért nem pakolják ki egyből a belső szerveimet is, hátha jó lesz még valakinek. Olyan sok olló meg kés hevert ott össze-

vissza, hogy inkább befogtam a pofám, mielőtt valaki komolyan venné nagylelkű ajánlatomat, és kibelezne ellenvetés nélkül.

Választhattam, még a legelején, hogy milyen érzéstelenítést szeretnék, mély altatást vagy éber szedálást, egyébként mikor két ismeretlen dolog közül kell választani, az esetek túlnyomó többségében természetesen én mindig a rosszabbat választom, de most az egyszer sikerült a jobbikat választani.

A mély altatásról ugyanis kiderült egy számomra ismeretlen információ, méghozzá az, hogy félméternyi kerti slagot tolnak fel az ember vénájába, ha esetleg valami balul sülné el, azon keresztül tudjanak azonnal gyógyszer pumpálni, fájdalomcsillapítót, amit csak lehet. Egész véletlenül derült ki ez, az egyik refteres kollégám ejtette el, akinek egészségügyi végzettsége van, hogy branült biztos beültetnek, mikor látta, hogy lefehéredtem, visszakozott, de nekem akkor már beszélhetett. Aztán hála az Istennek, nekem nem kellett, mert az éber szedáláshoz nem jár. Mondom, hogy most az egyszer jól választottam!

A műtét napján a klinikáig tartó úton többször is meghaltam félelmemben, de végül csak eljutottam a bejáratig. Magam is furcsállom.

Az egész hadművelet egy több komponensű bódító injekcióval kezdődött, amitől nagyjából másfél perc alatt nagyon részeg lettem. Gondoltam is, hogy mikor kijózanodok, megnézem, merre tartják ezt a jószágot, aztán távozáskor egy marékka elviszek magáncélokra, hadd legyen.

Aztán jöttek a műtősnők, bevittek a műtőbe, letakarva egy zöld lepellel, mint egy hullát, már csak a cetli hiányzott a nagylábujjamról, meg problémát jelentett volna, szerintem, hogy hullához képest elég aktívan szuszogtam. Utána következett egy orrspray, amitől nagyjából a vesémig elzsibbadt minden, lehet ki is pakoltak valamit belülről, míg nem figyeltem. Majd a legvégén egy érzéstelenítő injekció az orr nyálkahártyájába, biztos ami biztos. Aztán belecsapott a lecsóba a doktornő, nagyjából másfél óráig fűrt-faragott az arcomban, én meg addig végiggondoltam a szöcskék szaporodásának és fajfenntartásának összes lehetséges módját, majd miután ezzel végeztem, belekezdtem Hegel esztétikai alapelveinek újraértelmezésébe, csak sajnos ezt már nem érkeztem végiggondolni, mert időközben a doktornő befejezte arcom belső feltrancsírozását.

A beavatkozást követő negyvennyolc órából kiesett úgy negyvenkilenc, néhány felvillanó emlékkép maradt meg mindössze, az egyik az, mikor az első kontrollon a műtét után a doktornő kihúzott az orromból

másfél kilométernyi gézt, amivel az arcom ki volt tömve belülről. Nézem is, hogy ez valami bűvészműtátrány vagy mi?

Utána hazavánszoroghattam, azóta lábadozom.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani dr. Udvarhelyi Beatrixnak a kiváló munkáért, a sok türelemért, és azért, hogy nem ölt meg.

BAJUSZTALANITÁS

A minap, egy átlagosnál is önteltebb pillanatomban, mikor földönkívüli szépségemet csodáltam a tükörben, észrevettem, hogy – *jahajj!* – bajusz serked az orrom alatt. Alapvetően ez egy női arc. HÁTAKKORMEG? Nagy arcom van, mi tagadás, de azért ilyen jellegű szőröknek nincs rajta hely.

Azzal nyugtattam magam, hogy okos lány vagyok, valamit majd csak kitalálok. Híres vagyok a gyors és hatékony problémamegoldó képességemről. Közben nagyon vigyáztam, hogy a másik ágyon fetrengve röhögő Názár nevezetű barátosném észre ne vegye kétségbeesésemet a szempillámon és szemem sarkában.

Végül arra az elhatározásra jutottam, hogy szemöldök-csipesszel (!) kiszedem azt a pár szőrszálat, és utána nyugodtan befejezem a félbehagyott tábla csokimat. Az ilyesmiket kénytelen vagyok titokban enni, mert az Ember rossz szemmel nézi, mikor összevissza zabálok. Pedig én igazán megfontoltan és rendszerbe illően táplálkozom. Sorban, mindent. Csokit és egyéb édességeket csak este hat után, de kenyér nélkül, mert az hizlal!

Szóval, szemöldök-csipesz. Csak arról feledkeztem meg, hogy a teremtésnél, mikor a fájdalomküszöböt osztották, én a szépségnél álltam sorba. A vége az lett, hogy mindkét helyről kisemmiztek. Se ez nem jutott, se az. Helyette kaptam egy ordinaré nagy száját tele csúnya szavakkal.

Megkondult a vészharang a fejemben, de ügyet sem vettem rá. Kondult ott már annyi, amit figyelmen kívül hagytam, hogy eggyel több vagy kevesebb, igazán nem számít. Én már innen meg nem hátrálok. Rajtam röhögjön a fél világ? Nem olyan családból származom, hogy egy kis Bendegúzt idézzek.

Kicsit reszketett a bokám, mert átfutott a csöpp kis agyamon, hogy a végén juhászbajusszal végzem, ha ez a pár szál (amitől ha törik-ha szakad, most megszabadulok), elkezd itt nekem terebélyesedni. Názár

vidáman figyelt, mert először is, nem az ő bőre (bajsza) került vásárra, másodszor pedig mindig nagyon készségesen vihog az én rovásomra.

Hősiesen belekezdtem, a könnyem úgy csorgott, mintha hagymával mostam volna arcot; amúgy nem ápolok ilyen bensőséges viszonyt a bajszkámmal, csak rohadtul fájt. Ennek következményeként egy háromperces válogatott műsorral örvendeztettem meg kedvenc barátosnémet, amit az általam ismert vulgáris kifejezésekből állítottam össze hamarjában. Egyszer sem ismételtam önmagam. Ez biztos, mert Názár jegyeztelt, amennyire a kárörvendéstől bírt.

Pár szál kicsipegetése után egy kis pihenőt tartottam, mert úgy fájt, mintha a lábamat fűrészelték volna. A könnyeimtől már azt sem láttam, mit tépek, és előfordult, hogy mellényúltam. Nem is gondoltam volna, hogy az orr alatti terület ilyen rohadtul érzékeny. Ráadásul, amit kiszedegettem, nem is látszott. Ezt az átverést! Böszön nekiálltam korrigálni a gyenge teljesítményt. Az évi átlag könnymennyeiségem felét elhullattam, és még csak nagyon meg sem erőltettem magam.

A fél bajszomtól megszabadultam ügyesen, hatékonyan és vérbüszkén, de úgy elfáradtam, hogy nem volt kedvem már a másik felét is kigyomlálni. Így maradtam a féleszű, félkegyelmű mellé még félbajszú is.

SZLATINAI SZÜLINAP

Egy péntek délután, mikor még magasan járt a nap, édesapám feltarisznyált, és elindultam megkeresni a világ végét. Aki nem tudná, ez pont hat óra vonatozásra van Bátyútól, ahol kidőlt az *Üdvözlünk az Isten háta mögött!* felirat táblája, és helyette valaki krétával ezt írta egy korhadtt fadarabra: Szlatina. Nagyon helyes.

Még nem téptem le a bőrröndömről a cetlit, amit a reptéren ragasztottak rá, így siettem végig a falun, lobogó félméteres szalaggal. Meg kell adni a módját. Az egyik emberféle nagy udvarlásba kezdett a vonaton: szépség, ez a táska repült? Mondtam, hogy nem csak a táska, a gazdája is. Amerikából? Majdnem. Mindenáron a telefonszámom kellett volna, mondtam neki, jóember, magának már van egy, nekem mi lesz, ha ezt is odaadom?

- Szépség, add meg a számod!
- Nekem nincs ukrán számom.
- Add a németet!
- Persze, és a férjem mit fog mondani?

Végül abban maradtunk, hogy két hét múlva találkozunk Stuttgartban. Elfelejtettem mondani neki, hogy rám egy kicsit várni kell majd. Olyan pár évet.

- Viszlát, szépség! Biztosan nem adod a számod?
- Biztos, biztos.

Egész életemben nem találkoztam annyi illuminált emberrel, mint néhány nap alatt Szlatinán. Ez itt létforma. Senki sem józan teljesen, estefelé pedig végképp. Az egyik srác sírva beszélt, azt hittem, hogy részezen ilyen a hangja, beletelt két napomba, míg rájöttem, hogy józanon is pontosan így artikulál.

Péntek este megismerkedtem az ottani elittel, akiknek Henci már sokat harangozott rólam. Csupaszív emberek. Hamar ütnek és sokat isz-

nak. Nem negatívumként, mert három napig teljesen közéjük tartoztam. Szombaton kirúgtunk a hámból Henciékkal, megünnepeltük Edina születésnapját, aztán tegnap újra. Nehogy elfelejtse. Nem mintha lehetne.

Motoroztam is. Életemben először. És utoljára, egészen biztos. Mindezek mellett rettenetesen hálás vagyok az égben lakónak, hogy egyáltalán életben maradtam. A srác úgy hajtott, mint a veszett, én meg úgy sikoltoztam, ahogy a számon kifért. A vér kocsonyásra fagyott az ereimben, ami helyett egy másik állagú anyagot kellene mondanom igazság szerint, ami a csípő környékén tartózkodik általában, csak a kiskorú olvasók miatt kénytelen vagyok rébuszokban beszélni.

Nem mertem nagyon ütni a hátát. Félttem, hogy véletlenül halálra verem, akkor ki vezeti a motort? Biztos pusztulás. Nálunk Názár a nagy motorrajongó, nem én. Én a kukac vagyok. A gyáva kukac. Muszáj mindent kipróbálnom, nehogy valamiből kimaradjak, mert megesz a fene.

Összegezve a hétvége eredményeit: rájöttem, hogy a vakmerőségem határait nincs mit feszegetni, mivel a fentebb említett dologgal egyáltalán nem rendelkezem; a véremben még sokáig kimutatható lesz egy izmos alkoholszint; dagadtra táncoltam a bokáimat és tegnap elszívtam egy cigit. Azt hiszem, kezdek zülleni. Edina, Isten éltesse!

EGY UTAM HAZA

A nylonharisnya meg én esküdt ellenségek vagyunk már ősidők óta. Valahogy mindig lecsúszik a térdemig, hiába húzom fel tüdőig, ha tehetném, még spárgával körbe is csomóznám a derekam körül, de a ruhám alól kidudorodó vastag sáv érdeklődő kérdésekre adhatna okot.

Csak hát vannak olyan alkalmak, ahol az embernek viszonylag kulturált külsővel kell megjelenni és ennek jobbjára követelménye szokott lenni a harisnya, ami fedi a jéti lábait, ha reggel lusta volt felkelni egy félórával hamarabb, hogy bizonyos gyomlálási hadműveleteket elvégezzon idejében, helyette tovább aludt egy kicsit. Na, ilyenkor nagyon jól jön az a rohadt harisnya.

Viszont egy konferencia közepén mégsem kezdek el a szoknyám alatt kotorászni, és azt sem várhatom el, hogy a közönség addig tapintatosan másfelé nézzon, míg én harisnyát igazítok. Vagyis elvárhatnám, de nagy valószínűséggel az lenne az utolsó elvárásom szakmai berkekben, és a doktori programból is úgy repülnék, hogy a lábam se érné a földet.

Ezért Názárom szabadalmaztatott egy nagyon egyszerű módszert, amivel elkerülhető, hogy az embernek tízpercenként olyan arca legyen mint akinek szorulása van, illetve egész este úgy járjon, mint aki nemrég esett át egy végbéltükrözésen és még friss az élmény. A módszer a következő: bugyi alulra, rá a harisnya. Eddig ismeri minden földi halandó, Názár trükkje most következik, ő még egy extra bugyit húz a harisnyára, a biztonság kedvéért, ami primán be is válik. Megtartja a harisnyát és az ember egész este olyan magabiztos lehet, amilyen csak akar, és ha egy katonai attaséval cseveg, az illető nyugodtan hiheti azt, hogy azért mosolyog, mert valami nagyon szellemeset mondott, és nem azért, mert eszébe jutott, hogy egy hónapra elegendő bugyi van rajta.

A fenti tanácsokkal felszerelve magabiztosan készültem a közelmúltban egy konferenciára, reggel indulófélben voltam épp, mert szokás szerint időszükében kezdek el mozgolódni mindig.

Ahogy kiléptem az ajtón, megbotlottam a kurva macskában, ami-be igazán belecsaphatott volna már régen az istennyila, és ugyanazzal a lendülettel elegánsan át is estem rajta. Míg kisöpörtem szememből a homokot, a macska, mint aki jól végezte dolgát, púposra görbített háttal nyújtózott egyet, majd lustán, komótosan elsétált a haragom elől, amit egyébként nagyon bölcsen cselekedett, mert ha rajtam múlik, akkor már csak egy marék bajusz, meg néhány szőrszál maradt volna mostanra belőle, nekem meg lenne a rovásomon egy frissiben elkövetett brutális macskagyilkosság.

Ilyen ómenek után sose számítok semmi jóra, úgyhogy azt a napot hagyjuk is. A visszautamról tennék még említést pár röpké mondatban.

A vonat mosdójában öltözök át, zakatol a vonat, dülöngélek jobbra-balra, fél lábam még a nadrágban, másikkal már a levegőben kalimpálok, igyekszem nem hozzáérni semmihez, és közben átkozom magam, hogy miért vagyok ennyire szerencsétlen, miért baj, ha átizzadt egy kicsit a pólóm, majd megszáradt volna, a többi utasnak is melege van, senki nem cirkuszol, mindig csak én. Én primadonna vagyok, izzadt pólóban nem maradok, átöltözök, vérszemet kapok, egy füst alatt már a farmert is lecserélem kismadrágra. Épp most döccent egy nagyot a vonat, a pucér fenekem nekicsattan a fülke falának, de legalább a lábam nem ért le a földre, ahol ki tudja milyen eredetű víz (remélem, élet nélkül) csillog.

Itt már átkozom a makacs eszemet, hogy nekem sose jó, ami másnak, én mindig okosabb vagyok, míg egyszer úgy pórul nem járok, hogy míg élek, megemlegetem, és hogy annyi ész se szorult a fejembe, hogy akkor menjek öltözni, mikor áll a vonat.

Diadalmasan rikkantok egyet, levettem a nadrágot, nem értem hozzá semmihez, már csak felrántom a rövidnadrágot, pikkpakk átveszem a pólót és úgy elpucolok innen, mintha sose lettem volna. A póló beleakadt a nagy loboncos hajamba, míg egyszer hirtelen felindulásból széles választékot nem borotválók a közepére.

Vakon botorkálok a tizenhét centi átmérőjű fülkében ahol oxigén-molekula csak elvétve található, és ugyan miért ne akkor kezdene el nagyokat döccenni megint a vonat, mikor a fejem a pólóban van, a felső végtagjaim meg furcsán kicsavarodva? A legalkalmasabb pillanat.

Nagy lendülettel végre kiszabadulok, ha három kezem lenne, büszkén megveregetném a vállam, milyen ügyes vagyok, nem hiába a főiskola legkreatívabb diákja, kevés ilyen értékes ember él a földön, dics-

himnuszt zengek magamról, nagyszerűségemtől meghatódom, szinte a szemem is könnybe lábad.

Elvakultságomban és eltelve nagyszerűségemtől a póló valahogy kicsúszott a kezemből és pont a WC-ülőkére esett...

Megsemmisülten, lesújtva álltam fölötte és ha lett volna harmadik kezem, olyat vertem volna a pofámra, hogy egész biztosan emlegetném még vénasszonykoromban is. Mert nem igaz, hogy ekkora ökor vagyok, ilyen a világon nincsen még egy. Külön karámba zárva kéne szállítani a vonat után kötve, nem pedig ülőhelyet biztosítani számomra ott, ahol a többi normális ember ül. Hát teljesen idióta vagyok? Ilyen emberek kaphatnak doktori ösztöndíjat? Hát milyen világban élünk?

Megrendülten álltam a póló fölött, mert ugye arról szó sem lehet, hogy kivegyem onnan, és más szardarabkáit lefricskázva később tovább viseljem. A tanulópenzt mindenki megfizeti egyszer, de az olyan östulkok mint én, egész életükben fizetik a bolondok adóját.

A meggyilkolt póló teteme fölött megfogadtam, soha többet nem öltözöm vonaton, akkor se, ha olyan meleg lesz, hogy a Háj leolvad rólam, és már csak As Csilla maradok, mert annyi ruhám nincs, hogy a WC-be dobáljam őket.

MEGVÉNÜLTEM

Az idővel mindösszesen annyi a problémám, hogy azok közé a kevés dolgok közé tartozik, amik fölött nincs hatalmam. Egy hétévessel elbá-nok, még egy Názárral is, de az idő nekem is sok.

Egy bölcs ember mondta valamikor, hogy amin nem tudsz változtatni, azt fogadd el, mert az idegeskedéstől szaporodnak a ráncok, és az egyéb, öregedésre utaló jelek. Sajnos, kénytelen vagyok megfogadni ezt az intelmet, mert most már az idő is ellenem dolgozik.

A nevezetes eseményre való tekintettel – ahogy a félkegyelmű barátságom fogalmazott – csaptunk egy halotti tort. Nem értette, miért fordult szinte azonnal vérbe a szemem. Na mindegy, megkezdtek az előkészületeket a toromra. Zártkörű volt, csak Henci meg Edina kapott meghívót, és mert ezt a bomlott elméjű Názárt nem tudtam hová tenni, lévén, hogy ő bérli a másik ágyat a szobámban, ő is ott volt. Ő emelte a jelenlétével a halotti hangulatot. Semmi extra program, elénekelték nekem pár zsoltárt, Edina még a Himnuszba is belekezdett, és csak azért nem fejezte be, mert a második sor után elaludt.

Na jó, nem is így volt. Kezdem az elején.

A barátságom csillogó szemekkel segédkezett a franciasalátában, amit én baljós vastagbélremegéssel toleráltam, de annyira lelkes volt, hogy elnéztem neki. Mikor már a második tányért csorbította ki, akkor észrevétlenül kezdtem adagolni a műanyag tányérokot. Igazság szerint, azt sem bántam volna, ha a fazékból eszünk, sokba fájt nekem ez a segédkezés, az a szomorú helyzet. Még a darabolásnál, furcsállottam, hogy alig gyarapszik a tojás a tányérban, viszont a héja egyre több. Kérdőn néztem Názárra, ki ette meg a tojást? Aszongya, ő nem látta, mert háttal állt és az arca nem látszott. Na, kicsit hiteltelen volt ez nekem, mert a szája sarkában ott fityegett egy darab sárgája. Nem merem írni, hogy fehérje, mert félreérthető lenne. És hadd éljek még.

Na, minden viszontagság ellenére valahogy meglett a saláta, és helyenként még tyúktermék is volt benne, nem a szarra gondolok. Utána gyorsan kitakarodtunk az állomásra Henciék elé, mert a világvégéről (Szlatina) naponta egyszer jár vonat, és olyan lassan jön, hogy csak éccaka ér ide. Előtte még kiséptem egy fél krumplit ennek a padlizsánhajúnak a szempillái közül; aszongya, hagymapucolás közben került oda. Csak én nem látom az összefüggést?

Sötétben bandukoltunk ki az állomásra, mert Ukrajnában nem divat a közvilágítás. Még mindig a csernobili sugárzásból táplálkozunk. Názár természetesen belelépett valamibe, aminek a szaga végigkísért minket, és egész úton azzal gyanúsított, hogy én voltam. Mármint a forrás. A cipőt kidobtuk. Názár még nem tudja. Henciék nagyon boldogok voltak, hogy újra körülölelte őket a tündöklő egyéniségem. Igaz, a szájukból ez úgy hangzott, hogy *Csilla, be nem áll a pofád*. Ugyebár, a messziről jött ember azt mond, amit nem szégyell. A szlatinai meg végképp.

Miután bepakoltuk Hencit meg Edinát a szobába, Názár bölcsen megjegyezte: annyi hely sincs, hogy köpni lehessen. Volt. Én tudtam. Egy röpke kézítása után megkezdtük hivatalosan a tort. Nyitányként Názár összetört egy tálat. A levest már nem tudtam megmenteni belőle. Nem mondom, hogy sajnos, mert borzasztó íze volt. A barátságosném főzte. Talán, ha szépen megkérem, legközelebb nem fog telefonálni közben. Nem, ez így nem helyes. Talán, ha szépen megkérem, legközelebb nem fog akarni főzni. Szépen kérésből ász vagyok. Többet a konyha felé se fog szagolni.

Dobtunk a kutyának, ami azt jelenti, hogy ettünk. Ki így, ki úgy. Ki leöntötte a nadrágját, kit meg Názárnak hívnak. Utána jött az érdemi rész. Emeltünk egy kicsit az alkoholszintünkön, a sok sörtől bódult hím csak úgy pislogott, mikor belibegtünk frissen, és fiatalon, és szépen, és Henci óriási mellekkel. A sambucáról azt kell tudni, hogy én most ittam először szakszerű mixer által kevert verziót. Korábban már ittunk hasonlót, Budapesten, a részképzés alatt, ugyanezzel a brigáddal, de azt a részt fedje homály. Erről jut eszembe, Henci: Ella üzeni, hogy adós vagy két pohárral. Azokért cserébe, amiket a sambuca oltárán áldoztunk fel.

Két kör több volt, mint elég. Érdekes érzés, talán ahhoz áll a legközelebb, mikor az ember légcsővéen folyékony ólmot öntenek le. A barátságosnémé nagyon forró lehetett, mert sziszegve és lógó nyelvvel távozott. A kávészemeket a tetején nagyon élveztem, még reggel is talál-

tam néhány darabkát a szájüregemben. Hazafelé menet egy kicsit csuklottam, olyan két kilométernyit. Pár vodka-narancs is lecsúszott, nem számolta senki, csak az üvegekből ítélt meg reggel, hogy elég jó volt a parti. Akarom mondani a tor. A barátném elég sokat kérdezősködött az előző esti eseményekkel kapcsolatban, itt-ott kiesett pár óra. Főleg az a rész, hogy vonszoltuk be a szobába, és miért nézett a portásnéni furcsán. Nekem kellett volna matt részegnek lennem, elvégre is én vagyok teljesen nagykorú a világ összes államában. Mostantól vigyáznom kell magamra, mert büntethető lettem.

Mennem kell aludni, hogy a bőröm hamvasságát még sokáig megőrizzem és a tekintetem még tovább csillogó maradjon. Egyszer eljön az idő, amikor már nem lesz pénzem drogokra. Meg kell tanulnom más praktikákhoz folyamodni.

U. I.: A fenti események valóságosak és megtörténtek. A fejemben.

EGY BARÁTSÁG MARGÓJÁRA

Azt mondják, madarat tolláról, embert a kézfogásáról ismerni meg a legjobban. Meg arról, hogy ad-e kölcsön. Az eredeti fordítás nem teljesen így hangzik, de ez jelen esetben teljesen lényegtelen.

Az első dolog, hogy bármikor számíthatok rá. Mindegy, nappal van vagy éjszaka, épp zuhanyozik, vagy alszik, uborkapakolás van az arcán vagy sminkel. Habár a sminkelésnél vigyázni kell, mert olyankor harapni is szokott, ha túl közel megyek, meg nagyokat rúgni, úgyhogy ezt visszavonom. A többi érvényes.

Nagyszerű humorérzéssel rendelkezik. Elég elmondani háromszor a viccet, és már rögtön érti. Ritka az ilyen ember.

Minden megvan benne, ami belőlem teljességgel hiányzik. Szorgalmas, megfontolt, és tud spórolni. Ezt irigylem a legjobban, mert nekem sajnos fogalmam sincs, hogyan kell.

Ebből kifolyólag, következő életében egészen biztosan szappan lesz belőle. Már csak azt kell eldönteni, hogy folyékony szappan, mosószappan, illatos szappan, babaszappan, férfiszappan, ajándékszappan, vagy esetleg háziszappan. A lehetőségek tárháza olyan bő.

Az erős barátságok alapja a jó kompromisszumkészség. Fontos, hogy ebből sok legyen mindkét félnek. Nálunk Ivettának jutott az összes, az én részem is. Kisemmizve érzem magam.

Ez az elmebaj előtti utolsó stádium. A téboly már ott ül a szemünkben, de még lappang. Vagyis csak az Ivettáéban, mert én nem szeretem, ha a szememen ülnek. Ivetta szelídebb, ő hagyja.

Rengeteg heppje van, amiken órákig bírok röhögni. Például imádja elvakarni a szúnyogcsípéseit. Van ezzel más is így, de ez sokkal összetettebb folyamat, mint amilyennek elsőre tűnik. A részleteket talán inkább fedje a feledés jótékony homálya.

És nekem ezzel az emberrel kell osztoznom a kollégiumi szobán. Ébredés után első dolga terepszemlét tartani a sovány lábszárain, ha talál

néhány piros pöttyöt, akkor elégedetten felsóhajt. Ezután következik csak az említésre méltó rész. Megpiszkálja a pöttyöket, aztán vár egy kicsit, majd mikor elkezdenek viszketni, élvezettel képes vakarózni órákon át.

Szeretek náluk nyaralni, mert kedvelnek a szülei. Amit nem igazán értek, hiszen a barátaimat általában eltiltani szokták a társaságomtól. Ivetta szülei meg vannak győződve arról, hogy a lányuk csak jót tanulhat tőlem. Meghagytam őket ebben a tévhitben.

A legutóbb náluk töltött hétvégén az anyukája ezüst étkészlettel terített, aminek következményeként rögtön a zsebeim mélységét vizslattam, melyikbe férne belőlük néhány, ínségesebb időkre gondolva.

A félkegyelmű másik felem ezzel tökéletesen tisztában volt, és árgus szemekkel figyelt egész délután. Az esetek többségében egy rugóra jár az agyunk, de ez nem azt jelenti, hogy egyformán intelligensek vagyunk, hanem sokkal inkább azt, hogy ugyanolyan defektes, mint én.

Mikor búcsúzásra került a sor, így köszönt el tőlem: „Megerszámoltam a kanalakat, a kend szerencséjére megvan az összes. Isten áldja kendet.”

Furcsa kapcsolatban áll az önbecsülésével, többnyire ő marad alul. Érdekes. Már csak azért is, mert ebből a csatából mindig győztesként kerülök ki.

Állítása szerint óriási füleket kapott a teremtésnél, pedig teljesen átlagos fülei vannak; legyezni éppen lehet velük, de ez inkább előny a nagy kánikulában.

Óriási forráságban nagyon hasznosnak bizonyulnak, és mikor eszik, olyan szépen lobognak. Öröm nézni.

Kár, hogy gyerekkorunkban még nem ismertük egymást, biztosan nagyobb befolyással lehettem volna az életére, bár ezért most cipelnem kéne a szülei átkát.

Van egy szoknyája, amit nagyon nem szeretek, mert úgy néz ki benne, mint egy hittérítő, és amikor felveszi, mindig tisztelendő anyámnak szólítom. Marha vicces. Szerinte egyáltalán nem, de hát nem érthetünk mindenben egyet.

A nevetés jó dolog, az ember boldogabb lesz tőle. Könnyebb, ha van kivel nevetni. Ha az ember magában nevet, az sokatmondó tény az elme-gyógyintézeti munkatársak számára.

Igen, ő a barátnőm, olyanokat tud nyelni, mint egy ágyúlövés, fél a gilisztáktól, undorodik a hajszálaiktól, macskabolond, szereti a nyelvtant és megeszi, amit főzők.

Az öreg néniket illedelmesen átkíséri az út másik oldalára, (nem csak félig!), társaságban nem káromkodik, mindig nőiesen viselkedik, (példát vehetnék róla, igen), pontosan kiszámolja, mennyi pénzre van szüksége, mindig van a zsebében egy tartalék zsíros kenyér, és határtalan türelemmel viseltetik a félkegyelmű barátnője iránt. Hát élet ez?

Sok dologban nem hiszek, sok mindent megkérdőjelezek, de azt hiszem, barátok nélkül az embernek minden sokkal nehezebb. Ha nincs kinek panaszkodni, nincs kivel örülni, az ember magányos lesz. És a magány nem jó dolog. A magány nagyon rossz dolog.

Olyan barátnő ez, akit ha az éjszaka közepén felhívnék azzal, hogy megöltem egy embert, csak annyit kérdezne: *Ásót vigyek?*

NÁZÁROM SZÍNRE LÉP

Valentin-napra egy nagyon szép fülbevalót kaptam, amit azóta is nagy becsben tartok, nehogy baja essen. A fülem helyett a fiókban tartom, szépen becsomagolva. Április eleje lévén, megembereltem magam, mégis csak szégyen, hogy nem vagyok képes elmenni és lövetni két lyukat a fülembe.

Názár is heccelt már, hogy nem fáj az egyáltalán, de amikor belecsíptem a fülébe, könnybe lábadt a szeme, csak gyorsan elfordult. Jó nagyot tudok csípni. Ez az egyik érvem, a másik egy pötikét vizuálisabb. Láttam egy félév körüli kis krapekot, amikor átlőtték a fülét. Úgy bömbölt, hogy összefacsarodott a természetes aortapumpám. Biztosan a vér is csöpögött a fülcimpájából, szép konszolidáltan a vállára, de nem mertem odanézni, mert azzal voltam elfoglalva, hogy csendben és feltűnésmentesen a könnyeimet nyelddessem visszafelé.

Ha nekem egyszer utódom lesz – márpedig egyszer át kell adnom valakinek a Világ Ura pozíciót –, megvárom, míg magától megbolondul, én biztos nem fogok lyukat fúratni a fülébe.

Önként és dalolva (ez túlzás), reszkető bokákkal (ez nem), mentem a halálba. Sajnos, Názárom nélkül, teljesen egyedül (!), mert a betegség meg én levertük a lábáról. Delíriumközeli állapotában nem engedhette meg magának, hogy elhagyja az ágy területét, ahová egy jó erős madzaggal is odakötöztem, csak a biztonság kedvéért.

Az a kedves kozmetikuslány hiába biztatott, hogy *ne félj marha, csak egy pillanat az egész, meg sem érzed*, azért én csak izzadtam tovább, becsülettel. Hát tényleg nem fáj annyira, mint ahogy vártam, na, elismerem. Csak egy kattanást hallottam, és már a felével meg is voltunk. A szemem se rebkent, úgyhogy nagyon büszke voltam magamra. El is határoztam ott helyben, hogy nyomtatok magamnak egy elismerő oklevelet, hogy az utókor számára maradandó nyoma legyen annak, milyen hősieen helyt álltam önkéntes csonkításomnak napján.

Később párszor elfelejtkeztem arról, hogy két nyílt seb van a fülemben, de rögtön eszembe jutott, mikor óvatlanul vettem le a pólómat. Ó, de még mennyire eszembe jutott. Pár keresetlen szót el is mormoltam hirtelenjében. Halkan, mert Názár épp aludt és ébren sokkal elviselhetlenebb, mint alvás közben, főleg ha még beteg is mellé, úgyhogy nagyon őriztem eme kincset érő állapotot.

Sajnos, a betegsége miatt lemaradt egy jó kis lazítós estéről, ahová mindenki puccosan jött. Akadt, aki nem találta el a megfelelő öltözetet és az ebédlő függönyébe burkolózva jelent meg. (Ezt csak a te kedvéért, Hencike!) Hála az égnek, az embernek vannak olyan barátai, akikért a fél karját odaadná, akik erre maguktól felhívják a figyelmemet és röhögve biztosítanak arról, hogy ötvenezerszer szebb vagyok, mint ez a bizonyos függönyös. Nyilvánvaló, hogy bámulta a ruhámat és belül zokogott. Ilyenkor úgy érzem, mintha hájjal kenetnének. Még egy magvas gondolat: guba gubához, suba meg subához.

Ezen a bizonyos bálon a barátságosnő színésznőként debütált, nagyot alakított, magas láza ellenére. Igaz, hogy pötikét megbámulták az emberek, mikor bevonultunk a terembe. Érezhették, hogy itt valami különleges fog történni. Habár ezt a ruházatából senki meg nem jósolja előre, az egészen biztos.

Az úgy volt, kérem alássan, hogy elől vonultunk mi, az Ember meg én. Én csak vonaglottam, mert a magas sarkú már akkor törte a lábam, de ne vonatkoztassunk el a lényegtől. Mögöttünk meg a barátságosnő párja – az anonimitás kedvéért nevezzük csak Ivánnak, otthon már úgyis így tartják számon –, szóval mögöttünk Iván jött öltönyben, mellette Názár a kezét fogva, két copfban, piros garbóban, aminek a nyaka rozszszul volt letűrve, fekete alapon sárga kockás rakott szoknyában, alatta piros harisnya és fekete csizma.

Az előttünk ülő néhány sor majdnem egyöntetűen fordult hátra, hogy ciccegvé, mosollyal a szájuk sarkában megbámulják barátságosnőmet, majd megnyugodva forduljanak előre, hogy mégsem volt olyan rossz választás az ebédlő függönye.

Háddepedig az volt. Pfuj!

Szolidaritást vállaltam kedvenc barátságosnőmmel a hiányosságok terén, mert nem hiszem, hogy volt a bálon még egy ember, akinek a bal lábán csak három köröm volt kifestve. Pont az a három, ami kilátszott elől a magas sarkúból. A brant az ilyen lyukas cipőbe! Siettünk nagyon,

ez szóljon mentségemre. Egyébként sem elég két és fél órával hamarabb elkezdni készülődni, ez bizonyított tény, de mindig úgy alakul, hogy bele kell férni negyvenhét percbe. Ez a negyvenhét perc csak arra elég, hogy az ember fehéreneműt válasszon a hihetetlenül szűk ruhája alá, de olyat ami nem látszik át, nem emeli ki a zsírpárnákat a csípőm környékén, szóval sok a kritérium. A vége az, hogy a tizenhétmillió különböző árnyalatú fehérenemű közül egy sem felel meg az elvárásoknak. Még ilyen! Hát csoda, hogy kevés az a negyvenhét perc?

Názár barátosném óriási tapsot kapott, amit meg is érdemelt, én meg gúnyosan ciccegetem az előttünk ülő sorokra. Hencivel megvetően pillogtunk rájuk. Semmi szépet nem kívántunk nekik egyáltalán. Reméljük, megkapják. Főleg a függönyös.

AMIT A BIZOTTSÁGI VIZSGÁRÓL TUDNI KÖ'

Hol is kezdjem? Legjobb lenne az elején. Ha tudnám, hol az eleje...

A bizottsági vizsgát a felsőoktatásban részt vevő diákok ismerik. Azt jelenti, hogy a szerencsétlen, aki részt vesz rajta, nem volt képes meg tanulni az adott anyagot a vizsgára, de még a pótvizsgára sem. Ezért szükségeltetik a harmadik, egyben utolsó lehetőség (mielőtt aszondának neki, hogy takarodjon vissza az ólba), a bizottsági vizsga, amihez kérvényt kell írni és ahol rengeteg ember benn van, pislog a gülü szemével rád, aki most se tudsz egyáltalán semmit.

Annyira kellemes és vidám dolog, hogy az embernek leizzad a háta, de olyan abnormális szinten, koordinációs zavarai lesznek, ami annyit tesz hogy a lába olyan, mint egy idült alkoholistáé. A beszédközpontja jelentős mértékben sérül, vagyis dadogni kezd és összefüggéstelenül beszélni, (ez jellemző egy másik ismerősömrre is, és csak azért nézzük el neki, mert annyira kék a szeme), valamint a tudása úgy elillan a fejéből, ahogy az a nagykönyvben írva van.

Felmerül a kérdés, miért tulajdonítunk ennek ekkora jelentőséget? Nehezemre esik kimondani, főleg így diploma előtt, de én is begyűjtöttem egyet. Na, csak kimondtam. Rettenetesen büszke vagyok magamra. Ez azért teljesítmény. Örültem neki cefetül, mondtam is a barátságosnémnek, hogy nyugodtan köpjön rám, amikor csak kedve tartja és alkoholos filccel teljes lelki nyugalommal ráírhatja a homlokomra, *hogy hülye vagyok, üssetek!* Megérdemlem.

Mikor vizsga előtt a fent említett egyed osztja az észet a többi vizsgázónak, akik alázatosan isszák minden lélegztvételt, és ő maga meg alulmarad, bocsássa meg a világ, erre nehezen találok szavakat. Illetve találok, de mivel a vizsgaidőszak véget ért, a káromkodási licencemet bevonták. Többen is. Úgyhogy csak magamban.

Azért igazságtalanság egy kicsit, *háddenem*? Ki tehet arról, hogy hülye vagyok? Mindjárt mást fogok hibáztatni érte. Legszívesebben egy testrészt neveznék néven, ami erős összeköttetésben áll egy négylábú állattal, ami nyihog, és a nyihogó állat (ami úgy tudja elvenni a kockacukrot a kezemből, hogy közben hideg futkos a hátamon), ezt a testrészét nemzésre használja. Aki ebből se találja ki, az meg is érdemli.

Egyébként, akinek ilyen görbe lábai vannak, mint nekem, hogy az egyik iksz, a másikat meg kiolvasni is alig lehet, az ne akarjon néptáncolni, hanem örüljön, hogy járni megtanult. Amíg a többiek követik az adott tánclépést, ami jobb-jobb, bal-bal, dobbantás; ám amit én ki tudok hozni magamból: jobbra csúszok, amikor a többiek balra, persze, miért is mennék egy irányba velük? Balra figyelek, hogy ne lépjek rá a partneremre és sűrűn szabadkozom, amikor mégis rálépek. Szabályos időközönként letörölgetem nyálamat a ruhámról, mert mindenre egy-szerre odafigyelni nem tudok.

A legmegalázóbb, amikor a másik körrel párhuzamosan kerülünk, és panaszkodom Názárnak, hogy a hétszázötvenhatmilliárd tánclépésből nekem még egyszer sem sikerült úgy lépni, mint a többieknek, akkor az elnök asszony lazán átszól a másik sorból, hogy nem nehéz, a jobb lábát rakja előre, a másikat meg szép lassan utána. Szánakozó tekintetéből ítélve arra gondolhatott, hogy egy ilyen nyáladzó borjú, aki összetapos mindenkit maga körül és a lába olyan bot, hogy ütni lehet vele – mire fogja használni a diplomáit? Poháralátétnek?

HOGYAN FORDULJUNK KI MAGUNKBÓL?

A képlet egyszerű: tanári gyakorlat. Bármennyire egyszerűen is hangzik, nem az. Mert minden órára fel kell fegyverkezni, hogy az ember ne menjen teljesen védtelenül az oroszlán barlangjába. A leendő tanárok fegyvere (fejrázás, és motyogás: sose leszek tanár), általában óravázlat és jelentős mennyiségű, fejben tartott tudás.

Jó hír, hogy ebből nekem csak az egyik hiányzik. A rossz, hogy ez a jelentős mértékű tudás. A hevenyészett óravázlat megvan, mert még élénken él a fejemben a tavalyi gyakorlat emléke, amikor is vért izzadva szerkesztettem meg az óravázlataimat. Utólag. Az órákra csak cetlikkel mentem, nehogy valamit úgy csináljak, mint a többiek.

A kölkök az iskolában rettenetesen rosszak. Még túl kell élnem három hetet közöttük. Egyet-kettőt megcsonkítok, a többi majd példát vesz róluk. Csak tudnám, hogy miért rángatózik a szemem mellett ez a kis ideg állandóan.

ZÁPTOJÁS, AVAGY ÚJRA ITTHON

A vizsgaidőszak hivatalosan véget ért. Kicsit még élvezem ezt az eufórikus állapotot. Utána kedden újra bemegyek vizsgázní. Még egy utolsót. De tényleg utolsót. A nagy szabadság örömére kiköltöztem a koliból. Málhás ló módjára, még szépen fogalmaztam. Nagyon szépen. Az ukrán vonatok állapotának részletezésétől most eltekintek.

A húgom úgy köszöntött a kapuban, hogy egyetlen röpke mozdulattal, lendületből ráugrott nyolc lábujjamra, valamint belekapaszkodott a szatyorba, amit a kezemben hoztam már az állomástól, és a füle már totál bevágott a bőrömbe. Ettől a kapaszkodástól a fül leszakadt, a tasak nagyot puffant és az ujjaim diszkréten belepotyogtak. Vérprofi.

Még ki se pakoltam, de a macska már belebújt a bőröndömbe. Csak az egyik tappancsa látszott. Ahelyett, hogy megszorítottam volna, csak megsimogattam a puha kis talpát.

A húgommal lementünk a kertbe megnézni, van-e még számóca, illetve hogy a barack jó-e már. Még nem volt jó. A biztonság kedvéért megettünk egyet zölden. A szomszéd kertjéből trágyaszagot hozott a szél, mondom a húgomnak, szarszag van. Aszongya, az mi?

Kicsit meghökkentem a gyermek lelki tisztasága láttán, de eszembe jutott, hogy még pár napig – mielőtt elindulnánk Názárommal a nagyvilágba –, itthon leszek, tanítok egy-két új dolgot. Miközben ezeken méléztam, a húgom egyszer csak elkezdett szaladni ész nélkül, közben hátrakiáltott, hogy aki másodikként ér a kert végére, az a záptojás!

Na mondom, mégsem olyan ártatlan ez a gyerek. Egy kis vihogás után megérdeklődtem, hogy ez meg mi? Apáék rögtön rám kenték, hogy a gyerek tőlem tanulta ezt a hülyeséget, de szerencsére a gyerek emlékezett, hogy NEM tőlem, hanem az iskolában tanulta. Nagyon helyes. Mennem kell záptojást játszani, de most nem hagyom nyerni...

EGÉSZSÉGEDRE, KISUNOKÁM!

Nagymama az ideális nagy. Pont olyan, amilyennek az ember elképzel egy nagymamát. Ősz kontyával, értelmes, csillogó tekintetével mintha egy meséskönyvből lépett volna elő. Idős kora ellenére szellemileg teljesen friss, hála Istennek.

Könnyen megszeret bárkit, de úgy kell enni nála, mint a karikacsapás! Enni kell. De mindig.

A reggelit úgy hozza be, hogy *egyetek gyerekek, mindjárt kész az ebéd*. Ott ül, és árgus szemekkel figyel, amíg el nem tűnt az utolsó falat is.

Egyetlen módon lehet nála túlélni: ha az ember úgy eszik, mintha most szabadult volna valamelyik fegyintézetből. Ez egyáltalán nem tesz jót az egészségnek, de mit számít egy kis gyomorfekély, mikor az ember látja nagymamát megnyugodva hátradőlni a karosszékében.

Mikor már megettünk minden létező ennivalót, és azt hinnénk, hogy végre egy kicsit nyugodtan emésztgetünk, akkor jön az újabb megpróbáltatás: nagy csörtet befelé egy óriási tál rántott csirkecombbal, az aláfestő szöveg a következő: *most sütöttem, meg kell enni, nehogy megromoljon!*

Kétségbeesetten pislogunk, de szólni nem lehet egy szót sem, mert akkor nem fogunk bírni eleget enni ahhoz, hogy megbocsásson. Egyéb megoldás nem lévén, némán ülünk és eszünk, majd hónapok múlva csodálkozunk, a szekrényben, lepedők közt talált csirkecombokon. Nahát!

Kis idő múltán, amikor az embert a rosszullet kerülgeti, és az utolsó falatot már nem meri lefelé nyelni, mert teljesen biztos benne, hogy azonnal visszajön, akkor nagy csípőre tett kézzel harciasan körbenéz, hogy most már bírjátok ki ebédig valahogy.

Aztán rám téved a tekintete, aggodalmasan felsóhajt: *fiam, te olyan sovány vagy – nem ennél még valamit?*

Néha eltöprengek: az *egyél fiam, mert csúnya, aki sovány* közmondás vajon nem tőle származik? Egyáltalán nem lennék meglepve.

Nagyapa gyomorbeteg, nem lehet neki összevissza enni, igazából semmiféle nem lehet neki enni, aminek egy csepp íze is van. Ezért mindazt, amit nagymama ötven év alatt nagyapának főzött volna, azt nekünk egy ebéd alatt feltálalja.

Nehogy valami a tányéron maradjon! Ha az ember csak négy alkalommal szed a levesből, akkor rögtön aggódik: *fiam, beteg vagy, hogy olyan keveset eszel?*

Nagyinál a jó emberek két mázsa fölött kezdődnek, ő viszont alig súrolja a bűvös negyven kilogrammot.

A másik dolog, amivel ajánlott vigyázni errefelé, a tüsszentés. Ha már semmiképpen nem lehet elfojtani, és tüsszent az ember, az még nem gond. Akkor kezdődik bonyolódni a történet, ha nagymama meghallja.

Rögtön szalad a tablettáival: *jaj, fiam, milyen rossz színben vagy! Mutasd a nyelved. Ezt a pár gyógyszert kapd be hamar! Vetem az ágyat, ilyen betegen feküdni kell, nem mész sehová. Máris bedörzsölöm a mellkasodat. Hol fájtál meg így? Mondtam, hogy vedd el harisnyát, de sosem hallgatsz a jó szóra. Örülhetsz, ha nem lesz tüdőgyulladás. A falnak beszélek én? Mondtam, hogy sapkát vedd el, vizes hajjal ne menj ki, vigyázni kell az egészségre, fiam, ez nem vicc.*

És öt évre visszamenőleg elkezd sorolni, hogy hányszor nem voltam kellően felöltözve, mikor nem volt rajtam harisnya, sapka, kilátszott a derekam, vizes volt a hajam, stb., stb.

Az embert ilyenkor csak a gyors halál mentheti meg. Földi hatalom nem segíthet rajta. Közbeszólásnak, esetleg javításnak semmi értelme, meg se hallja, úgyszólván ilyenekre már nem is fecsérlem az időmet.

Miután a lajstrom véget ért, a legjobb módszer bűnbánó arcot vágni, megígérni, hogy legközelebb jobban vigyázok, és szívből remélni, hogy még egy tüsszentést nem fog meghallani.

Aki nagyinál nem tüsszög és eszik, mint egy árvízkarosult, arra szeretettel emlékszik. Egyik barátomat egyszer elhoztam ebédre, azóta is emlegeti: *milyen kellemes fiatalember! Fiam, lehetne annyi eszed, hogy megfogd magadnak. Ha te is így ennél, jaj, de örülnék!*

Az említett fiatalember az ominózus ebédől kezdve fél éven át csak piritóst étkezett ásványvízzel, hogy valamiképp kiheverje az utóhatásokat, és egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy valamikor a közeljövőben sikerül őt rávennem egy újabb látogatásra. Sebaj, kihívásoktól szép az élet.

Az életemben több dolgot megváltoztatnék, de nagymamát az összes verzióban benne hagynám. Jól van így, ahogy van, és addig van jól, amíg így van.

És ahogy nevetni tud, szívből, az leírhatatlan. Érzem, hogy mindig jobbá válik egy kicsit ez a világ, amikor nagymama kacag egy jóízűt. El nem cserélném semmire. Isten éltesen még sokáig, drága Nagymama!

ZUM(BA)MBÁKNAK

A zumba edzés, mint olyan, eddig nem szerepelt a repertoáromban, de az első tapasztalataim pozitívak, kivéve, hogy... Ugyan miért ne lenne egy kivétel az én esetemben?

Háttér-információként elmondom, hogy a zumba alakformáló test-edzés, hangos zenével, ahol az edző olyan mozgulatsorral nyúzza meg az embert röpké egy óra alatt, hogy a bele kilóg a végére. De megéri.

Eltekintve attól, hogy nagy megfelelési kényszeremnek köszönhetően igyekeztem mindent úgy csinálni, ahogy kellett, és ahol nem volt öt-perces fáziskésésem a gyakorlatokat illetően, csináltam is.

Az egyik mozgulatsornál úgy éreztem, mintha könnyebben menne a guggolás, rosszat sejtve a nadrágomra pillantok, és látom, hogy tokától-bokáig fel van repedve baloldalt, csak néhány foszlány tartja össze legfelül, mert az övrészét erősebbre csinálták, pontosan az olyan esetekre, mint a fennforgó, ha az olyan malacok, mint én, leguggolnának benne, akkor ne repüljön le az egész nadrág róluk, és az emberiségnek az a része, amely ezt látni kényszerül, ne vakuljon meg azonnal.

Ha nem lettem volna annyira kimerült, mint aki egy villamost húzott el hazáig, talán sírva is fakadok, de kiégettségemben csak legyintettem egyet és ugráltam tovább. Aztán a következő körben a másik oldalamon is keletkezett egy akkora lyuk, hogy a naprendszer kisebb bolygói minden probléma nélkül kifértek volna rajta. Ezt azért már sokallottam, mert egy semmi kis bugyiban mégsem ficeghek végig a belvároson fényes nappal. Gondolnom kell a jóérzésű emberekre is, nem csak állandóan magamra.

Úgyhogy a vége az lett, hogy fenékriszálással elindultam hazafelé, a táskámat elegánsan a nagyobbik lyukra szorítva, a másik oldalon lévő hasadásról tudomást se véve, sőt a kezemet bele is dugtam, mintha egy dizájnos zseb lenne, nem pedig egy hülye szakadt nadrágja, és dölőfösen néztem az emberekre, hogy nekik nincs ekkora zsebük.

Végezetül pedig egy utolsó információ, hogy miért kezdtem el sürgősen edzeni meg zabálásmentesen étkezni. Úgy éreztem az utóbbi időben, hogy kicsit elterebélyesedtem, ami a pocakot illeti, meg hát az ember is segített úgy érezni, enyhe utalásokkal, mikor az ötödik rántott húst tépte ki a kezemből. (Hiába, hat év után már sokat megenged magának.) Szóval megegyeztünk, hogy letornázok pár kilót a zsírból, és ősszel elvisz Spanyolországba. Ez a titkom. Azóta csak akkor zabálok, mikor nem látja, és akkor járok edzeni, mikor látja.

TANÁRNAK LENNI

Tanárnak lenni feladat. Tanárnak lenni nehéz. Tanárnak lenni felelősség. Hogy a brant. Nem panaszkodásképp, de július, augusztus még mindig nem elég vonzó nekem, még mindig nem.

Lassan kezd bennem megfogalmazódni, hogy mik a jó tanár ismérvei. HA NEM ÍRSZ, LESZAKÍTOM A FÜLED. Ez az egyik. Talán a legfontosabb. De mindenképpen hatásos. Amikor hallótávolságon belül elhangzik egy hasonló üvöltés, egyrészt remélem, hogy nem nekem szólt, másrészt igyekszem unott arcot vágni, de mindenképpen közömböset, hogy a lehetőségekhez mérten ne látsszon, mennyire berottyantottam ijedtemben.

Esetenként ásítani is megpróbálok, csak még egy ép darabot nem sikerült produkálnom, remegett az állkapcsom. A diákoknál működik. Illetve hatásos. Lehet, hogy elátkozzák a tanárt, de körmölnék, ahogy illik. Ez az egy biztos. A cél szentesíti az eszközt. A cél szentesíti az eszközt?

A tanári gyakorlat kiváló lehetőségeket biztosít arra, hogy az emberből kitűnően képzett, hang nélküli pedagógus legyen. Bátorkodtam a fentebb említett üvöltős módszerrel dolgozni, kétnapi csenddel fizettem érte, mert a hangszálaim az első három szó után elszakadtak. A diákjaim soha nem fogják megtudni, hogy mi lesz, ha nem írnak.

A másik fő ismérve a jó tanárnak, hogy olyan nyaklevest oszt, amitől a gyerek nyála a padra csordul. Ezt a jellegzetes viselkedést sajnos még nem érkeztem a magamévá tenni. Megütni egy védtelen kölköt, hatalmaskodni a gyengébb fölött, ez mind az én profilomba vág, de valahogy... tudja a fene. Félek, hogy elkapok valamit.

Veszélyes terep az iskola, kérem szépen. Egy óvatlan pillanatban landadt a figyelmem, az egyik kölk megsimogatta a hajamat, hogy milyen szép. A másik odajött ölelgetni: de jó, hogy itt vagyok. Mondjuk, ez nyil-

vánvaló, de akkor is. Gyanútlanul csámborogni sem lehet a folyosón – ki tudja, mit rejt a karma vagy a következő sarok?

A kilencedikeseimet szeretem. Tévedés, el lehet viselni őket. A szájuk nagy, mint az ólajtó és a végtelenségig pimaszok, nem tanulnak semmit. A kis másodikosoknak gügyögni – sajnos – nem tudok. Ezekkel legalább szót értek. Többé-kevésbé.

A kicsikre nagyon figyelni kell. Nehogy kiszúrja a másik szemét a tollal, ne verje fejbe nagyon a könyvvvel, ne harapja le a padtársa fülét, meg ilyenek. A köpdösést le lehet törölni, az ellen nincs kifogásom, de a többi maradandó nyomot hagy. Ha csendben ülnek és eszik a vajjas kenyерüket, akkor gyanakvóan pislogok rájuk, mert valószínű, hogy pár percen belül kitör a *belemorzsaltál az ölembe ezért meghalsz*-verekedés.

Kellemes dolog tanárnak lenni. Amikor egy röpdolgozaton a nevét helyesen írja le, felér egy vásárlás után érzett elégedettséggel. Komolyan. Vagy komolytalanul?

KÖSZÖNÖM!

Köszönöm,

- hogy nem szaladtál el, mikor megtehetted volna;
- hogy szeretettel néztél rám, mikor kifordultam önmagamból, és egyáltalán nem voltam szeretetreméltó.

Köszönöm,

- hogy megtanultál bizakodva nézni az elé, ami jön;
- bízni magunkban, a jövőben, Istenben.

Köszönöm,

- hogy megszeretted a családomat, és engedted, hogy én is belesimuljak a tiédbe;
- hogy minden nehézség ellenére engem választottál;
- hogy a jövődbe engem is beleszőttél.

Köszönöm,

- hogy nem egyedül kell szembenéznem a nehézségekkel;
- hogy számíthatok rád, jöjjön bármi.

Mert az ember nem arra teremtett, hogy egyedül küzdjön, mert egymaga elbukik...

NAGYAPÁVAL ÉS NÉLKÜLE

1

Amikor írni akarok róla valamit – igazat, életszagút –, nehezen találom a szavakat. Semmitmondó általánosságok jutnak eszembe.

Pedig bölcsészdiplomám van, fogalmazni tudnom kéne.

Ülök az ágya mellett. Nézem, ahogy lüktet a nyakán egy ér.

Még pislákoló tudatával beszélgetni próbál. Emlékei közül előkotorja a közös témákat: *hogyan van Sanyi, mikor lesz esküvő, mi újság apáékkal, öcsémnek megy a tanulás?*

Szorgalmasan válaszolgatok: *jól vagyunk, nagyapa, az esküvő még odébb van, nagyapa...*

Nagymama felhorkan: *te mindig hülyeségeket kérdezel!*

Rendületlenül folytatom: *apáékkal minden rendben, az alsósoknak őrszi szünet van, így a húgomnak is, öcsém is boldogul.*

Lassan beszélek, gondosan artikulálva, hogy értse, amit mondok. Nagyot hall már, mint általában a nyolcvanöt évesek.

Enyhe zavarodottsággal tapasztalom: jellemző ingerültségem az emberek felé elillan, helyébe türelem költözik. Többször elismétlem ugyanazt, anélkül, hogy idegbajossá válnék.

Várom, hogy reszketősen újabb mondatokat formáljon. Közelebb hajlok, mert öblös, mély basszusából mára nem sok maradt. Mozdulatai meglassúdtak, a járása tétova, a hangja halk, reszketeg.

Kényelmetlenül feszengek a széken. Látom, milyen kicsi lett nagyapa. Keze erőtlenül pihen a paplanon.

Megfogom, és érezni vélem, vére a fiatal kéz érintésére gyorsabban áramlik a pergamensárga, viaszos bőr alatt.

Simogatom a kezét, amely egykor négy gyermeket ölelt, s közülük hármat felnevelt. Becsülettel, tisztességben.

Szeretettel nézek rá, még mosolyogni is sikerül, pedig legszívesebben idegösszeroppannék vagy ordítanék egy jó nagyot, hogy könnyebb legyen.

De csak ülni van erőm, remélve, hogy torkomban a gombóc hamar feloldódik.

A gombóc marad, szemem előtt ködfátyol, valami irtózatosan nyomja a mellkasomat, nem tudok normálisan lélegezni.

Csak ülök, és tehetetlenül nézem, ahogy az idő nagy darabokat harap nagyapából, míg végül elveszi egészen.

2

Nagyapa meghalt.

Igen, igen, tudom: öreg volt, nyolcvanöt éves, és nem lehet örökké élni.

Mégis nyomja a lelkem.

Mintha ő küldené odaátról, jönnek az emlékek.

...Kiskoromban sok időt töltöttünk náluk öcsémmel. Nagyapa hintát készített nekünk, amivel olyan magasra lehetett szállni, hogy a fejünk elérte a lugas tetejét.

...Létrát ácsolt, hogy a kamra padlásán berendezhessem a főhadiszállásomat.

...Egy karácsonyeste két kisnyulat hozott a szobába, és kiszedhettük őket a szőnyegre. Nagymama másnap nagyon görbén nézett nagyapára.

...Mindig ketten szedtünk fűvet a nyulaknak az iskolakertben. Nagyapa sarlót és zsákot hozott a bicikli saroglyáján. Amíg komótosan teleszedte a zsákot frissen vágott illatos fűvel, csigákat kerestem a bokrok alatt. Úgy örültem, valahányszor találtam egyet!

...Egy szenteste nagymama sétálni vitt a városba, hogy megcsodáljuk a nagy karácsonyfát, és míg nem vagyunk otthon, az anyyalka elhozhasa nekünk az ajándékokat. Esett a hó, és én kinyújtottam a nyelvemet, hogy a hópolyhek ráessenek. Mikor hazaértünk, nagyapa lelkendezve újságolta: pont most járt itt az anyyalka. Megkérdeztem, milyen színű volt a ruhája, mire azt válaszolta: szürke. Meghökkentem. Szürkeruhás karácsonyi angyal? Hiszen bármilyen színű ruhája lehetne! Barbie-babát hozott és Mars csokit. Hatéves lehettem.

...Egyszer öcsémmel letépkedtük a zöld paradicsomot, egymást hajigáltuk vele. Mikor nagyapa észrevette, elszedte tőlünk az éretlen bogyókat és mindkettőnket beparancsolt a házba. Egyet gyorsan szétnyomtam a tenyerén, utána öcsémet megelőzve iszkoltam nagymama védőszár-

nyai alá. Nagyapa fenyítő tenyere öcsém hátát érte. Aznap nagyon elégedett voltam magammal. Ezt a csínyet sokszor emlegettük, kicsit az öcsém kárára, kicsit a gyerekkor után sóvárogva.

...Amikor édesapám kamasz volt, nagyapa egy apró szobát épített neki a padláson. Ágy, polc, kisasztal: ennyi volt az összes berendezése. És a kémény, ami félig elfoglalta az egyik falat, és ami nagy füstöt okádott a szobába, valahányszor odalenn nagymama befűtött. Micsoda diadallal vettem birtokba egy nyáron ezt a szobácskát, amikor kiharcoltam, hogy fenn alhassak! Közös szobánk volt édesapámmal, még ha időben később birtokoltam is.

És most...

Az újévet egy másik országban ünnepeltem. Sokat nevettem egész nap, miközben nagyapa itthon vért hányt, és este meghalt.

Nem érkeztem haza idejében. Nem tudtam elköszönni tőle, nem kísérhettem ki a temetőbe.

Az év még csak most kezdődött, és nekem már nincs nagyapám.

Selma Lagerlöf szavai jutnak eszembe: *Istenem, mielőtt eljön az aratás ideje, engedd megérlelődni a lelkem!*

3

Azt mondják, a sírás jó, mert a sírás tisztít, mert a sírás már az *elengedés* része.

Talán van benne igazság, de ha a *lélek* fáj, elapadnak a könnyek. Az ember sírna, hogy megkönnyebbüljön, csak valahogy nem sikerül.

Nem tudok látványosan sírni.

Magamban, némán jajgatok.

Mikor először léptem be a házba nagyapa halála után, kicsit félve néztem az ágyára. Azt hiszem, a tudatalattim azt súgta, még ott lesz; hogy nincs valóság nélküle, csak rossz álom, amelyből mindjárt felébredek; hogy ismét láthatom a magasra dúcolt párnák között mosolyogni, vagy zsörtölődni, mert nagymama még nem adta oda a gyógyszerét; vagy langyos a kávé, nyitva maradt az ajtó.

Úgy reméltem...

Ágybeli nélkül még sosem láttam az ágyát. Szívfacsaróan kopár volt.

Szerettem volna leülni a szélére, hogy közelebb érezsem egy kicsit. Ostobaság, én is tudom. Nagyapa már elköltözött.

Apa szerint jó helyre. Remélem. Hogy valójában hol van, csak az Isten tudja.

Mi csak azt, hogy semmivé foszlott.

Erről a fájdalomról nehéz írni.

Ébren fekszem az ágyamban, a plafont bámulom, és könnyeim beleszorognak a fülembe.

BÚCSÚZÓ NAGYMAMA

Mióta nagypapa meghalt, látom nagymamán, hogy nem tud mit kezdeni a nyakába szakadt rengeteg idővel.

Komótosan gombolja a kabátját, jobb zsebébe olvasószemüveg, bal zsebébe zsebkendő.

Majd megcseréli a két zseb tartalmát.

A hét napjai közül minden péntek a nagymamáé.

Péntekenként kihúzom magam a kötelezettségeim alól, és nagymamázok.

Nagymamázok, amíg megtehetem.

Kitakarítok, elmosogatok, beszélgetünk.

Meghallgatom ugyanazokat a történeteket újra meg újra.

Vidám vagyok, nevetgélünk, és közben valami szorítja a mellkasomat.

Amikor elköszönök, hátranézve látom, ahogy az ablakon keresztül néz utánam az én madárcsontú, törékeny nagymamám és tudom, hogy várja a következő pénteket.

Szívfacsaró látvány végignézni, ahogy drága nagymamám egyre ritkábban emlékszik arra, hová tette a pénztárcáját, befizette-e a számlákat, ebédelt-e.

Rosszul vagyok attól, hogy látnom kell, ahogy fokozatosan leépül.

Nincs elviselhetetlenebb a tehetetlenségnél és attól, hogy nem tudom átvállalni a feladatát, nem tudok emlékezni helyette.

Szeretettel nézek az idős emberekre, mert szeretném, ha aggkoromban rám is szeretettel nézne valaki.

Ilyenkor mindig azt remélem, Isten megengedi, hogy nagymama egy kicsit tovább éljen.

TELEFON A FELHŐK FÖLÉ

– Halló? Mennyország? Jó napot kívánok, Hájás Csilla vagyok, Nagyapával szeretnék beszélni.

– ...

– Köszönöm. Várok.

– ...

– Szia, Nagyapa! Csilla vagyok! Hogy vagy? Velünk minden rendben. Ne haragudj, hogy nem voltam ott a temetéseden. Lassan egy éve, hogy elmentél. Mindjárt megint január. Azóta sok minden történt.

Lediplomáztam, bejutottam a doktorira, úgyhogy szeptemberben Budapestre költöztem.

És képzeld, Nagyapa, Istit felvették a teológiára, most Debrecenben tanul. Emlékszel, mikor még harangozó voltál, és Isti felfutott a szószék-re, mikor nem volt ott senki? Már akkor megmondtad, ebből a gyerekből pap lesz. És hogy örültél neki. Igazad volt. Tényleg pap lesz belőle. Kár, hogy ezt már nem érted meg.

Tudod, Nagyapa, nem olyan könnyű egyedül boldogulni a nagyvilágban. De azért nem panaszkodom. Furcsa, hogy meghaltál, hogy üres az ágyad, és most már mindig üres marad. Csak mostanában tudtam ott aludni nagymamánál, mióta nem vagy. Azt hittem, furcsa lesz ott éjszákázni, ahol egy szeretetemből kiszállt a lélek. Aztán meglepődtem, hogy mennyire magától értetődő volt.

Tudod, engem hosszú ideig nem érintett a halál. Az emberek elmennek, mikor letelik az idejük, és ez így van rendjén, de nem volt közöm hozzá sokáig. Aztán az érettségi napján meghalt Sanyi bácsi. Pedig milyen fiatal volt. És nekem csak este mondtátok meg, mikor már levizsgáztam. Győry Márta szavai jutnak eszembe: *nem az hal meg, aki idős, és nem az hal meg, aki beteg, hanem az, aki következik.*

Aztán öt év múlva meghaltál te. Nemrég döbbsentem rá, hogy csak megnyitottátok a sort, és még előtttem van sok olyan nap, amikor koporsó mellett állunk, és amire nem gondolok szívesen.

Még nem voltam a sírodnál, Nagyapa, ne haragudj. Nem akartam látni a földkupacot, amit rád hánytak, és ami alatt ott fekszel a nagyapaszagú öltönyödben meg a szép cipődben.

Kár, hogy meghaltál. Két nagymamám maradt. Nagyapám egy volt csak, az is hamar elfogyott. Nagymama idén nélküled karácsonyozik. De azért nem lesz egyedül. Jó gyerekeid vannak, Nagyapa, törődnek az anyjukkal.

A metrón gyakran látok hajlott hátú, idős embereket. Kíváncsian nézek az arcukba, hasonlítanak-e rád. És néha látok egy-egy arcot, amelyiken észreveszem a vonásaidat. Mindig mosolygok, és a bácsik visszamosolyognak rám.

Remélem, jó ott neked, ahol most vagy.

Boldog karácsonyt, Nagyapa!

NAGYAPÁRA EMLÉKEZEM

A Halottak Napja engem mindig hidegen hagyott. Sose volt halottunk. Egészen két évvel ezelőttig, amikor nagyapa utolsó lélegzett. Befejezte földi életét és visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Mikor eltemették, én nem voltam ott. Mert Nagyapa nem tűnt betegnek, mert nem gondoltam, hogy meghal, míg nem vagyok otthon, mert senki sem gondolta. Azóta is bennem él, hogy lemaradtam, kihagytam az utolsó alkalmat, amikor találkozhattam volna vele.

Kifogásokat keresek, nem rajtam múlt, hogy így alakult és nem tudtam elköszönni, de azért belül, egészen belül, ahol senki sem lát, tudom, hogy ezt az egyet nem lehet senkire kenni.

Időnként, mikor a metrón látok egy ismerős hajlott hátat, valakinek az ősz feje tetejét, muszáj utána sietnem, hogy belenézzek az arcába és megbizonyosodjak róla, nem Nagyapa, csak egy idős öregúr. Valaki más nagyapja.

Néha elgondolkodom azon, milyen lenne nagymama nélkül a világ. Fakóbb, úgy hiszem. Édesapám nélkül szürke és boldogtalan. Az emberem nélkül meg olyan sötét, hogy utánahalnék magam is.

Szeretteink lassan kikopnak életünkől, előbb a nagyszülők, szülők, majd elkopunk mi is. Letelik az idő, mit az Isten kimért, szertefoszlunk egy pillantás alatt, és száz év után senki sem emlékszik majd, kik voltunk, hogy éltünk, mi hajtott előre, s mi maradt utánunk. Elmúlunk, mint madár lábnyoma a párkányon. Az ember nem tudja, mennyit él, mennyit enged az Isten.

Mint a homok, úgy pereg ki ujjaim közül az idő, s mire föleszmélek, már csak néhány homokszem tapad a tenyeremhez. Ijedten cikázik fejemben a gondolat, hogy egyszer lejár, nekem is eltelik, amit az Isten részemül kimért.

Vajon marad-e utánam olyasmi, amitől több lett kicsit ez a világ?

Tettem-e hozzá vagy csak elvettem?
Honnan tudja az ember, hogy okosan használja-e az idejét?
Honnan tudja, hogy jó helyen van-e?
Az emlékezés pókhálós ösvényén rövid hajú kisfiú szökdécsel, s mi-
kor hátrafordul, arcából nagypapa néz vissza rám.

FÉLELMEIM

Annyi minden van a világban, amitől félni lehet, és én félek is sok mindentől, például:

- hogy egy szép napon kivész a lélek belőlem;
  - kegyetlen emberré válok;
  - nagymama akkor hal meg, mikor nem leszek otthon, és úgy fekszik nagypapa mellé, hogy nem látom majd;
  - a doktori programból kiteszik a szűrőmet, mert kicsi vagyok oda;
  - a családommal nem töltök elég időt, és a végén magamra maradok ebben a megkeseredett világban;
  - a kurva nagy távolság miatt Názárommal eltörik valami közöttünk, és már nem fogjuk megtalálni a közös hangot;
  - az emberemmel a nagy hajításban elengedjük egymás kezét, és nagyot zuhanok; olyan érzés lehet elveszíteni valami nagyon fontosat, mint amikor a támla nélküli hokedlin hátradől az ember;
  - nehezebb az élet, mint amivel képes vagyok megbirkózni;
  - nem tudok úszni az árral szemben;
  - egyáltalán nem tudok úszni;
  - nem dönthetek a sorsom fölött;
  - Isten nem áldja meg az életemet.
- Azt hiszem, ettől félek a legjobban.

MÉG EGY ÉV

Ha visszakapnék egy évet eddigi életemből, olyan dolgokkal tölteném ki, amiket mindig halogattam, mert akadtak fontosabb tennivalóim is.

Ha újra élhetnék egy évet, akkor több időt töltenék a szeretteimmel, a barátaimmal, a kedvesemmel.

Megtennék olyan dolgokat, amiket sose tettem, de mindig vonzottak. Kiugrani egy repülőből, érezni a süvítő szelet arcomon, régóta terveztem, de sose voltam elég bátor a megvalósításához. Így csak álom maradt.

Sokáig szerettem volna egy kis foxterriert, mert olyan bolondos, mindig jókedvre derít. Intelligens, mindemellett szeretnivaló kis szőröcsomó. Nem lett volna elég időm, hogy megfelelően gondoskodjak róla, nyomorgatni nem akartam, így lett még egy tétel – ha csak átmenetileg is – kihúzva álmaim véget nem érő listájáról.

Ha tényleg visszakapnám azt az időt, talán nem is tennék semmi nagyot vagy fontosat. Talán csak élvezném a semmittevést. Nézném a teraszon lévő virágokat, amint megcsillan rajtuk a lemenő nap utolsó sugara, és búcsúcsókként aranyló fénnel borítja be őket.

Viharban kiállnék az eresz alá, hallgatnám az eső zaját, beszívnam a friss levegőt, és csak hagynám, hogy a szél az arcomba csapjon és felborzolja a hajamat.

Mindig nevetnék, amikor a húgom viccet mesél, akkor is, ha már ezerszer hallottam, és tudom, mi következik, mikor vesz levegőt, és mikor áll meg egy kicsit a mesélésben, hogy el ne nevesse a végét. Többet játszanék vele, mert az idő olyan gyorsan repül, és a végén felnő anélkül, hogy eleget foglalkoztam volna vele.

És nem halogatnám az olyan dolgokat, mint megírni egy levelet a barátaimnak, használni a drágább parfümömet, hordani azokat a ruháimat, amiket valamilyen más alkalomra tartogatok.

Mert lehet, hogy már nem lesznek jók rám, nem fognak tetszeni, nem lesz olyan különleges alkalom, amire várok. Vagy ha lenne, akkor talán már én nem leszek.

MONOLÓG

Sokat álmodozom. Inkább tervezgetés ez, ne tűnjön úgy, mintha álomvilágban élnék. Tervezni jó dolog, szívet melengető érzés, ha vannak célok, amiket elérhetek.

Élvezem kiaknázni az adódó lehetőségeket, mert arra valók. Keresem az utam. Amíg fiatal vagyok, addig akarom megtalálni, hol tudok érvényesülni. Ez a helyénvaló, amikor az ember kitűz maga elé valamit és igyekszik megvalósítani. Az élet rövid és olyan sokat elpocsékolunk ebből a kevésből is. Az emberek ostobák. Sokszor nem ismerik fel, mi a fontos.

Eltervezem, hogy milyen lesz az életem tíz év múlva, húsz év múlva, ötven év múlva.

Ezt már több éve gyakorlom, van mire visszatekintennem és elégedettséggel tölt el, hogy a terveim többsége megvalósulhatott. Vannak kudarcok az én életemben is, igyekszem minél hamarabb túltenni magam rajtuk, bár van néhány fájó pont, ami évekkal később is emlékeztet, hogy nem csak sikerekből áll a világ.

Nem szeretem a reggeleket, nagyon korán kezdődnek. Még nehezebben indulnak. Óriási ástítás, még nagyobb nyújtózás, és majdnem semmi hajlandóság az ágyból való kikászálódásra. Aztán fürdőszoba. Előtte még hosszasan dilemmázom az ágy szélén ülve, hogy mit vegyek fel. Női baj. Elmebaj. Gondolatban átfutom a ruhatáramat és nincs kedvem egyikhez sem. Ez nem derít jobb kedvre és morcosan kezdeni a napot nem nagy élmény. Nagy nehezen feltápászkodom, kinyitom az ablakot, hogy mire visszaérek a zuhanyból, olyan hideg legyen benn, hogy a fogaim összekoccanjanak. Ettől végre felébredek. Végérvényesen és visszavonhatatlanul.

Szippantok egy óriásit a friss levegőből, ami csak nekem hajnali, a kofák a piacon már egy órája kirakodtak, és végre tényleg bevonulok a fürdőszobába.

A tükörből én nézek vissza, elégedetten. Ha nem is maradéktalanul, de majdnem. Lehetne sokkal rosszabb a helyzet. Öt-hat évvel ezelőtti énemmel összevetve, a mostanival igazán ki vagyok békülve. Azt hittem, örökre csúnya maradok. Hála az égnek, kinőttem. Beképzeltség vagy egészséges önbizalom? Vékony a határ közöttük. Én az utóbbi felé hajlok inkább. Talán ezért igazabb az első.

Végigsimítok az arcomon, a bársonyossága tegnaptól semmit nem változott. Ennek húszévesen pont így kell lennie. Az arcom sikerült a legjobban, a szemeimre különösen büszke vagyok. Kifejezőek. Néha gyilkolnak, néha simogatnak, néha csábítóan kacérak, puhán kékek, néha pedig olyan hidegek, mint az óceán víztükre.

Néha eszembe jut, milyen érzés lesz ráncosan, öregén, elesetten, erőtllenül, betegen. Megijeszt, mégis képes vagyok szeretettel mosolyogni arra, aki visszanéz a tükörből.

Az életemet boldogan töltöm az elejétől a végéig. Amíg csak tart. Többnyire sikerül is. Egyszer férjhez megyek és gyerekeim is lesznek. Ez a jövő zenéje. A távoli jövőé. Magam is gyerek vagyok még.

Ha egyszer eljön az ideje, nagyszerű anya leszek. Érzem a zsigereimben. Szinte sajnálom, hogy nem én leszek a gyerekeim. Érzem, azt a normális, felhőtlen gyerekkort, amit magamnak kívánnék, a gyerekeim maradéktalanul meg fogja kapni. Ennek örülök. Ha eljön az ideje, pompás nagymama is leszek, beföttekkel, süteményekkel, hófehér hajkoronával, és rengeteg mindennel, amiről a gyerekeknek rögtön a nagymama jut eszükbe. Ezekre a dolgokra gondolva jóleső bizsergést érzek, amitől rögtön jobb kedvre derülök. Ezek a gondolatok gyakran átfutnak az agyamon reggelenként a tükör előtt, és már nem számít, hogy nem tetszik egyik nadrág sem vagy nem áll jól a póló.

Nem számít, hogy egyszer öreg leszek és ráncos, hogy egyszer meghalok. Örülök, hogy vannak céljaim és hogy olyan célok, amikre örömmel tudok gondolni. Sokszor. Nagyon sokszor.

RÉSZLET EGY MÁSIK ÉLETBŐL

Hogy viselkedik az ember, mikor temet?

Nagy szerelmeket, lehetett-volna sikereket hogy temet az ember méltósággal?

Úgy képzelem, hegytetőről szálfegyenesen, lassan szélnek ereszti az emlékeit.

Kitárt tenyeréről a szél elfúj mindent, ami egykor öröm volt és boldogság.

Fájdalomból az ember nem épít semmit.

Mocsárra nem lehet.

Azt mondják, a sebek behegednek, mert az ember felejt.

Azért én mégis úgy gondolom, sebhelyes lélekkel az ember óvatosan él.

Egyszer úgy összetört bennem valami, hogy megéreztem, ugyanolyan többé nem leszek.

A lélek életem végéig bicegni fog bennem.

Még ha más észre sem veszi, azért én sokáig tudni fogom, mindennek ára van, időnként túl nagy ára. Ez biztos, jól megtanultam.

Honnan tudjuk, melyik döntés bölcs és melyik ostoba?

Szerintem a nagy döntéseknél mindenki remeg egy kicsit legbelül. És hogy mitől függ, hogyan dönt? Erre még keresem a választ.

Az ember nem szívesen nyúl a forró vas után újra, ha egyszer már megégette magát.

Hiába súgja az emlékezete, ugyan, rég kihűlt már az a vas.

És ha meghalok, és meghalsz te is, meglásd, nekem te leszel az utolsó kép, mielőtt elsötétül minden, és meglátod majd, előtted az én arcom villan fel utoljára.

Mert a nagy szerelmek nem várják az embert minden sarkon, van, akinek nem is jut nagy szerelem, pedig végig él sok évtizedet.

Látod, neked jutott, pedig nem érdemelted meg, elkótyavetyélted, és mégis megengedte Isten, hogy engem láss magad előtt a legvégén, ha már végképp nem akarsz az életbe kapaszkodni.

Mert te is pont úgy tudod, ahogy én, tőlem már nem szabadulsz, neked én vagyok az igazi, még ha nem is hiszünk abban, hogy egy embernek csak egy társa lehet. Azért te tudod, jól tudod, neked én voltam az.

És remélem, fáj neked, tiszta szívemből remélem, ahogy ritkán remél az ember, hogy a kintől üszkösödik a te lelked is.

Egyszer minden füzetből elfogynak a tiszta lapok. A tiédbe tettem pótlapot, mert nem voltam ésnél, hittem benned, magunkban, nem kellett volna. Ó, de most jól megtanultam, míg élek, nem felejtem.

Mert mindenkinek csak egyvalaki jut, akinek az arcát maga elé idézheti, amikor eljön a lelkéért a halál. Akár tetszik, akár nem.

BIOLÓGIAI ANYÁM

Nem szerettem az anyámat. Félttem tőle – a válás óta eltelt tizenhárom év alatt szántam is talán –, de szeretni sose tudtam.

A nyomorúságos gyerekkorért, ami öcsémmel nekünk jutott, máig őt hibáztatom.

Azt a kilenc évet nem bocsátottam meg. Talán sose fogom. Dühös voltam, hogy a gyerekkori emlékeim nem kellemesek, hanem borzasztóak. Sokáig úgy éreztem, valami fontostól fosztottak meg.

Nem voltam mindig ilyen nagyhangú, magabiztos lány. Visszahúzó-dó, riadt kisgyerek voltam. Ha most újból találkozhatnék a tizennégy évvel ezelőtti kilencéves énemmel, megsimogatnám a kobakját, megölelném, és azt mondanám neki: ne féljen, egyszer neki is lesznek álmai, amikért küzdhet; lesz reményteljes jövője, ami elé várakozással tekinthet. Csak még egy kicsit tűrjön.

Anyám sose babusgatott. Anyám nem volt anyának való. Szobrász volt, a tárgyakhoz értett. Aminek lelke volt, ahhoz nem.

Az öcsémmel mindig kivételezett. Őt kényeztette, és én olyankor mindig magamban kerestem a hibát. Kilencévesen nem a legjobb jellemformáló elem a riadt kétségbeesés.

Haragom az évek hosszú sora alatt közönnyé tompult. Leghőbb vágyammá vált, hogy többé ne legyen közünk egymáshoz.

Minden jellemvonás, mozdulat ellen harcoltam, amiről úgy véltem, anyai ágról örökségem. Kiírtottam minden gesztust, reakciót, amiről úgy rémlett, anyám sajátja.

Lefekvés előtti fohászsomban ma is gyakran felbukkan a rémület: Istenem, óvj meg attól, hogy az anyámra hasonlítsak!

ÖRÖKSÉGEIM

A teremtés után, amikor Isten szétosztotta, ki mit örököljön, nagy valószínűséggel rossz sorban álltam vagy csak egy éktelen nagy lyuk volt a zsákomon, mert mire végigballagtam a Tejúton és visszaértem a Földre, alig maradt benne valami jó.

Ezért, valahányszor azt hallom másoktól, hogy ezt anyámtól örökölttem, ezt apámtól, ezt nagyapától – mindig elfancsalodik a képem, mert eszembe jut, én mit örökölttem.

Édesapámtól azt örökölttem, hogy úgy tüsszentek, mint egy marha, ez az igazság. Sajnos, szembe kell nézni vele. Édesapámnak könnyű, ő férfi, úgy tüsszent, ahogy akar. Én meg nő vagyok, kulturáltan kellene cincognom tüsszentés címszó alatt, és utána órákig szabadkozni meg elnézést kérni. Ehhez képest én is úgy tüsszentek, ahogy jólesik, sajnos.

Az anyámtól elsősorban a vénás lábaimat örökölttem, de nem egy átlagos vénás lábat, hanem egy lábat négy és fél kiló vastag, dudorodó vénával, pont olyanokkal, mint amibe a hurkát töltik disznóvágáskor. Ennek köszönhetően az egyik lábam barna, mint a többi normális embernek, a másik meg kék, mint az istennyila. Amúgy is mindig megbámulnak az emberek, de ezt a fajta bámulást nem szeretem.

Legfőképpen attól futkos hátamon a hideg, mikor a metrón hatéves-forma kisgyerek hangosan kérdezi az anyjától: anya, a néni lábát otthon megbeszéljük? Hát innen is üzenem, hogy a kurva anyádat, te kisfiú!

Bármennyire is irtózom tőle, hasonlítok az anyámrá.

Bármennyire is negatív a róla alkotott képem, külső fizikai adottságainkat tekintve, hasonlítunk.

Olyan az arcélem, mint az övé, és a mosolyom, sajnos, teljesen az anyámé. Ezért sem szeretek mosolyogni, csak nyeríteni, mert a röhögés legalább teljesen csak az enyém.

Mikor döntenem kell, én is ugyanúgy borzoló a szemöldököm.
Pótcselekvésként.
Pont ugyanúgy.
Sajnos, az anyámra is hasonlítok, bele kell törődni.
Az ember a vére ellen nem küzdhet örökké.

IRMA NÉNI

Akár szembenézek vele, akár nem, nagymama megöregedett, Bőre alól kiszaladt a hús, szeme elhomályosult, mint mikor a hegyi tavacskát belepí a jég, arcát meglegyintette az elmúlás szele.

Nagymamának nemrég meghalt a barátnője. Közelebb volt a kilencvenhez, mint a nyolcvanhoz, és egy ideje ágyban feküdt már. Azt hiszem, szép dolog végleg elgyengülni. Sokkal szebb, mint fiatalon meghalni vagy amikor a rák tépi szét az embert. A végelgyengülés egész jó. Az én szememben azt jelenti, Isten megengedte, hogy sokáig éljen, mert nagyon szerette.

És úgy hiszem, Irma néni hű katonája volt.

Nagymamának nem mondtuk meg.

Ne érezze azt, hogy sorra dőlnek ki mellőle az emberek, akikkel felnőtt, akiket szeretett, akikkel sokáig egy padban ült a templomban. Ma már csak ő őrzí a templomi padot, egyedül maradt. A többiek lába nyoma elkopott. Szertefoszlottak mellőle, ki idejekorán, ki később, mindenki elment. Nagymama a sereghajtó és én nagyon hálás vagyok ezért. Emlékezetemben még ma is szálegyenesen ül a padsor legszélén, mint hatvan évvel ezelőtt, mikor fiatalasszonyként legelőször odakerült.

Hagytuk hát, hogy Irma néni neki tovább éljen. És ne haljon meg.

Hiszem, hogy Isten, mindenek ura, nem engedné meg, hogy nagymama boldogtalan legyen.

Ha majd Názárommal nagyon öreg nénik leszünk, és nem én halok meg előbb – nem akarnám tudni.

Nem akarnám, hogy Isten tudja, meddig olyan világban éljek, ahol már nem lélegzik. Akkor világom gyászba borul, és amíg le nem telik az én időm is, ki nem virágzik többé.

Mikor erre gondolok, jéggé dermedt lelkem lassan megolvad, a szemem sarkán kicsorog.

ÖREGOTTHON

Az idősök otthonában csend honolt és nyugalom. A szemben ülő törékeny hölgy talán nyolcvan is elmúlt már, de fejedelmi testtartása azt sugallta, valamikor fontos ember lehetett.

Kinn sütött a nap, ám a könyvtárszobába vastag függőnyi miatt ebből vajmi kevés szűrődött be. Gondolatai közé mélyedve ült a karosszékben, tudomást sem véve a külvilágról.

Csendben ültem, nehogy megzavarjam. Végre megtalálta azt a békét és csendet, ami után oly régóta sóvárgott. Csak a szemében csillogott valami, ami messze állt a boldogságtól. Sokkal inkább közelített a fájdalomhoz. Valamihez, ami sok-sok évvel ezelőtt történt, és aminek az emlékét még most sem tudta elengedni teljesen.

Mindennap levegőzik egy kicsit a teraszon, és álmodozva nézeget egy életnagyságú szoborcsoportot a kertben. Egy boldog családot ábrázol, anyukát, apukát és egy tündéri kisfiút. Fürtös hajjal, vidám mosollyal, gödröcskéekkel az arcán.

Az egyik ápolónő mesélte, hajdan ő építtette az otthont, évekkel ezelőtt itt még egy kertes ház állt, ahol egy boldog család lakott. Anyuka, apuka és egy tündéri kisfiú. Fürtös hajjal, kis gödröcskéekkel az arcán.

Mindene megvolt egészen addig a napig... Még most is emlékszik arra az illatra, ami a teraszra kilépve megcsapta az orrát. Olyan egyveleg volt ez, ami csak a tavasz sajátja.

Friss erdőillatot hozott a szél, ami kellemesen keveredett a talajból előbújó hóvirágok és kökörcsinek illatával. Csak állt, kezében a bögre kávéval és élvezte a szeme elé táruló látványt.

A fák mély álmukból ébredve kényesen nyújtózkodtak, a friss fűszálak érdeklődve figyelték társaikat és a madarak csivitelve röpködtek élelem után. Varázslatos érzés, mikor az ember egy pillanatra bekukánthat a természet hálósobájába.

Azon a gyönyörű tavaszi napon kirándulni mentek.

Egy átlagos szombatnak indult, de fekete gyászkeretes, véres nap lett belőle, mert egy ittas sofőr reggel úgy határozott, mégis autóba ül. Figyelmetlensége miatt két ember az életével fizetett, egy család szétesett, és egy asszony örökre egyedül maradt.

Viszont a nő erős volt. Felállt és küzdött tovább. Beletemetkezett a munkájába, bár az emlékeitől nem tudott szabadulni. Utazgatni kezdett, de az sem segített.

Végül hazatért szülővárosába, és a háza helyére egy idősek otthonát építtetett. Egyedül a szobrokhoz nem engedett senkit nyúlni. Előbb csak igazgatta az otthont, majd ő is beköltözött. Végre megnyugodott.

Azóta sok idő eltelt, az emlékeket mégsem homályosította el a felejtés mindent betakaró pókhálója. A fájdalom tompult ugyan, de elmúlni sohasem fog. Túl sokat veszített ahhoz, hogy el tudja fogadni. Túl sokat.

És most itt ül, révedező tekintettel, a múlt felé fordulva, és próbálja megőrizni minél tovább boldogságának pillanatképeit. Annak a boldogságnak, amiből oly sokra számított, és amiből neki oly kevés jutott.

HATHÁZIÉK

Egy nagyon kedves székely család, a rendszerváltás után települtek át Erdélyből Budapestre.

A Hatházi család mosolygó papából, nagyon finomakat főző mamából, kedves egyetemista lányból és egy tizenhat éves kamasz fiúból áll, aki a kamaszok összes jellegzetességét magán hordozza.

A kapcsolatom velük annyi idős, hogy ősszel már iskolába mehetne. Hat éve találkoztunk először, mikor cserediákként fogadtak. Hatházi mama és Hatházi papa a többi szülővel egy kupacba tömörülve türelmesen várta, hogy hazavihessék a nekik jutó félnótást, aki egy hét alatt kizabálja őket mindenükből.

Mi, a félnótások egy másik kupacba bújtunk össze, mint a birkák, és gyanakvóan méregettük őket, azt latolgatva, vajon hány texasi láncfűrész van közöttük.

Kapcsolatom a Hatházi családdal azóta sem szakadt meg.

Két évvel később szemműtéten estem át, és Hatházi mama fél éven át kíséretett kontrollvizsgálatokra – munkaidőben. Hogy ne érezzem magam annyira elveszettnek egy idegen országban.

Mikor azt hallom, hogy a jóindulat és az önzetlenség kiveszni látszik az emberekből, rájuk gondolok. Hatháziékra, akik befogadnak egy vadidegent, kulcsot adnak a lakásukhoz anélkül, hogy bármit kérdeznének vagy bármit kérnének cserébe.

Ez a család cáfolja, hogy az emberiség túlnyomórészt rosszindulatú és önző lenne. Olyan ez a család, mint egy iszapban nőtt tavirózsa, ami a szenny dacára megmaradt szépnek és illatosnak. Ahogy Hatháziék embernek.

TÍZ ÉVVEL KÉSŐBB

Autó állt meg a ház előtt. Csinos, a harmincas évei elején járó nő szállt ki belőle. Tétován nézett az épületre, kezét az autó tetején nyugtatva. A kapun egy férfi lépett ki.

Már-már nyitotta a száját, hogy megkérdezze, kit keres, de aztán megtorpan. A torka kiszáradt, hirtelen emlékek sokasága rohanta meg, olyan emlékek, amiket valaha nagyon mélyre temetett.

A nő csak állt, és nézte. Tudta, mi játszódik le benne. Majd elmosolyodott.

– Megismersz még? – tudakolta.

– Miért jöttél? – kérdezte a férfi rekedten.

A nő rögtön felelt:

– Tíz évvel ezelőtt megígértem, bárhog is alakuljon az életem, meglátogatlak, Hát itt vagyok.

Az udvarról kisgyerek kacagása hallatszott. A nevetés erősödött, majd néhány pillanattal később dobogó léptekkel kiszaladt egy négyévesforma, szőke kisfiú, nyomában egy fiatalasszony.

– Most megvagy, te csibész! – kapta fel és már vitte volna vissza, mikor megakadt a szeme az idegenen. Kedvesen szólt hozzá:

– Volna kedve bejönni egy kávéra?

– A feleséged? – kérdezte a nő halkán. A férfi közelebb lépett és megsimogatta a kisfiú szőke fürtjeit.

A nő szomorúan bólintott, mosolyogni próbált. Ránézett a fiatalasszonyra, és csendesen így szólt:

– Mi nem ismerjük egymást, de valami összeköt bennünket. Ez a férfi valaha a világot jelentette nekem. Aztán mást hozott az élet. Most nekem kéne azt a kisfiút fognom, nekem kéne itt élnem...

Elmorzsolt egy könnycseppet a szemében.

– De nem én állok ott, nem az enyém a gyerek, és nem köt ide semmi az emlékeimen kívül. A múltam egy korszakáról azt hittem, örökké tart majd. Tévedtem. Talán jobb is így.

Majd a férfihoz fordult:

– Eljöttem, mert megígértem, hogy eljövök. Eljöttem, mert az adott szó szent. Tíz év nagy idő. Lehetett volna másként is.

Sóhajtott, majd kinyitotta az autó ajtaját. Távolról vonat füttyét hozta a szél. Mielőtt beszállt volna, a fiatalasszonyra nézett:

– Becsüld meg, mert jó ember. Becsüld meg helyettem is. Szeresd, mert megérdemli, és légy jó hozzá, hogy te is boldog lehess.

Búcsút intett, majd elhajtott.

Mikor a kocsi eltűnt a kanyarban, a fiatalasszony megtörte a csendet:

– Miért hagytad elmenni? Miért nem mondtad el, hogy tíz évig egyfolytában rá gondoltál? Miért nem mondtad el, hogy a szomszédod vagyok és nem a feleséged? Egy karnyújtásnyira volt tőled és hagytad, hogy újra elmenjen.

A férfi meggyötörten nézett az asszonyra:

– Ezt nem értheted. Tíz évig tartott, míg megszoktam a gondolatot, hogy már nincs velem. Tíz évembe telt, mire el tudtam viselni, hogy egyedül vagyok. Már nincs tíz évem, hogy újra megszokjam a magányt. Túl fájdalmas lenne. Nem tudnám elviselni. Már nem.

Markáns arcára mély barázdákat véselt az idő, szemeiben szomorúság csillogott. Nyomás nehezedett a mellkasára, olyan nyomás, amit az ember akkor érez, ha változtathatott volna valamin, de nem tette.

KIS VANÍLIA

A daganatos betegségekre az ember sose gondol úgy, mint ami valaha is megtörténhet olyanokkal, akiket ismer, akik közel állnak hozzá.

Sose gondoltam, hogy az én környezetemben ez valamikor történelem lesz.

És most mégis, közeli rokonságból küzd egy nyolcéves velem.

Soha nem láttam még kopasz gyerekeket, mélyen ülő karikás szemekkel, kemótól félájultan heverni. Csak nézem, ahogy a kórteremben a miénknek van haja egyedül.

Eszembe jut a rémülete, hogy rossz terembe került, csupa fiú köz.

Aztán az okos kis szeme villan, mikor megérti, hogy ők is lányok.

Csak már haj nélkül.

Nem is tudom, van-e szívbemarkolóbb annál, mint színes parókákat válogatni egy kisgyerekekkel, amiket akkor hordhat, ha majd neki is fényesen csillog a feje teteje. Sok szép haj van, még több az érdekes, amiben elképzeljük magunkat és nevetünk.

Mosolyog az ember, mert vicces, csak tudnám, kinek.

Nevetni erőltetettnek tűnés nélkül életem legnehezebb feladata, bár ne kéne. Mikor összevissza beszélek, hogy töltünk-e paradicsomlét az infúzióba, a vizeletet számontartó lapra írjuk-e azt, hogy három litert pisilt, gurgulázva nevet, én meg jól odavernék valakinek egy nagyot. Nyálfröccsenőset, tiszta erőből.

Még nem tudja, milyen a kemoterápia, de hamar megtudja.

Mikor némán kell elkapni, hogy ne essen az ágy mellé, csak belül sikoltva, hogy a rémültség rá ne ragadjon, és bízni, hogy jó az Isten, jót ad.

Hogy ettől már csak jobb lehet, és nem gondolni arra, hogy ugyan mit ártott ez a szelíd, barna szemű gyerek, akinek mindig nevetésre áll a szája, hogy ilyet érdemel?

És bízni az orvosokban is, hogy gyors a lábuk, versenyt futni a kórral és az idővel egyszerre.

AZ UTOLSÓ SZAVAK JOGÁN

1

Visszaadom a fülbevalót.

Mióta elváltak útjaink, nem bírok úgy ránézni, hogy ne törne rám a sírás.

Inkább visszaadom.

Remélem, a temérdek közös emlék lassan megfakul, s végül olyan messzire kerülsz tőlem, hogy képes leszek mosolyogva gondolni rád. Anélkül, hogy beleremegne a szám széle.

Kikopsz az életemből, én is a tiédből. Továbblépünk.

Ha mégis maradsz örök emléknek – mert a közös négy évünk hosszú idő –, sok év múlva, ha szembejössz az utcán, visszaköszönök, talán azt is megkérdezem, hogy vagy.

Titokban, önző módon mégis makacsul remélni fogom: soha nem találsz jobbat, mint én.

Rég elengedtük egymás kezét, és nekem fáj, hogy csak most vettem észre.

Nem készültem fel arra az időre, amikor már nem lesz MI, mikor már csak TE meg ÉN leszünk.

Ilyenkor csak a túlélés számít. Túlélni a nappalt, aztán az éjszakát, majd megint a nappalt.

Közben bugyuta kisgyerekként újra és újra feltépni a ragtapaszt, s megnézni, mennyit gyógyult az eleven seb.

Emléknek talán örökre megmaradsz, mert négy év hosszú idő. Ha sok év múlva szembejössz az utcán, visszaköszönök. Még az is lehet, megkérdezem, hogy vagy.

De titokban, önző módon még sokáig remélni fogom: nem találtál jobbat, mint én.

Senki nem sírt még így, ahogy én.

Vannak tragédiák, amikre felkészülhet az ember.

Villámcsapásra, ami egyik pillanatról a másikra fenekestől felfordít mindent, lehetetlen.

Volt a tragédia előtti életem, és van ez a mostani.

A kettő alig hasonlít.

Mindenki bírja a fájdalmat, kivéve azt, aki érzi, már Shakespeare is megmondta.

Gyarló módon elvárom, hogy neked is fájjon, hogy te is szenvedj, és amikor sírni látlak, megnyugszom: téged is marcangol a kín, neked is rémálom az egész.

Valójában csak az történt, hogy magammal rántottalak a szakadékba.

Nem tudom, találok-e megoldást. Mert nincs egyszerű megoldás. Hidd el: ha lenne, most élnék vele.

Azt mondják, az idő minden sebet begyógyít.

Már kislányként tudtam, ez kegyes hazugság.

Vannak sebek, amiket senki és semmi nem gyógyíthat be.

Az emberek azt hiszik, a bánat puha, könnyektől nedves köd csupán. Dőreség. A fájdalomban nincs semmi puha, az igazi fájdalom kemény, mint a kő, és éget, mint a tűz.

Mindent feléget.

Bár mondhatnám, hogy ugyanaz vagyok, aki voltam.

Nem vagyok az. Nem az vagyok.

A könnyeim befelé, a lelkembe csorognak.

Ha megtelik, belefutadok?

A semmibe bámultál, és éreztem: ugyanúgy szenvedsz, mint én.

Átöleltük egymást, és csak ültünk együtt, mint két elveszett, szerencsétlen ember.

Nem akarom, hogy kikopj az életemből, hogy kikopjak az életedből.

Nem akarom, hogy továbblépjünk.

Nem akarom, hogy emlék legyél. Azt akarom, hogy valódi legyél.

Nem akarok tervet kovácsolni arra az időre, amikor már nem lesz MI, amikor már csak TE meg ÉN leszünk.

Nekem csak egy tervem van, és azt akarom, hogy működjön.

Leginkább azt akarom, hogy te boldog légy.

De akire most vágysz, nem én vagyok.

Elengedlek.

Vérző szívvel, könnyes szemmel.

Sírva búcsúozunk, de ha igazi a szerelem, akkor ez jó sírás.

Mert elválasztva lenni valakitől, akit szeretünk: fáj.

Ha már nem fáj, nem is szeretjük.

Nem azt jelenti, hogy közönyös lettem irántad, hogy nem felejtelek.

Mégis: hagylak repülni, szabadon szállni. Hogy keresd meg, ami hiányzik.

Ha az enyém vagy, ha egy kicsit is az enyém voltál valaha, akkor úgyis visszatalálsz hozzám.

Hiszem, hogy összetartozunk. Ha nem hinném, már rég halott lennék. Hiszem, mert az nem lehet, hogy eddig tartson.

Kell, hogy legyen tovább. Ha két ember együtt és igazán akar valamit, akkor van kiút.

Ehhez kell két ember. Egy nem elég.

De addig élnem kell ebben a világban, ami most elsötétült előttem.

Gépiesen megyek tovább, teszem a dolgom. Talán egyszer majd újra magamhoz térek.

3

Azt hittem, megoldjuk.

Annyira hittem: ha két ember igazán akarja, megoldja.

Az a baj, hogy csak az egyik akarta igazán.

Én.

Még sokáig fájni fogsz. Nemcsak a négy év, az emlékek, hanem a jövő miatt, ami lehettünk volna.

Azt kérted, ne írjak erről, ne csináljak „kirakatpert”. Hogy írjam meg később, mikor már lecsengett. Mégis most írom meg, mert így könnyebb egy kicsit. Kiírom magamból, ami úgy fáj, hogy rosszul vagyok tőle. Hogy ne égessen annyira, hogy tényleg elengedjelek, ne csak magamat áltassam vele, mert a sajgó fájdalommal már könnyebben boldogulok. Azzal még sokáig élhet az ember.

Ma van a születésnapod. Úgy szeretnék valami jót kívánni, de nem tudok. Még sokáig nem fogom elhinni, hogy az életünk egymás nélkül zajlik tovább.

Hogy barátok maradunk, meg hogy köszönök neked: faszág.

Akik úgy szerették egymást, mint mi, sose lehetnek barátok. Nekem nem megy. Látni sem akarlak.

Mert ha látlak, a varasodó seb újra felszakad, ömlik belőle a vér. Nincs annyi géz a világon, ami elállíthatná.

Csalódott vagyok, szomorú és elkeseredett. Eltépek minden szálát, ami hozzád kötött. Nem akarom elhinni, hogy az első kísértésre félredobtál minket.

Eltépem a fényképeket, az összes ajándékot kidobom. Mindent megsemmisítek. Azt akarom, hogy olyan legyen az életem, mintha sose jártál volna benne. El akarom felejteni, milyen volt, mikor még szerettél, mert ha még egyszer eszembe jut, megőrülök.

Ne írh. Ne hírh. Ne keress. Hagyh békén.

Ma van a születésnapod. Minden önuralmamra szükségem van, hogy azt tudjam kívánni, légh boldog.

TARTALOM

I

Helyzetjelentés	7
Ismerősök	8
Figyelemelterelés	10
Macskalopók	12
Állati pillanatok	14
Bandi, lógasd a lábad!	16
Kérdéseim a macskához.....	18
Néhány lépésre a tökéletességtől	20
Bevásárlás	22
Nevelem a húgomat.....	23
Rendhagyó Mikulás.....	26
Lucifer utódai.....	29
Faggyas Margitka	35
Hegyi kaland.....	37
Pipuka élete és munkássága.....	39
Részképzés „Cunc” üzemmódban.....	42
Fénysugár	43

II

Mézeskalács főiskola	45
Kollégiumi élet, ...	47
Sokadik felvonás	47
Ahogy én főzök.....	48
Bolondok éve.....	49
Popti meg a bandája	51
Kulisszatitkok	53
Vizsgaidőszak	55

Pizza kontra Názár.....	57
Hánysugár	59
Burzsuj Bea.....	61
Honfoglalás 2011.....	63
Ják umru	64
Názárovics szemszögéből	67
Názár, a rettegett.....	69
Názár öltözik.....	70
Názárom bálozik.....	71
Züllött születésnap.....	73
Názár egy napja	75
Názár háromszor.....	77
1. A lánybúcsú.....	77
2. Esküvői köszöntő.....	78
3. Az esküvő ürügyén.....	79
Kakasvadász Názár.....	81

III

Egy hétköznapi ház.....	83
Én, a félkegyelmű	87
A húgom segít	89
Macskanyúzás felsőfokon.....	91
Azt a betyár mindened, te macska!	93
Mikulás otthon.....	95
Karácsony nálunk	97
Gondolatok össze-vissza	101
Fogakról	103
Ételpercek velem.....	104
Boldogmondások Csillanyelven.....	106
Hajrá, Henci!.....	107
Boldog nyulat!.....	109
Nők Napja	111
Ha én rendes kislány lennék... ..	113
Pechsorozat	115
Alkuszi képességeim	117
Kóros elváltozásaim.....	119
Bajusztalanítás	122

Szlatinai születésnap.....	124
Egy utam haza.....	126
Megvénültem	129
Egy barátság margójára	132
Názárom színre lép	135
Amit a bizottsági vizsgáról tudni kő'	138
Hogyan forduljunk ki magunkból?	140
Záptojás, avagy újra itthon.....	141
Egészségedre, kisunokám!	142
Zum(ba)mbáknak.....	145
Tanárnak lenni	147

IV

Köszönöm!	149
Nagyapával és nélküle	150
Búcsúzó nagymama.....	154
Telefon a felhők fölé.....	155
Nagyapára emlékezem.....	157
Félelmeim.....	159
Még egy év.....	160
Monológ	161
Részlet egy másik életből.....	163
Biológiai anyám	165
Örökségeim.....	166
Irma néni.....	168
Öregotthon	169
Hatháziék	171
Tíz évvel később	172
Kis Vanília	174
Az utolsó szavak jogán	175

A Nagyberegi Református Liceumban érettségiztem 2008 tavaszán. Az elitoktatásért nagyon hálás vagyok. Jelentős mértékű tudást és stabil erkölcsi alapot biztosított, aminek gyakran híján voltam.

Később a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákja lettem. Hogy miként éltem túl az ott töltött öt évet, máig rejtély. A magyar irodalom mellett angolt is tanultam, mert ahány nyelv, annyi ember. Bimbózó ellenszenvem a grammatika iránt hamar szárba szökken, majd szemvillanás alatt rózsabokorra fejlődött. 2013 júniusában viharverten, de nem megtörve távoztam az intézményből. A főiskolának köszönhetem Názáromat, akivel válllvetve álltuk a vizsgaidőszakok rohamát, és akiért odaadnám egyik vesémet is.

Most az ELTE Irodalomtudományi Doktori Programjának harmadéves hallgatója vagyok, a disszertáció megírásával küzdök, mellette németül tanulok, mert ezt a nyelvet még nem beszélem, és esküvőt szervezek, mert a jövő év augusztusában férjhez megyek. Azt mondják, úgy szép az élet, ha zajlik – hát az enyém olyan sűrű, hogy a kanál megáll benne!

Értelmiségi családból származom, az olvasás öröme egyike a legnagyobb örökségeimnek. Gyerekkoromtól kezdve megszállottan olvastam, és remélem, ezt a hóbortot az én utódom is örökli majd.

Leginkább kedvelt műfajom a humoros-szatirikus, (ön)ironikus kispróza, de – mint a címe is jelzi – első kötetemben vannak komoly, sőt komor témájú írások is, amiből arra következtetek, hogy előbb-utóbb elkerülhetetlenül benő a fejem lágya. Pedig azt hittem, Heltainak ma is, az én esetemben is igaza van: „Akit az istenek szeretnek, örökre meghagyják gyerekeknek.”

Hajas Csilla

ISBN 978-963-9814-76-9

9 789639 814769